

Santokh Singh ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ
Namdhari

ਮਨੋਕਿਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਮਾਲਕ

Santokh Singh ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ
Namdhari ਸ੍ਰੀ ਸਦਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ
His Holiness Satguru Jagjit Singh Ji

Sri Satguru Jagjit Singh Ji E-library

Sri Satguru Jagjit Singh Ji E-library has been created with the approval and personal blessings of Sri Satguru Uday Singh Ji. You can easily access the wealth of teaching, learning and research materials on Sri Satguru Jagjit Singh Ji E-library online, which until now have only been available to a handful of scholars and researchers.

This new Sri Satguru Jagjit Singh Ji E-library allows school children, students, researchers and armchair scholars anywhere in the world at any time to study and learn from the original documents.

As well as opening access to our historical pieces of world heritage, digitisation ensures the long-term protection and conservation of these fragile treasures. This is a significant milestone in the development of the Sri Satguru Jagjit Singh Ji E-Library, but it is just a first step on a long road.

Please join with us in this remarkable transformation of the Library. You can share your books, magazines, pamphlets, photos, music, videos etc. This will ensure they are preserved for generations to come. Each item will be fully acknowledged.

To continue this work, we need your help

Your generous contribution and help will ensure that an ever-growing number of the Library's collections are conserved and digitised, and are made available to students, scholars, and readers the world over. The Sri Satguru Jagjit Singh Ji E-Library collection is growing day by day and some rare and priceless books/magazines/manuscripts and other items have already been digitised.

We would like to thank all the contributors who have kindly provided items from their collections. This is appreciated by us now and many readers in the future.

Contact Details

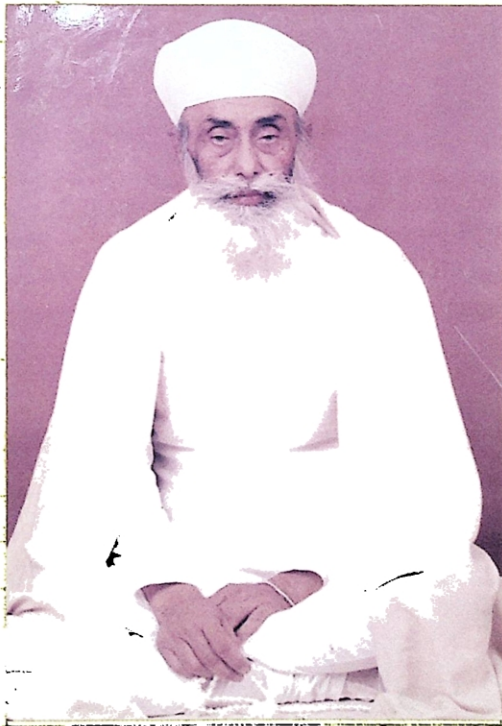
For further information - please contact

Email: NamdhariElibrary@gmail.com

ੴ

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰਮਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਇ
ਜਗਜੀਤ

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ
ਸ੍ਰੀ ਸਦਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ
His Holiness Satguru Jagjit Singh Ji

ੴ

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਹਾਇ

ਸ੍ਰੀ ਆਦਿ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਮੈਂਸਾ ਗ੍ਰੰਥ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਨਿਰੋਲ ਸਚਾਈ ਅਥਵਾ ਗੁਰਮਤ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਜੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਭਗਤਾਂ ਅਤੇ ਭੱਟਾਂ ਦੀ ਵੀ ਬਾਣੀ ਹੈ। ਸੱਤੇ ਬਲਵੰਤ ਦੀ ਵਾਰ ਅਤੇ ਥਾਥੇ ਸੰਦਰ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਸੱਦ ਵੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਕਵੀ ਅਪਣੀ ਬਾਣੀ ਸ੍ਰੀ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਕੋਲ ਆਏ ਸਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਗੁਰਮਤ ਦੇ ਆਸ਼ੇ ਮੁਤਾਬਕ ਨ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਇਸ ਵਿਚ ਦਰਜ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਤ ਪਾਤ ਦਾ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਹਿੰਦੂ ਸੀ ਜਾਂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਸੀ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਬਾਹਮਣ ਸੀ ਜਾਂ ਚਮਾਰ ਸੀ। ਸਿਰਫ ਸਚਾਈ ਦੀ ਪਰਖ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਜੀ ਅਤੇ ਭਗਤਾਂ ਨੇ ਬਾਣੀ ਲਿਖਣ ਲਗਿਆ ਕਿਸੇ ਬਾਦਸਾਹ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹਾਕਮ ਦਾ ਡਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤਾ, ਕਿਸੇ ਜਾਗੀਰ ਦਾ ਲਾਲਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਮਾਨ ਅਥਵਾ ਸ਼ੋਭਾ ਦੀ ਖਾਹਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਿਰੋਲ ਸਚਾਈ ਲਿਖ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

ਜੈਸੀ ਮੈ ਆਵੈ ਖਸਮ ਕੀ ਬਾਣੀ

ਤੈਸੜਾ ਕਰੀ ਗਿਆਨੁ ਵੇ ਨਾਲੇ

ਅੱਜ ਸਾਰੇ ਸਿੱਖ ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕੋਈ ਗੁਰੂ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਸੰਸ਼ਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਕਰਕੇ ਸਿਰ ਨਿਵਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਦੂਜੇ ਧਰਮ ਵਾਲੇ ਵੀ ਸਿਰ ਨਿਵਾ ਕੇ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸਟਰ ਪਤੀ ਜੀ ਵੀ ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਉਸਤਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਲਿਖਣ ਦਾ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸ੍ਰੀ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਬਾਣੀ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਮਨਕਰ ਨਹੀਂ।

ਇਸ ਸ੍ਰੀ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਬਾਣੀ "

ਜਪੁ ਜੀ ਸਾਹਿਬ" ਹੈ ਅਤੇ ਜਪੁ ਜੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਆਰੰਭ ਵਿਚ ਇਹ ਲਿਖਿਆ ਹੈ :-

ੴ ਸਤਿਨਾਮੁ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖੁ ਨਿਰਭਉ ਨਿਰਵੈਰੁ ਅਕਾਲ ਮੂਰਤਿ ਅਜੂਨੀ ਸੈਭੰ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਅਥਵਾ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਮੰਗਲਾ ਚਰਣ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਖੀਰ ਤੇ ਇਹ ਮੁਹਰ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਗੁਰ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਭਾਵ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ ਪਰਾਪਤੀ ਦਾ ਵਸੀਲਾ ਗੁਰੂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਹੁਣ ਵਿਚਾਰ ਇਹ ਕਰਨੀ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਕੌਸਾ ਹੋਵੇ ?

ਜਾਖੀਆਂ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਅਖਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਪੰਡਿਤ ਅਤੇ ਪਾਧੇ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੁਮਰਾਹ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ

ਜਾ ਤਿਲਕ ਕਰਤ ਇਸਨਾਨ
ਫੂਰੀ ਕਾਢਿ ਲੇਵੈ ਹੀਥ ਦਾਨਾ
ਬੇਦ ਪੜੈ ਮੁਖਿ ਮੀਠੀ ਬਾਲੀ
ਜੀਆਂ ਕਰਤ ਨ ਸੰਗੈ ਪਰਾਲੀ

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਅਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਤ ਅਖਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਛੋਟੀ ਛੋਟੀ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਰੋਜ਼ ਰੋ ਕੇ ਸਾਰਾ ਸ਼ਹਿਰ ਹੀ ਗਰਬ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਗੁਰੂ ਦੀ ਉਸਤਤ ਨ ਸਹਾਰਦੇ ਹੋਏ ਇਕ ਘਟ ਪਾਲੀ ਵੀ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸਨ ਸਗੋਂ ਉਲਟਾ ਪਹਾੜ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਪੱਥਰ ਰੋੜ੍ਹ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲਾਜ਼ ਤਿਆਰ ਸਨ।

ਇਹੋ ਜੇਹੇ ਗੁਰੂਆਂ ਅਤੇ ਪੀਰਾਂ ਕੋਲੋਂ ਬਚਨ ਲਈ ਹੀ ਲਿਖਿਆ ਹੈ

ਅੰਧੇ ਗੁਰ ਤੇ ਭਰਮੁ ਨ ਜਾਈ

ਅਥਵਾ ਅੰਧੇ ਕੈ ਰਾਹਿ ਦਸਿ ਮੈਸੰਧਾ ਹੋਇ ਸੁ ਜਾਇ ।
ਹੋਇ ਸੁਜਾਖਾ ਨਾਨਕ ਸੋ ਕਿਉਂ ਉਤਰ ਪਾਇ ॥

ਇਹੋ ਜੇਹੇ ਗੁਰੂਆਂ, ਸੰਤਾਂ, ਪੀਰਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੇਖਕੇ
ਅਥਵਾ ਪਰਖ ਕੇ ਹੀ ਭੱਟ ਭਿਖੇ ਜੀ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਸੀ :-

ਗਹਿਓ ਸੰਤ ਹਉ ਟੋਲਿ ਸਾਧ ਬਹੁਤੇਰੇ ਡਿਠੇ ।
ਸੰਨਿਆਸੀ ਤਪਸੀਅਹ ਮੁਖਹੁ ਏ ਪੰਡਿਤ ਮਿਠੇ ।
ਬਰਸੁ ਏਕੁ ਹਉ ਫਿਰਿਓ ਕਿਨੈ ਨਹੁ ਪਰਚਉ ਨਾਯਉ ।
ਕਹਤਿਅਹ ਕਹਤੀ ਸੁਲੀ ਰਹਤ ਕੇ ਖੁਸੀ ਨ ਆਯਉ ।

ਭੱਟ ਭਿਖੇ ਜੀ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੈਂ ਸਚੇ ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ ਟੋਲਦਾ
ਟੋਲਦਾ ਥੱਕ ਗਿਆ ਹਾਂ । ਮੈਂ ਕਈ ਸਾਧ ਕਈ ਸੰਨਿਆਸੀ, ਕਈ
ਤਪਸਵੀ ਤੇ ਕਈ ਮੁਹੰਮਿਠੇ ਪੰਡਿਤ ਭੀ ਵੇਖੇ ਹਨ । ਮੈਂ ਇਕ ਸਾਲ ਫਿਰਦਾ
ਚਿਹਾ ਹਾਂ, ਕਿਸੇ ਨੇ ਮੇਰੀ ਨਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ । ਇਹ ਸਾਰੇ ਮੁਹੰਮਾਖਦੇ ਹੀ
ਆਖਦੇ ਹਨ ਭਾਵ ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੀ
ਵੀ ਗਹਿਤ ਵੇਖਕੇ ਮੈਨੂੰ ਆਨੰਦ ਨਹੀਂ ਆਇਆ । ਇਹ ਸਭ

ਅਵਰ ਉਪਦੇਸੈ ਆਪਿ ਨ ਕਰੈ ।

ਅਥਵਾ

ਰਹਤ ਅਵਰ ਕਛੁ ਅਵਰ ਕਮਾਵਤੁ ॥

ਮਨਿ ਨਹੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਮੁਖਹੁ ਗੰਢ ਲਾਵਤੁ ॥

ਵਾਲੇ ਹੀ ਹਨ ।

ਹੁਣ ਸਵਾਲ ਉਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਇਹ ਜੋਹੀ ਗਲ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਗੁਰੂ ਕੌਸਾ ਹੋਵੇ ? ਉੱਤਰ ਵਿਚ
ਅਰਜ ਹੈ

ਰੇ ਮਨ ਅੰਸਾ ਸਤਿਗੁਰੁ ਖੋਜਿ ਨਹੁ

ਜਿਤੁ ਸੇਵਿਅੈ ਜਨਮ ਮਰਣ ਦੁਖੁ ਜਾਇ ॥

ਅੰਸੇ ਸਤਿਗੁਰੁ ਦਾ ਪਤਾ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਗੇ ਗਾ ? ਉੱਤਰ ਹੈ

ਜਿਸੁ ਮਿਲਿਅੈ ਮਨਿ ਹੋਇ ਅਨੰਦੁ

ਸੇ ਸਤਿਗੁਰੁ ਕਹੀਅੈ ।

ਅਖਵਾ

ਸਤਿਪੁਰਖ ਜਿਨਿ ਜਾਨਿਆ ਸਤਿਗੁਰ ਤਿਸਕਾ ਨਾਉ
ਬ੍ਰਹਮ ਬਿੰਦੇ ਸੇ ਸਤਿਗੁਰ ਕਹੀਅ
ਹਰਿ ਹਰਿ ਕਥਾ ਸੁਣਾਵੈ ।

ਸੇ ਸਤਿਗੁਰ ਸੇਵਹੁ ਸਾਧ ਜਨੁ ਜਿਨਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਦਿੜਾਇਆ ।
ਸੇ ਸਤਿਗੁਰੁ ਪੁਜਹੁ ਦਿਨੁ ਸੁਰਾਤਿ ਜਿਨਿ ਜਗਨਾਥੁ ਜਗਦੀਸੁ ਜਪਾਇਆ ।
ਸੇ ਸਤਿਗੁਰੁ ਦੇਖਹੁ ਏਕਾਨਾਮਖਨਿ ਮਖਨਿ ਹਰਿ ਕਾ ਹਰਿ ਪੰਥੁ ਬਤਾਇਆ ।
ਤਿਸ ਸਤਿਗੁਰ ਕੀ ਸਤੁ ਪਗੀ ਪਵਹੁ ਜਿਨਿ ਮੋਹ ਅੰਧੇਰੁ ਚੁਕਾਇਆ ।
ਸੇ ਸਤਿਗੁਰ ਕਹਹੁ ਸਭਿ ਧੰਨੁ ਧੰਨੁ ਜਿਨਿ ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਭੰਡਾਰੁ ਲਗਾਇਆ ।

ਹੁਣ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਹੜਾ ਸਤਿਗੁਰੁ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਬਾਦਸਾਹਾਂ ਰਾਜਿਆਂ ਅਤੇ
ਹਾਕਮਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਨਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਤੋੜਾ ਕਰਾ ਕੇ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਵਲ ਨਾ ਸਕੇ ? ਉਹ ਕਿਹੜਾ
ਸਤਿਗੁਰੁ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਪੰਡਿਤਾਂ ਪਾਂਧਿਆਂ, ਪੀਰਾਂ, ਫਕੀਰਾਂ ਨੂੰ ਪਾਖੰਡਾਂ ਤੋਰਮਾਂ ਅਤੇ
ਵਹਿਮਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰ ਸਕੇ ? ਉਹ ਕਿਹੜਾ ਸਤਿਗੁਰੁ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਰਿਧੀਆਂ ਮਿਧੀਆਂ
ਦੇ ਮਾਨਕ ਸਿਧਾਂ ਅਤੇ ਜੋਗੀਆਂ ਦੇ ਹੰਕਾਰ ਨੂੰ ਤੋੜ ਸਕੇ ? ਉਹ ਕਿਹੜਾ
ਸਤਿਗੁਰੁ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਕੁਰੀਤੀਆਂ ਦੂਰ ਕਰ ਸਕੇ ? ਉਹ ਕਿਹੜਾ ਸਤਿਗੁਰੁ
ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਸਮਾਜ ਦੀ ਅਧੀਆ ਬਾਦੀ ਅੰਦਰੋਂ ਜਾਤੀ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ
ਰਖ ਸਕੇ ? ਉਹ ਕਿਹੜਾ ਸਤਿਗੁਰੁ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਪਰਮਾਤਮਾ ਤੋਂ ਵਿਛੁੜੇ ਹੋਏ
ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਫਿਰ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦਾ ਆਸਾਨ ਰਸਤਾ
“ਵਿਚੇ ਗਿਰ ਸਦਾ ਰਹੇ ਉਦਾਸੀ”

ਦੱਸ ਸਕੇ ?

“ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਸੁਆਨਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੁ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ” ਹੈ

ਕਿਉਂ ਜੋ “ਸਤਿਗੁਰ ਵਿਚਿ ਅਪ੍ਰ ਰਖਿਓਨੁ”

ਅਨੁਸਾਰ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਖੁਦ ਅਪ੍ਰ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੁ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ
ਵਾਲੇ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਅਖਵਾ ਹੈ

ਕਲਿਜੁਗ ਦੇ ਪੂਰੇ ਗੁਰੂ, ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਬਾਰੇ
ਲਿਖਿਆ ਹੈ:-

ਮਾਧਿਨਰਾਇਨੁ ਕਲਾਧਾਰਿ ਜਗ ਮਹਿ ਪਰਵਰਿਸਰਿ ॥

ਈ ਨੰਦ ਨਾਨ ਜੀ ਲਿਖਦੇ ਹਨ:- (ਪੰਨਾ ੧੩੮੫)

ਗੁਰ ਨਾਨਕ ਮਾਮਦ ਨਰਾਇਨੁ ਰੂਪ ।

ਤਸ ਨਰਾਇਨੁ ਰੂਪ, ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਬਾਰੇ ਸੋ ਸਾਖੀ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ
ਹੋਇਆ ਹੈ:-

ਸਾਰਾ ਕਲਿਜਗ ਭੋਗਸੀ ਨਾਨਕ ਧਰ ਅਵਤਾਰ ॥

ਭਾਵ ਸਾਰੇ ਕਲਿਜਗ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾ, ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਹੈ ।

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਦੇਹਧਾਰੀ ਗੁਰੂ ਦੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲੋੜ ਨੂੰ ਮੁਖ ਰੱਖਕੇ
ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਾਇਮ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਰਾਜ "ਨਾਨਕ ਰਾਜ" ਚਲਾਇਆ

ਨਾਨਕਿ ਰਾਜ ਚਲਾਇਆ

(ਪੰਨਾ ੮੬੬)

ਪਰ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ

ਸਚੁ ਕੋਟ ਸਤਾਣੀ ਨੀਵ ਦੈ

ਭਾਵ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਸੱਚ ਦੀ ਪੱਕੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖ ਕੇ ਕਿਲਾ ਉਸਾਰਿਆ
ਅਤੇ ਇਕ ਸੱਚਾ ਰਾਜ ਅਥਵਾ ਧਰਮ ਦਾ ਰਾਜ ਚਲਾਇਆ । ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਉਸੇ
ਸਰੀਰ ਨਾਲ ਹੀ ਸਾਰਾ ਕਲਿਜਗ ਭੁਗਤਾ ਦਿੰਦੇ ਪਰ ਮਰਯਾਦਾ ਪਰਸਤਮ ਸਤਿਗੁਰੂ
ਜੀ, ਦੁਨਿਆਵੀ ਮਰਯਾਦਾ ਨੂੰ ਮੁਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਸਰੀਰ ਬਦਲ ਬਦਲ ਕੇ ਹੀ
ਇਸ ਤਖਤ ਤੇ ਸੁਭਾਏਮਾਨ ਹੁੰਦੇ ਰਹੇ ਅਥਵਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ । ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਦਲੇ ਹੋਏ
ਸਰੀਰਾਂ ਵਿਚ ਜੋਤਿ ਵੀ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਵਾਲੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੁਗਤਿ ਮਰਿਆਦਾ
ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਾਲੀ ਹੈ ।

ਜੋਤਿ ਓਹਾ , ਜੁਗਤਿ ਸਾਇ,

ਸਹਿ ਕਾਇਆ ਫੇਰਿ ਪਲਟੀਅੈ ॥

(ਪੰਨਾ ੮੬੬)

ਜਿਸ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਨੇ ਇਸ ਸੱਚੇ ਤਖਤ ਤੇ ਬੈਠਾਉਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
ਅਤੇ ਜਿਸ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਅਪਣੀ ਜੋਤਿ ਰਖਣੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਉਸ ਸਰੀਰ ਦੀ
ਪਰਖ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਆਪ ਹੀ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ । ਪਰਖ ਵੇਲੇ ਕਿਸੇ
ਦਾ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਉਥੇ ਨਰਿਸ਼ਵਤ ਚਲਦੀ ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਕੋਈ
ਸਿਫਾਰਸ਼, ਕਿਸੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀ ਦੀ ਵੀ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਭਾਵੇਂ
ਜੇਨਾ ਪੁਤਰ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਜਵਾਈ ਹੋਵੇ

ਪ੍ਰਤੀ ਕਉਨੁ ਨ ਪਾਇਓ ਕਰਿ ਪੀਰਹੁ ਕੰਨੁ ਮੁਰਟੀਅੈ

ਜਦੋਂ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਆਪਣੇ ਅਗੇ ਬਦਲਣ

ਵਾਲੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੇ ਬੈਠਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਈ ਵੇਰ ਪ੍ਰਗਟ ਰੂਪ ਵਿਚ ਗੁਰ ਗੱਦੀ ਬਖਸ਼ਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਈ ਵੇਰ ਗੁਪਤ ਰੂਪ ਵਿਚ ਅਤੇ ਕਈ ਵੇਰ ਸੰਕੇਤਕ ਵੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਹਾਜ਼ਰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਅਥਵਾ ਹਾਜ਼ਰ ਗੁਰੂ ਦੀ ਅਪਣੀ ਰਜ਼ਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹਾਜ਼ਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਮੁਨਾਸਬ ਸਮਾਂ ਵਿਚਾਰ ਕੇ ਮੁਨਾਸਬ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਗੁਰਿਆਈ ਬਖਸ਼ਦੇ ਹਨ।

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਅਗਲਿਤ ਕਉਤਕ ਕਰਕੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹਾਂ ਰਾਜਿਆਂ ਅਤੇ ਹਾਕਮਾਂ ਨੂੰ ਜੁਲਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਹਟਾ ਕੇ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਵਲ ਲਾਇਆ। ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਸੱਚੇ ਹਿੰਦੂ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸੱਚੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਬਣਨ ਦੀ ਸਿਖਿਆ ਦਿੱਤੀ। ਵਡੇ ਵਡੇ ਪੰਡਿਤਾਂ, ਪਾਧਿਆਂ, ਪੀਰਾਂ ਅਤੇ ਫਕੀਰਾਂ ਨੂੰ ਪਾਖੰਡਾਂ, ਭਰਮਾਂ ਅਤੇ ਵਹਿਮਾਂ ਦੇ ਤਿਆਗਣ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਬੁੱਧੀਆਂ ਸਿੱਧੀਆਂ ਦੇ ਮਾਨਕ ਜੋਗੀਆਂ ਅਤੇ ਸਿੱਧਾਂ ਦਾ ਮਾਨ ਤੋੜ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ "ਰਿਧਿ ਸਿਧਿ ਅਵਰਾ ਸਾਦ" ਦੱਸ ਕੇ ਮਾਨ ਮਾਇਆ ਦੇ ਤਿਆਗਣ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਕਾਜ਼ੀਆਂ, ਮੁਨਾਂ ਅਤੇ ਪੀਰਾਂ ਨੂੰ ਜਿਹੜੇ ਜੰਤ੍ਰਾਂ ਮੰਤ੍ਰਾਂ ਅਤੇ ਤਵੀਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੁਮਰਾਹ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਸਿੱਧੇ ਰਾਹ ਪਾਇਆ। ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਨਿੰਦਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜੋਗੀਆਂ ਨੂੰ

ਸੋ ਕਿਉਂ ਮੰਦਾ ਆਖੀਐ ਜਿਤ ਜੰਮਹਿ ਰਾਜਾਨ ।

ਦੱਸ ਕੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਔਰਤ ਦੀ ਲੋੜ ਵੀ ਉਨੀ ਹੀ ਹੈ ਜਿੰਨੀ ਕਿ ਮਰਦ ਦੀ। ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਕਿਸੇ ਧਰਮ ਦੀ ਨਿੰਦਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਇਨਸਾਨ ਸਭ ਇਕੋ ਜਹੇ ਹਨ, ਜਿਹੜਾ ਸੁਭ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਵਡਾ ਹੈ ਨਹੀਂ ਤਾਂ

ਸੁਭ ਅਮਲਾਂ ਬਾਝੇ ਦੋਵੇਂ ਹੋਈ ।

ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਇਹ ਹੈ

ਗੁਰ ਕੀ ਮਤਿ ਤੂੰ ਲੇਹਿ ਇਆਨੇ ॥

ਤਗਤਿ ਬਿਨਾ ਬਹੁ ਡੂਬੇ ਸਿਆਨੇ ॥

ਹੁਣ ਸਵਾਲ ਹੈ ਕਿ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਲੋੜ ਮਿਠਾ ਸੰਮਤ ੧੫੨੬
ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸੰਮਤ ੧੭੬੫ (1765) ਤਕ ਹੀ ਸੀ ?

ਆਪ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਆਦਿ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰ ਕੇ ਵੇਖੋ ਕਿ ਉਸ
ਵਿਚ ਤਾਂ ਬਿਹਰ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਦੀ ਲੋੜ ਲਿਖਿਆ ਹੈ
ਜਿਵੇਂ ਕਿ

ਸਭਿ ਜਾਇ ਮਿਲਹੁ ਸਤਿਗੁਰੂ ਕਉ ਮੇਰੀ ਜਿੰਦੁੜੀਏ
ਜੇ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਦ੍ਰਿੜਾਵੈ ਰਾਮ

ਕਿਉ ਜੋ

ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਨ ਲਭਈ
ਲਖ ਕੋਟੀ ਕਰਮ ਕਮਾਉ

ਅਥਵਾ

ਭਾਈਚੇ ਗੁਰਬਿਨੁ ਗਿਆਨੁ ਨ ਹੋਇ
ਪੂਛਹੁ ਬ੍ਰਹਮੇ ਨਾਰਦੈ ਬੇਦਬਿਆਸੈ ਕੋਇ

ਲਿਖਣ ਦਾ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਦੀ ਲੋੜ ਹਰ ਸਮੇਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ
ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੇਹਧਾਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ

ਜਿਨਾ ਸਤਿਗੁਰੁ ਪੁਰਖੁ ਨ ਭੋਟਿਓ (ਦੇਹਧਾਰੀ ਗੁਰੂ)

ਸੇ ਭਾਗਹੀਣ ਵਸਿ ਕਾਲ

ਗੁਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਭਿੰਨੀ ਦੇਹੁਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬੁਰਕੇ ਰਾਮ ਰਾਜੇ
ਜਿਨੀ ਸਤਿਗੁਰ ਪੁਰਖੁ ਮਨਾਇਆ ਤਿਨ ਪੂਜੇ ਸਭੁ ਕੋਈ

ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀ, ਗੁਰੂ ਦੀ ਲੋੜ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੇਹਧਾਰੀ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ,
ਦੇਹਧਾਰੀ ਗੁਰੂ ਦੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲੋੜ ਨੂੰ ਮੁਖ ਰਖ ਕੇ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ
ਨਾਨਕ ਰਾਜ ਚਲਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸੌ ਸਾਖੀ ਵਿਚ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ

ਸਾਰਾ ਕਲਿਜਗ ਭੋਰਾਸੀ ਨਾਨਕ ਧਰ ਅਵਤਾਰ

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਭਾਈ ਅਜਿੱਤੇ ਰੰਧਾਵੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬਾਰੂਵੇ ਜਾਮੇ
ਅਥਵਾ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਾਰੇ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਸੀ ਕਿ

ਨਿਰਲੰਭ ਅਲੰਭ ਬਿਬਰਜਤ ਸੁਨੀ ਕਾ ਅਸਵਾਰ

ਜੈ ਜੈ ਕਾਰ ਸਦਾ ਜਗ ਜਾਪੈ ਚੜ੍ਹ ਬੋਹਿਥ ਉਤਰੈ ਪਾਰ

ਭਾਵ ਬਾਰੂਵੇ ਜਾਮੇ ਸਭ ਤੇ ਨਿਮਾਣ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਲਾਏਗਾ ਨਹੀਂ
ਨਿਰਲੋਪ ਹੀ ਰਹੇਗਾ ਅਤੇ ਸੁਨੀ ਸਬਦ ਚਿਰਰੇਗਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ
ਜੈ ਜੈ ਕਾਰ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੋ ਵੀ ਸਿੱਖ ਤੁੱਟਾ ਭੱਟਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਬੋਹਿਥ ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਪਾਰ ਉਤਰ
ਜਾਏਗਾ। ਬਾਰੂਵੇ ਗੁਰੂ ਦਾ ਜੋ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰੇਗਾ, ਨਿਰਾਲ ਹੋ ਜਾਏਗਾ।

ਦਸ

ਖ

ਦਿ

ਨ

ਪਰ

ਸਕਤਿ

ਅਨੰਤੀ

ਆਇ

ਹੈ

ਆਇ

ਇਹੋ

ਨਹੀਂ

ਮੌਰ

Sri Satguru Ram Singh Ji

ਜਾਹੀ ਕੁਲ ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਇ ਤਾਂਹੀ ਕੁਲ ਕੋ ਨਾਮ
ਪੁੰਨ ਦੁਆਦਸ ਗੁਰਿੰਦ ਕੋ ਮੇਰੀ ਹੈ ਪਰਨਾਮ

ਭਾਵੇਂ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਭੈਲੀ ਮਾਹਿਬ ਤੋਂ ਜਾਣ
ਲਾਗਿਆਂ ਹੀ ਪੰਥ ਦੀ ਜਿਮੇਵਾਰੀ ਭਾਈ ਬੁਧ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਫਿਰ ਵੀ
ਇਕ ਵਾਰ ਹੋਰ ਚੰਗਾਨ ਤੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ, ਸੰਤ ਦਰਬਾਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਰਾਹੀਂ
ਭੇਜੇ ਹੋਏ ਹੁਕਮ ਨਾਮੋਂ ਵਿਚ ਲਿਖ ਭੇਜਿਆ ਸੀ, ਕਿ

ਅਜ ਤੋਂ ਭਾਈ ਬੁਧ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਨਾਉਂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਹੋਇਆ।
ਇਹ ਸਿਖੀ ਨੂੰ ਹਰੀ ਰਖਣਗੇ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰ ਕਰਤਾ ਮੰਨਣਾ,
ਮੇਰੇ ਧੱਕੇ ਨੂੰ ਇਹ ਬਖਸ਼ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਧੱਕੇ
ਨੂੰ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਬਖਸ਼ਾਂਗਾ

ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਹੁਕਮ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਫਿਰ ਚੁਕਿਆ ਸੀ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਕਈਆਂ ਦੇ ਮਨ
ਅਜੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਪਤੀਜੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਵਿਚ
ਦਰਸਨ ਦੇ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਚਰਨੀਂ ਲਗਣ ਵਾਸਤੇ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ।
ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਮਨ ਮਹਾਂ ਪੁਰਖ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਤਾਨੀਏ। ਉਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ
ਕੁਝ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ
ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਵਿਚ ਦਰਸਨ ਦਿੱਤੇ, ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਦੋ ਰੁਪੈ ਮੱਥਾ ਟੇਕੇ, ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਪਿਛੇ
ਹਟ ਗਏ। ਕਾਰਣ ਪੁਛਣ ਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੇ ਰੁਪੈ ਮੱਥਾ
ਟੇਕਣੇ ਹਨ ਤਾਂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਪੁਰ (ਸ੍ਰੀ ਭੈਲੀ ਮਾਹਿਬ) ਜਾ ਕੇ ਭਾਈ ਬੁਧ ਸਿੰਘ
ਜੀ ਨੂੰ ਟੇਕੋ।

ਮਨ ਵਿਚ ਭਾਵੇਂ ਕੁਝ ਸੀ ਪਰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਮੰਨ ਕੇ ਜਦੋਂ
ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਭੈਲੀ ਮਾਹਿਬ ਗਏ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ
ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਦੇਹ ਵਿਚੋਂ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਦਰਸਨ ਹੋਇਆ।
ਮਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸੰਕੇ ਦੂਰ ਹੋ ਗਏ, ਹਿਰਦਾ ਖਿੜ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮੂਰੇ ਆਪ
ਮੁਹਾਰੇ ਇਹ ਸਬਦ ਨਿਕਲ ਗਏ

ਦੋਨੋ ਭਈਆ ਏਕ ਸਰੂਪ ਕਰ ਭਾਸੇ

ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀ, ਤੁਸੀਂ ਆਪ ਹੀ ਮੌਜੇ ਕਿ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ
ਚੰਗਾਨ ਵਿਚ ਸੰਤ ਦਰਬਾਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਲੰਗਰ ਵਿਚ ਮੋਟੇ ਪਰਸਾਦੇ ਅਤੇ ਕਰੜੇ ਦਾਣੇ
ਦਾ ਹੁਕਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸ੍ਰੀ ਭੈਲੀ ਮਾਹਿਬ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ
ਦਾ ਲਾਂਗਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮੋਟੇ ਪਰਸਾਦੇ ਅਤੇ ਕਰੜੇ ਦਾਣੇ ਦੇ ਹੁਕਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਹ ਸਾਫ਼
ਜਾਹਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵਿਚ ਵੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ
ਵਾਲੀ ਹੀ ਜੋਤਿ ਸੀ

ਪਰਤਾਪਸਿੰਘ ਵਡੇ ਪਰਤਾਪ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਰਾਮਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਗਲ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਦਿਨ ਗੁਰੂ ਵਾਲੇ ਕਾਨਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਦੋਵੇਂ ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ: "ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ, ਤੁਸੀਂ ਆਖਦੇ ਹੋ ਕਿ ਅਸਾਂ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਹੈ, ਜੇ ਆਪ ਜੀ ਸੱਚ ਮੁੱਚ ਹੀ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਚਲੇ ਗਏ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਪੋਤੀਆਂ ਵਾਲੀ ਮੰਗ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੂਰੀ ਹੋਵੇਗੀ? ਹੇ ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ, ਪਤੀ ਗੰਢ ਪਵੈ ਸੰਸਾਰਿ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿੱਖੇ ਪੁਤ੍ਰ ਦੀ ਬਹੁਤ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਉਥੋਂ ਪੋਤ੍ਰ ਵੇਖਣ ਦੀ ਗੰਝ ਘਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਬਾਬਾ ਜੀ ਪੋਤ੍ਰ ਵੇਖਣ ਦੇ ਬਹੁਤ ਚਾਹਵਾਨ ਹਨ, ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਬਚਨ ਵੀ ਹੋਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੋਤ੍ਰ ਤਾਂ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਨਾਮੀਬ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਬਚਨ ਅਨੁਸਾਰ ਜੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਆਪ ਨੂੰ ਵੇਖ ਸਕਣਗੇ ਤਾਂ ਦੁਨੀਆਂ ਤੇ ਵੇਖ ਸਕੇਗੀ, ਬਾਬਾ ਜੀ ਦਾ ਨਾਮ ਤਾਂ ਅਮਰ ਰਹੇਗਾ, ਪਰ ਹੁਣ ਤਾਂ ਗਲ ਹੀ ਹੋਰ ਜਾਪਦੀ ਹੈ, ਇਕ ਪਾਸੇ ਆਪ ਜੀ ਤਾਂ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰਖਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਭਾਈ ਬੁਧ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਮਹਿਲ ਮਾਤਾ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਅਕਸਰ ਬੀਮਾਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਬੱਚਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਈ ਆਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੁਣ ਆਪ ਜੀ ਹੀ ਦੱਸੋ ਕਿ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੀ ਪੋਤ੍ਰੇ ਵਾਲੀ ਮੰਗ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੂਰੀ ਹੋਵੇਗੀ?"

ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਬਚਨ ਕੀਤਾ, "ਨ ਭਾਈ ਸੋਚਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ,

ਪਰਤਾਪਸਿੰਘ ਵਡੇ ਪਰਤਾਪ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ"

ਸ੍ਰੀ ਆਦਿ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ

ਰਾਜ ਬਿਨਾਸੀ ਤਾਮ ਬਿਨਾਸੀ ਸਾਤਕੁ ਭੀ ਬੇਨਾਧਾ

ਦ੍ਰਿਸਟਮਾਨ ਹੈ ਸਗਲ ਬਿਨਾਸੀ ਇਕ ਸਾਧ ਬਚਨ ਆਗਾਧਾ

ਇੱਥੇ ਤਾਂ ਇੱਕ ਸਾਧ ਦੇ ਬਚਨ ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੁਨੀਆਂ ਭਾਵੇਂ ਤਬਾਹ ਹੋ ਜਾਵੇ ਪਰ ਇਹ ਕਦੇ ਹੋ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਕਿ ਸਾਧ ਦਾ ਬਚਨ ਪੁਰਾ ਨ ਹੋਵੇ। ਜਦੋਂ ਇਕ ਸਾਧ ਦਾ ਬਚਨ ਅਵੱਸ਼ ਹੀ ਪੁਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਧ ਦੇ ਬਣਾ ਉੱਲ ਵਾਲੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਇਹ ਬਚਨ ਪੁਰਾ ਕਿਉਂ ਨ ਹੁੰਦਾ?

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਚਲੇ ਜਾਣ ਪਿਛੋਂ ਮਾਤਾ ਸਾਹਿਬ ਕੌਰ ਜੀ ਚੜ੍ਹਾਈ ਕਰ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਚਿਰ ਪਿਛੋਂ ਬਾਬਾ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀਆਂ ਦੋ ਸਪੁੱਤ੍ਰੀਆਂ ਜੀਵਨ ਕੌਰ ਅਤੇ ਫਤਹ ਕੌਰ (ਮਾਤਾ ਜੀਵਨ ਕੌਰ ਜੀ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਫਤਹ ਕੌਰ ਜੀ) ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਮਹਿਲ ਬਲਨ ਦਾ ਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ।

ਸੰਮਤ ਬਿਕਰਮੀ ੧੯੪੬ (ਸੰਨ 1੯੧੦) ਚੇਤਵਦੀ ਤੀਜ ਮੀਤਵਾਰ

ਦਾ ਉਹ ਸੁਭਾਗਾ ਦਿਹਾੜਾ ਆਇਆ ਜਦੋਂ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਮਾਤਾ ਜੀਵਨ ਕੌਰ ਜੀ ਦੇ ਗਾਹਿ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਾਦੁਰਭਾਵ ਹੋਇਆ । ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਸੁਣਕੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੋਏ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿਚ ਹੀ ਬਚਨ ਕੀਤਾ :-

ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬੜੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਵਾਲਾ ਆਇਆ ਏ, ਘਰ
ਦਾ ਮਾਲਕ ਆਇਆ ਏ, ਸਾਥੋਂ ਵਡਾ ਬਲੀ ਆਇਆ
ਹੈ, ਬੜੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ ਇਸ ਦੀ ਛਤਰ
ਛਾਇਆ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਬੜੇ ਸੁਖ ਹੋਣਗੇ ।

ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਉਪਰਲੇ ਬਚਨ ਨੂੰ ਜੇ ਵੀਚਾਰੀਏ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਜਿੱਥੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਦੇ ਆਗਮਨ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਪਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਥੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਪਿਛੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਦੀ ਦੇ ਮਾਲਕ ਇਹ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਜੀ (ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ) ਹੋਣਗੇ

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਪਰਗਟ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਜਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਇਕ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘ ਕਲਿਆਣ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਸੁਪਨੇ ਵਿਚ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ, "ਹੁਣ ਮੈਂ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ ਗੁਰੂ ਘਰਾਣੇ ਵਿਚ ਗਿਆਰ ਪ੍ਰਤਾਪ, ਫੇਰ ਪਰਗਟ ਕਰਨ ਨਈਂ ਪ੍ਰਗਟਿਆਂਗਾ" । ਇਹ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜਦੋਂ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਟੁਰਨ ਲਗੇ ਤਾਂ ਇਕ ਹੋਰ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘ ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਵੀ ਅਜਮਾਇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਟੁਰ ਪਿਆ । ਦੁਹਾਂ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਗੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ । ਜਦੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਤਾਂ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਜੀ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਸਰੂਪ ਵਿਚ ਦਰਸ਼ਨ ਦਿੱਤੇ । ਆਪਣੀ ਮਨੋ ਕਾਮਨਾ ਪੂਰੀ ਹੋਣੀ ਵੇਖਕੇ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘ ਬੜੇ ਖੁਸ਼ ਹੋਏ ਅਤੇ ਕਹਿਣ ਲਗੇ

ਸਫਲ ਸਫਲ ਤਈ ਸਫਲ ਜਾਤਾ

ਗੁਰੁ ਸਮਰਥੁ ਗੁਰੁ ਨਿਰੰਕਾਰੁ
ਗੁਰੁ ਉਚਾ ਅਗਮ ਅਪਾਰੁ
ਗੁਰ ਕੀ ਮਹਿਮਾ ਅਗਮ ਹੈ ਕਿਆ ਕਥੈ ਕਥਨਹਾਰੁ

ਰਾਜ ਮਹਿਰਾਜ

ਜੋਗ ਮਹਿ ਜੋਗੀ

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੁ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ

ਤੇਰੇ ਕਵਨ ਕਵਨ ਗੁਣ ਕਹਿ ਕਹਿ ਗਾਵਾ

ਤੁਮਹਿਬ ਗੁਣੀ ਨਿਪਾਨ

ਤੁਮਰੀ ਮਹਿਮਾ ਬਰਨਿ ਨ ਸਾਕਉ

ਤੂੰ ਠਾਕੁਰ ਉਚ ਤਗਵਾਨ

(ਪੰਨਾ ੨੩੫)

ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਬੇਅੰਤ ਗੁਣਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਗੁਣ ਚਿਧਾਰਤਾ ਦਾ ਤਿਨ ਮਾਤ ਵਰਨਣ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।
ਕਈ ਕਈ ਧਨੀਆਂ ਅਥਵਾ ਦਾਨੀ ਪੁਰਖਾਂ ਨੇ ਨੰਗਰ ਨਾਏ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬੋਰਡ
ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਦਾ ਵਰਤ ਨੰਗਰ ਫਨਾਨੇ ਵਕਤ ਤੋਂ ਨੌਕੇ ਫਨਾਨੇ
ਤਕ ਖੁਲੇਗਾ। ਜਿੱਥੇ ਵਕਤ ਦੀ ਪਾਬੰਦੀ ਹੋਵੇ ਉਹ ਸਦਾ ਵਰਤ ਕਹਿਲਾਉਣ ਦਾ
ਹੁਕਮਾਰ ਨਹੀਂ। ਸਦਾ ਵਰਤ ਉਹ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਥੋਂ ਹਰ ਪ੍ਰਾਣੀ ਨੂੰ ਹਰ ਵਕਤ
ਭੋਜਨ ਮਿਲ ਸਕੇ। ਇਹ ਮਹਾਨਤਾ ਤਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ
ਸ੍ਰੀ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਚਲਾਏ ਹੋਏ ਨੰਗਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ। ਇਸ ਨੰਗਰ ਦਾ ਮੁੱਢ
ਭਾਵੇਂ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬੱਧਾ, ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਵੀ
ਅਤਿ ਕਠਨਾਈਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਜਾਗੀ ਰਖਿਆ ਪਰ ਜਿਹੜੀ ਮਹਾਨਤਾ ਇਸ ਨੰਗਰ ਨੂੰ
ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਪੁਰਤਾ ਪ੍ਰਸੰਘ ਜੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਹੈ ਉਹ ਬੇਮਸਾਲ ਹੈ।
ਇਥੇ ਹਰ ਪ੍ਰਾਣੀ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਜਤ ਦਾ ਹੋਵੇ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਹੋਵੇ,
ਹਰ ਵਕਤ ਭਾਵੇਂ ਦੁਪਹਿਰ ਭਾਵੇਂ ਅਧੀਰਾਤ ਹੋਵੇ ਪਰਸਾਦਾ ਰਜਵਾਂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।
ਕਾਲ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਅੰਨ ਦੀ ਮਹਿੰਗਾਈ ਹੋਵੇ, ਫਸਲਾਂ ਬਰਸਾਤ ਨਾਲ ਜਾਂ ਹੜ੍ਹ ਨਾਲ
ਤਬਾਹ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹੋਣ, ਜਾਂ ਸੁਰਨਾਰਖੀਆਂ ਦੀ ਅਲੀਗਲਤੀ ਹੋਵੇ, ਦਾਨ
ਪਰਸਾਦਾ ਸਭ ਨੂੰ ਰਜਵਾਂ ਮੁਫਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਬਣਨ ਸਮੇਂ ਤਾਂ
ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਹੀ ਸੁਰਨਾਰਖੀਆਂ ਨੇ ਏਸ ਨੰਗਰ ਸਰਲ ਲਈ ਸੀ। ਸਤਿਗੁਰ ਜੀ ਨੇ
ਏਸ ਨੰਗਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਕ ਹੋਰ ਸਦਾ ਵਰਤ ਸ੍ਰੀ ਜੀਵਨ ਨਗਰ ਵੀ ਖੋਲਿਆ ਸੀ।

ਨੰਗਰ ਚਲੈ ਗਰ ਮਥਾਦਿ ਹਰਿ ਤੋਟਿਨ ਮਾਵੀਖਟੀਆ

ਮਾਨਸਿਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਵਾਸਤੇ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਨਾਲ ਮੇਲਣ ਵਾਸਤੇ ਸ੍ਰੀ
ਸਤਿਗੁਰ ਨੇ ਨਾਮ ਬਾਲੀ ਦਾ ਵੀ ਨੰਗਰ ਲਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਤਜਨ ਦੀਆਂ
ਦੋ ਵਰਨੀਆਂ (ਨਿਰੰਤਰ ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ) ਇਕ ਸ੍ਰੀ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ ਬਿਕਰਮੀ ਸੰਮਤ 1੯੯੦
(ਸੰਨ 1933) ਵਿਚ ਅਤੇ ਇਕ ਸ੍ਰੀ ਜੀਵਨ ਨਗਰ ਬਿਕਰਮੀ ਸੰਮਤ ੨੦੦੪ (ਸੰਨ 1947)
ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਰਨੀਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਈ ਜਪ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ
ਕਿਸੇ ਸ਼ਾਂਤ ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਦੇ, ਕਿਸੇ ਸ਼ਾਂਤ ਭਗ ਉਤੀ ਦੀ ਮਾਨਾਂ ਦਾ

ਕਿਸੇ ਸਾਲ ਚੌਪਈ ਦੇ ਪਾਠਾਂ ਦਾ ਕਿਸੇ ਸਾਲ ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ

ਦੇ ਪਾਠਾਂ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਸਾਲ ਸ੍ਰੀ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪਾਠਾਂ ਦਾ ।

ਪ੍ਰਯੋਗ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵੀ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਸ੍ਰੀ ਆਦਿ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਸਾਧਨ ਪਾਠ ਕਰਵਾਏ । ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ੧ ਜੇਠ ਸੰਮਤ ੧੯੯੭ (ਸੰਨ 1940) ਨੂੰ ਹਰ ਨਰ-ਨਾਰੀ ਨੂੰ ਘਟ ਤੋਂ ਘਟ ਇਕ ਘੰਟਾ ਬੋਝ ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ । ਆਪ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਕਰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਇਹ ਇਕ ਘੰਟੇ ਦਾ ਸਿਮਰਨ ਕਰਨਾ ਮੇਰੇ ਵਲੋਂ ਸਦਾ ਸੰਗ ਰਖਣ ਵਾਲੀ ਚੀਜ਼ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਥਾਰੇਗਾ, ਮੈਂ ਉਸ ਦਾ ਸਦਾ ਜਾਮਨ ਹਾਂ ।

ਇਹ ਜੋ ਘਰ ਘਰ ਨਾਮ ਜਾਪਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਲੀ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਇਹ ਸਭ ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਹੀ ਕਿਰਪਾ ਹੈ । ਇਸੇ ਨਈਂ ਕਹਿਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ :-

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪਰਤਾਪਸਿੰਘ ਜੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਲਿਜੁਗਵਿਚ

ਸੁਚ ਸੋਧ ਅਤੇ ਨਾਮ ਬਾਲੀ ਦਾ ਪਰਵਾਹ ਦਿਤਾ ਹਲਾਇ ।

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪਰਤਾਪਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਨਾ ਮਿਲ ਵਰਤਣ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਵਾਸਤੇ ਲੜੀ ਜਾ ਰਹੀ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਪੂਰਾ ਸਾਥ ਦਿੱਤਾ । ਦੇਸ਼ ਸੁਤੰਤਰ ਹੋਣ ਉਪਰੰਤ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਨਈਂ ਸਭ ਤੋਂ ਮੋਸਟ ਕੰਮ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਹੀ ਕੀਤਾ । ਜ਼ਿਲਾ ਸ਼ਿਕਮਾ ਦੀ ਕੋਈ ਸੋ ਮੁੱਢਲੇ ਬੰਜਰ ਅੰਥਵਾ ਬੇਆਬਾਦ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਅਪਣੇ ਸਿੱਖਾਂ ਰਾਹੀਂ, ਸਵਰਗਨੁਮਾ ਧਰਤੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ।

ਮਿਲਾਪ ਦੇ ਆਪ ਜੀ ਇੰਨੇ ਚਾਹਵਾਨ ਸਨ ਕਿ ਗੁਰੂ ਦੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿਚੋਂ ਖਰਚ ਕਰਕੇ ਵਡੀਆਂ ਵਡੀਆਂ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਿੰਦ-ਸਿੱਖ ਮਿਲਾਪ ਕਾਨਫਰੰਸ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਰਬ ਸੰਪਰਦਾ ਦਿ ਕਾਨਫਰੰਸ ।

ਗੁਰੂ-ਗੋਤਿਅ ਵਿਰੁਧ ਜਾਂ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥਿਆ ਹਿਤ ਜੋ ਵੀ ਅੰਦੋਲਨ ਉੱਠਿਆ ਉਸਦਾ ਸਾਥ ਦਿੱਤਾ ।

ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਅਪਣੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਪਾਖੰਡ ਅਤੇ ਫਜ਼ੂਲ ਰਸਮਾਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ, ਜੀਵਾਂ ਦੇ ਖਰਚ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਫਜ਼ੂਲ ਖਰਚਾਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਅਨੇਕ ਕਾਰਜ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਦੇ ਮੇਲਿਆਂ ਵਿਚ ਕਰਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ।

ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਸੰਗੀਤਕ ਰੁਚੀ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਭੈਲੀ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਇਕ ਸੰਗੀਤ ਵਿਦਿਆਲਾ ਖੋਲਿਆ ਅਤੇ ਕਈ ਸੰਗੀਤ ਸਮੇਲਨ ਕਰਵਾਏ ।

ਆਪ ਜੀ ਫਰਾਖਦਿਲ ਇੰਨੇ ਸਨ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਸਵਾਲੀ ਚਾਹੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਧਰਮ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਰਖਣ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ, ਉਸਦੀ ਮੁਨਾਸਬ ਸਹਾਇਤਾ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਦੇ

ਮਹਾਂ ਨੂਰ ਸਰਬਸ਼ਕਤੀ ਮਾਨ ਮਕਾਲ ਪੁਰਖ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਜਦੋਂ

ਸਰਖੰਡ ਜਾਣਾ ਚਾਹਿਆ ਤਾਂ ਕੁਝ ਚਿਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਪਣੇ ਉਤਾਧਿਕਾਰੀ ਬਾਰੇ
ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੰਤ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਵੀ
ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ੨੭ ਵੈਸਾਖ ਸੰਮਤ ੨੦੧੬
(੮ ਮਈ ਸੰਨ 1959) ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਜੀਵਨ ਨਗਰ, ਸਕੇਂਦਰੀ ਨਾਲੇ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰਦੇ
੧੫-੨੦ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਫੁਰਮਾਇਆ :-

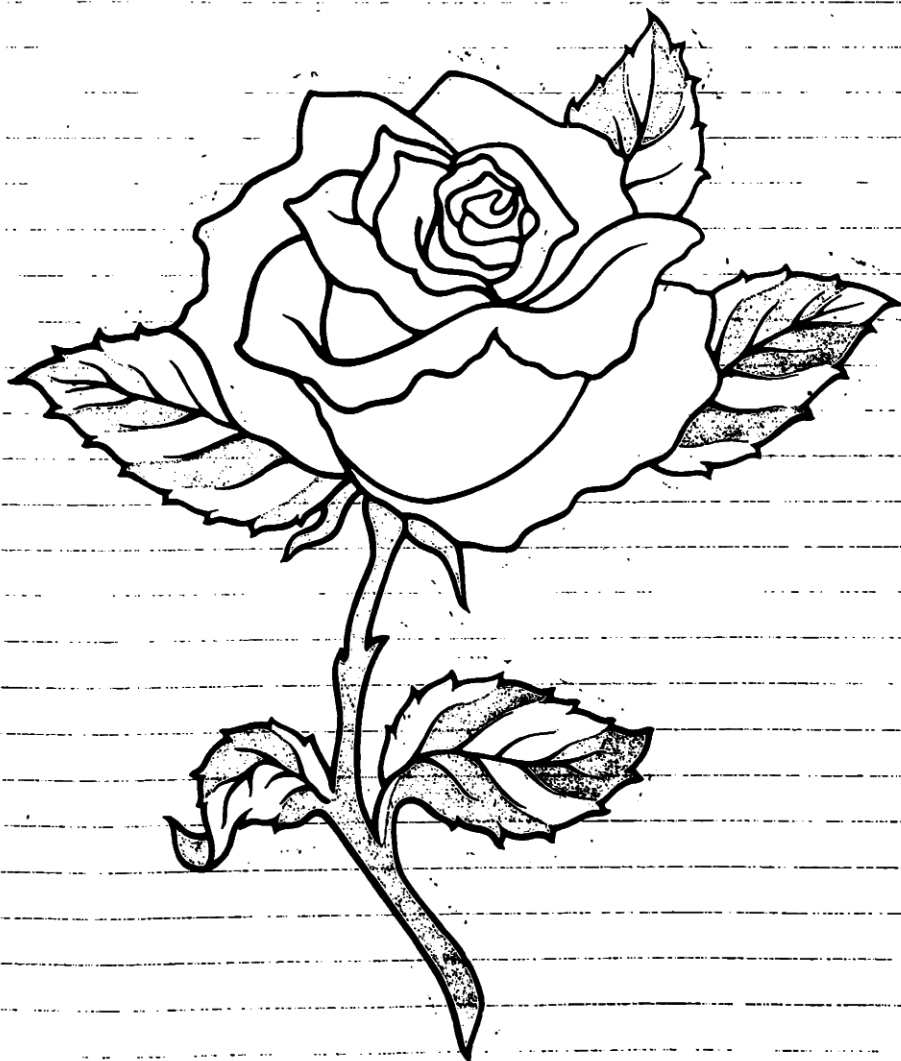
ਮੇਰਾ ਕੋਈ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਦੋਂ ਆਵਾਂ ਜਾਂ ਕਦੋਂ ਨ ਆਵਾਂ,
ਹੁਣ ਤੋਂ ਏਥੇ ਵੱਡੇ ਕਾਕੇ ਨੇ ਰਹਿਣਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਉਸ
ਨਾਲ ਬਣਦੀ ਹੈ ਉਹ ਜੇ, ਜਾਂ ਜਿਸ ਨੇ ਬਣਾ ਕੇ ਰਖਣੀ ਹੈ,
ਜਿਸ ਉਹਦੇ ਆਖੇ ਨਹੀਂ ਲਗ ਸਕਣ ਉਹ ਬੇਸ਼ਕ ਬਿਸਤਰ
ਗੋਲ ਕਰ ਲਏ, ਸਾਡੀ ਉਸਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਹੁਣ ਸਾਰੇ ਅਖਤਿਆਰ ਵੱਡੇ ਕਾਕੇ ਹੀ ਪਾਸ ਹੋਣੇ ਹਨ
ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਕਾਚ ਵਿਚ ਬੈਠਿਆਂ, ਸ੍ਰੀ ਕੇਹਰ ਸਿੰਘ
ਜੀ ਮਾਨ ਨੇ ਅਰਜ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ, "ਹੇ ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ, ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਦੇਹ ਵਠੇਂ ਚਿੰਤਾ ਹੁੰਦੀ
ਹੈ। ਪੰਥ ਨੂੰ ਅਜੇ ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਬਹੁਤ ਲੋੜ ਹੈ," ਤਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਉੱਤਰ ਦਿੱਤਾ :-

“ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਚਿੰਤਾ ਨਹੀਂ
ਕਿਉਂਕਿ

ਵੱਡਾ ਕਾਕਾ ਪੰਥ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਜੋਗ ਸਮਰੱਥ ਹੈ।”
ਸ੍ਰੀ ਭੈਲੀ ਸਾਹਿਬ, ਜਦੋਂ ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਸਰੀਰ ਬਹੁਤ ਢਿਲਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੰਜੇ ਉਤੇ ਮਹਾਰਾਜ
ਬੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਾਲ ਛਾਸਨ ਲਾਈ ਬੈਠੇ ਸਨ, ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਵੱਡੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਬਾਬਾ
ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਬੁਲਵਾਇਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਲ ਪਈ ਹੋਈ ਚੌਕੀ ਉਤੇ ਬਹਾ ਕੇ
ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ।

ਕਾਕ, ਤੁਸਾਂ ਪਾਠ, ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸਨ
ਨਮਿੱਤ ਮਰੰਭੇ, ਜਗੁਰ ਸਿਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨੇ, ਭਾਵੇਂ ਕੋਠੀਆਂ ਦੀਆਂ
ਕੜੀਆਂ ਵੀ ਵਿਕ ਜਾਣ, ਗਊ, ਮੱਝ, ਘੋੜੇ ਪੁੱਜਦੇ ਰੱਖਣੇ ਤੇ
ਵੱਡਾ ਭਾਰ ਹੋਸਲਾ ਕਰਕੇ ਗਹਿਣਾ ਤੁਹਾਡੇ ਤੇ ਬੜੇ ਭਾਰ ਹਨ

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਸ੍ਰੀਕ ਵਿਛੋੜੇ ਦਾ ਗਮ

ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ ਤੇ ਹੋਣਾ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਪੰਥ ਫਿਰ ਵੀ ਸੁਕਰ ਹੈ ਕਿ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ, ਅਪਣੇ
ਪਰਉਪਕਾਰੀ ਸਭਾਓ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਂਦਿਆਂ ਜਾਂਦਿਆਂ ਵੀ ਸਾਂਝੇ ਤੇ ਚਿਪਕਾਰ
ਕਰਕੇ ਮਾਸਟਰ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਚੀਮਾ ਦੀ ਕਲਮ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇ ਗਏ ਸਨ :-

ਏਸਦੇਗ ਨੇ ਤੁਸਾਂ ਨੂੰ ਲਭਣਾ ਨਹੀਂ,

ਤੜਪ ਤੜਪ ਨਾ ਜਾਨ ਗੁਆ ਲੈਣਾ ।

ਜਿਨੂੰ ਮੇਰੇ ਦੀਦਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇ,

“ਚੀਮੇ” ਦਰਸ ਜਗਜੀਤ ਦਾ ਪਾ ਲੈਣਾ ।

ਏਧਰ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਸ੍ਰੀਕ ਛਡਣ ਦੀ ਦੇਰ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ
ਜਗਮਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਨੂਰੀ ਜੋਤ ਤਤਫਿਨ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ
ਸ੍ਰੀਕ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰ ਗਈ

ਨੂਰੀ ਜੋਤ

ਜਿਵੇਂ ਬਲਿ ਬਾਵਨ ਅੰਗ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਵਾਲੀ ਜੋਤ,
ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਚ ਸਮਾਈ ਆਨ ।

ਨਾਨਕ ਤੇ ਅੰਗਦ, ਅਖਰ, ਰਾਮ ਦਾਸ ਆਦਿ,
ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਂ ਵਿਚ ਉਹੋ ਜੋਤ ਰੁਸਨਾਈ ਆਨ ।

ਫਿਰ ਦਸਮੇਸ਼, ਗੁਰੂ ਬਾਨਕ ਚੋਂ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਿ,
ਜੋਤ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਵਿਚ ਦਰਸਾਈ ਆਨ ।

ਤਿਵੇਂ ਹਰੀ ਗੁਰੂ ਪਰਤਾਪ ਵਾਲੀ ਜੋਤ ਨੂਰੀ,
ਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਵਿਚ ਉਹੋ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਆਨ ।

}
(ਸੰਤ ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਜੀ
ਸਤਖਤ)

ਅਸੀਂ ਨਾਮਧਾਰੀ ਤਾਂ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ
ਸਿਰਫ਼ ਨਾਮਧਾਰੀਆਂ ਦੇ ਹਨ ਪਰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਭੋਗ ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਾਲੀ ਅਲਗਿਣਤ
ਸੰਗਤ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਤਾਂ ਇਕ ਭੁਲੇਖਾ ਹੈ, ਕਿਉਂ ਜੋ

ਸਜਣੁ ਮੈਤਾ ਚਾਈਆ ਹਰ ਕਹੀਦਾ ਮਿਤੁ

ਹਭੇ ਜਾਣਨਿ ਆਪਣਾ ਕਹੀ ਨਠਹੇ ਚਿਤੁ

ਭੋਗ ਤੇ ਕਈ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਪੁੱਜੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਧਾਰਮਕ ਆਗੂਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ
ਰਾਜਸੀ ਨੀਡਰ, ਸਮਾਜਕ ਨੀਡਰ, ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤਿਨਿਧ, ਰਾਜੇ, ਪੰਜਾਬ
ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਜ਼ੀਰ, ਕੇਂਦਰੀ ਵਜ਼ੀਰ, ਵਡੇ ਵਡੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅਫਸਰ ਅਤੇ ਹੋਰ
ਅਲਗਿਣਤ ਉਚ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਆਈਆਂ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਈਆਂ ਹੋਈਆਂ
ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਕੁ ਨਾਮ ਇਹ ਹਨ :-

ਪਟਿਆਲੇ ਦੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਸ਼ਾਹਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾ ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਗਿਆਨੀ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਜੀ (ਪੰਜਾਬ ਮੰਤ੍ਰੀ ਮੰਡਲ ਦੇ ਵਜ਼ੀਰ)

ਸ੍ਰ: ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਦੁਸਾਂਝ ਜੀ (ਪ੍ਰਤਿਨਿਧ ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ)

ਸ੍ਰ: ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਜੀ (ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤ੍ਰੀ)

ਗਿਆਨੀ ਜੈਲ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਮਸਾਫਰ ਜੀ (ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਮੁਖੀ)

ਸ੍ਰ: ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਰਾੜੇਵਾਲੇ ਜੀ (ਤ੍ਰਕੀਯਾਤ ਮੰਤ੍ਰੀ ਪੰਜਾਬ)

ਸਤਿਕਾਰ ਯੋਗਮਹਾਰਾਜ ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਰਾਧਾ ਸੁਆਮੀ ਮਹਾਰਾਜ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਮਹੰਤ ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਿਰਮਲੇ

ਪੀਡਿਤ ਯਗ ਦੱਤ ਸਰਮਾ ਜੀ

ਕਾਮਰੇਡ ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਲਾਲਾ ਹਰਦੇਵ ਸਹਾਇ ਜੀ

ਹਿੰਦ ਸਮਾਚਾਰ ਦੇ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਏਡੀਟਰ ਲਾਲਾ ਜਗਤ ਨਰੈਣ ਜੀ

ਸੇਠ ਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਜੀ (ਸੂਬਾ ਬੰਕੋਕ)

ਸ੍ਰ: ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਲੋਕ ਸਭਾ ਦਿਲੀ ਵਲੋਂ ਸੇਠ ਗੋਬਿੰਦ ਦਾਸ ਜੀ

ਸਭ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਅਪਣੇ ਅਪਣੇ ਫੰਗ ਲਾਨ ਜਿੱਥੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ
ਅਲਗਿਣਤ ਉਪਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ ਉੱਥੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪ੍ਰਤੀ
ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਆਪ ਜੀ ਵੀ ਅਪਣੇ ਪਿਤਾ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਵਾਂਗ ਅਗੇ
ਲਗਕੇ ਦੇਸ ਅਤੇ ਕੌਮ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣ।

ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ

ਪਿਛੋਂ ਭਾਰਤੀ ਸਰਕਾਰ ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਜੱਸ ਨੂੰ ਸਹਾਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਕਰਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ। ਜਦੋਂ ਸਰਸਾ ਦੇ ਕੋਲ ਖਰੀਦੀ ਹੋਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵੰਡ ਹੋਈ ਤਾਂ ਕਈ ਸਮਝਾਓ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨ ਹੋਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜ ਨੀਤਕ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਇਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਵਾਸਤੇ 28 ਅਗਸਤ 1959 (24-8-1959) ਨੂੰ ਕਚਹਿਰੀ ਜਾਣ ਵਾਸਤੇ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਆ ਚੁਕੇ ਸਨ। ਆਪ ਜੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਚਹਿਰੀਆਂ ਵਿਚ ਜਿੱਥੇ ਝੂਠ ਅਤੇ ਹਿੰਸੇਵਾਜ਼ ਖੋਰੀ ਚਲਦੀ ਹੋਵੇ, ਜਿੱਥੇ ਧੜੇ ਬਾਜ਼ੀ ਜਾਂ ਪਾਰਟੀ ਬਾਜ਼ੀ ਚਲਦੀ ਹੋਵੇ, ਜਾਣ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਸਨ ਕਰਦੇ। ਆਪ ਜੀ ਅਪਣੇ ਪੁਲ ਖਾਤਰ, ਅਪਣੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕਚਹਿਰੀ ਦੀ ਤਾਰੀਕ ਦੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 21-22 ਅਗਸਤ 1959 (4-ਵੇਂ ਭਾਦਰੋ ਸੰਮਤ 2016) ਦੀ ਵਿਚਲੀ ਰਾਤ ਦੇ ਤਕਰੀਬਨ 12 ਵਜੇ ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਮਾ ਗਏ।

22 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਸੱਚ ਖੰਡ ਪਧਾਰ ਜਾਣ ਦੀ ਖਬਰ ਨੇ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਅਥਵਾ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਸੇਰਾ ਸਫਾਂ ਵਿਛਾ ਦਿੱਤੀਆਂ।

ਦਿਲ ਰੋਂਦਾ ਤੇ ਅਖਾਂ ਰੇਵਨ, ਹੰਝੂ ਰੇ ਰੇ ਵਗਦੇ।
ਪਿਆਰ ਰੇਵੇ ਤੇ ਯਾਦਾਂ ਚਿਲਕਣ, ਜਿਉਂ ਮੰਗਿਆ ਮੇਰੇ ਮੱਗਦੇ।
ਗਗਨ, ਪਤਾਲ, ਪਸ਼ੂ ਕੀ ਪੰਛੀ, ਡੁਲ ਡੁਲ ਪੈਂਦੇ ਮਾਰੇ।
ਕਿਧਰ ਗਿਓਂ ਪਿਆਰੇ ਦਿਸ਼ਾ ਛੱਡਕੇ ਨੈਨ ਫਿਰਨ ਪਏ ਨਭਦੇ।
(ਸੰਤ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਛਿਲੋਂ)

ਪਿਆਰ ਪਿਆਰ ਮੁਖੜਾ, ਭੁਲਾਂਦਾ ਸੀ ਜੋ ਦੁਖੜਾ,
ਕਿੱਥੇ ਗਿਆ, ਕਿਵੇਂ ਟੋਲਾਂ, ਕਿੰਨ ਕਹਾਂ ਦੱਸੇ ਕੋਈ।
ਨੈਣੀ ਨੈਣ ਪਾ ਕੇ, ਸਦਾ ਰੋਮ ਰੋਮ ਰੁਸ ਦਿੰਦਾ,
ਜ਼ਰਾ ਮੁਸਕਾਂਦਾ ਤਾਂ ਜਗਨ ਜੇਹਾ ਵੱਸੇ ਕੋਈ।

ਕੀਤਾ ਨ ਦੀਦਾਰ ਰੱਜ, ਨਿਆ ਨ ਪਿਆਰ ਰੱਜ,
ਉਸ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਵਾਲੀ ਸਾਂਗ ਅੱਜ ਧੱਸੇ ਕੋਈ।
ਪਾ ਨਿਆ ਤੁਰੇਵਾਂ ਗਲ, ਮੰਨੀ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਨਾ
ਤੁਰ ਗਿਆ ਮਨਕੜੇ, ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਅਜ ਰੱਸੇ ਕੋਈ।

(ਸੰਤ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਈ)

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਸੱਚ ਖੰਡ ਪਧਾਰ

ਗੁਲ ਦੀ ਖਬਰ ਸੁਣਕੇ ਜਿੱਥੇ ਨਾਮਧਾਰੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਦੁਖ ਹੋਇਆ, ਉੱਥੇ ਦੇਸ਼ ਬਦੇਸ਼ ਦੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਮਹਾਨ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਕੇ ਦੁਖ ਮਨਾਇਆ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਦੇਹ ਦਾ ਸਮਕਾਰ, ਜੰਦਨ ਅਤੇ ਬੇਰੀ ਦੀਆਂ ਲੱਕੜਾਂ ਦੀ ਰਿਖਾ ਬਣਾ ਕੇ ਅਤੇ ਉਪਰ ਹਵਨ ਦੀ ਸਮੱਗ੍ਰੀ, ਅੰਭੂ ਬਦਾਮ ਮੇਵੇ ਛੁਹਾਰੇ ਆਦਿ ਪਾ ਕੇ ੨੨ ਅਗਸਤ (੬ ਭਾਦਰੋ) ਸ਼ਾਮ ਦੇ ਛੇ ਵਜੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇੱਥੇ ਸਮਕਾਰ ਹੁੰਦੇ ਪਾਸ ਹੀ ਮਹਾਰਾਜ ਬੀਰਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਅਪਲੀ ਰੁਮਾਲੀ, ਆਸਣ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਛਾ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਜ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ (ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ) ਨੂੰ ਅਰਜ਼ ਕਰ ਉਪਰ ਬੈਠਾਇਆ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਹੱਥ ਜੋੜ ਸਰਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ। ਇੱਥੇ ਹੀ ਸੰਤ ਇੰਦ੍ਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਚਕਰਵਰਤੀ ਨੇ ਖੜੇ ਹੋ ਕੇ ਅੰਨਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉੱਤਾਧਿਕਾਰੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਡੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ, ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਹੋਣਗੇ।

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਮਿਤ ਪਾਨਾਂ ਦੇ ਭੋਗ ੨੫ ਭਾਦਰੋ ਸੰਮਤ ੨੦੧੬ (10 ਸਤੰਬਰ ਸੰਨ 1959) ਨੂੰ ਪਾਏ ਗਏ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਦਸਤਾਰ ਬੰਦੀ ਸਮਾਗਮ ਹੋਇਆ। ਦਸਤਾਰ ਤਾਂ ਅਨੇਕ ਹੀ, ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਮੁਖੀਆਂ ਵਲੋਂ, ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਮੁਖੀਆਂ ਵਲੋਂ, ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਟ ਅਤੇ ਚਿਰੰਜੀਵੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਲੋਂ ਆਈਆਂ ਸਨ ਪਰ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸਮੁੱਚੇ ਪੰਥ ਵਲੋਂ, ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਗੁਰੂਵਾਦੀ, ਅਨਿੰਨ ਸੇਵਕ ਭਾਈ ਵਜ਼ੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਹੱਥੀਂ ਅਰਪਣ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਦਸਤਾਰ ਸੀਸ ਤੇ ਸਜਾਈ।

ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸ਼ੋਭਾ ਨਿਖੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਸੰਤ ਇੰਦ੍ਰ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਸਟੇਜ ਸੈਕਟਰੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ ਕਰਨ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਅਪਣੇ ਆਸਣ ਤੇ ਹੀ ਖੜੇ ਕੇ ਸਾਰੀ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਦਰਸ਼ਨ ਦਿੱਤੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਜੈਕਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਅਸਮਾਨ ਗੀਤ ਉੱਠਿਆ।

ਸੰਤ ਇੰਦ੍ਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸਾਰੀ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਸੁਣਾ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ

“ਇਹ ਵਡ ਪ੍ਰਤਾਪੀ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪ੍ਰਤਾਪ ਹੈ ਕਿ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਮਿਥੇ ਹੋਏ ਮੇਲੇ ਤੇ, ਅਤੇ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਮਾਣ ਦੇ ਭੋਗ ਸਮੇਂ, ਇਤਨੇ ਭੇਖਾਂ, ਪੰਥਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਟਿਕੱਠ ਵਿਚ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਪਰਮ ਸੇਵਕ ਭਾਈ ਵਜ਼ੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਥੀਂ ਨਾਮਧਾਰੀ ਪੰਥ ਦੇ ਸਿਰਤਾਜ਼ ਮੰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਡੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਜੀ ਨੂੰ ਦਸਤਾਰ ਭੇਟ ਹੋਈ ਹੈ”

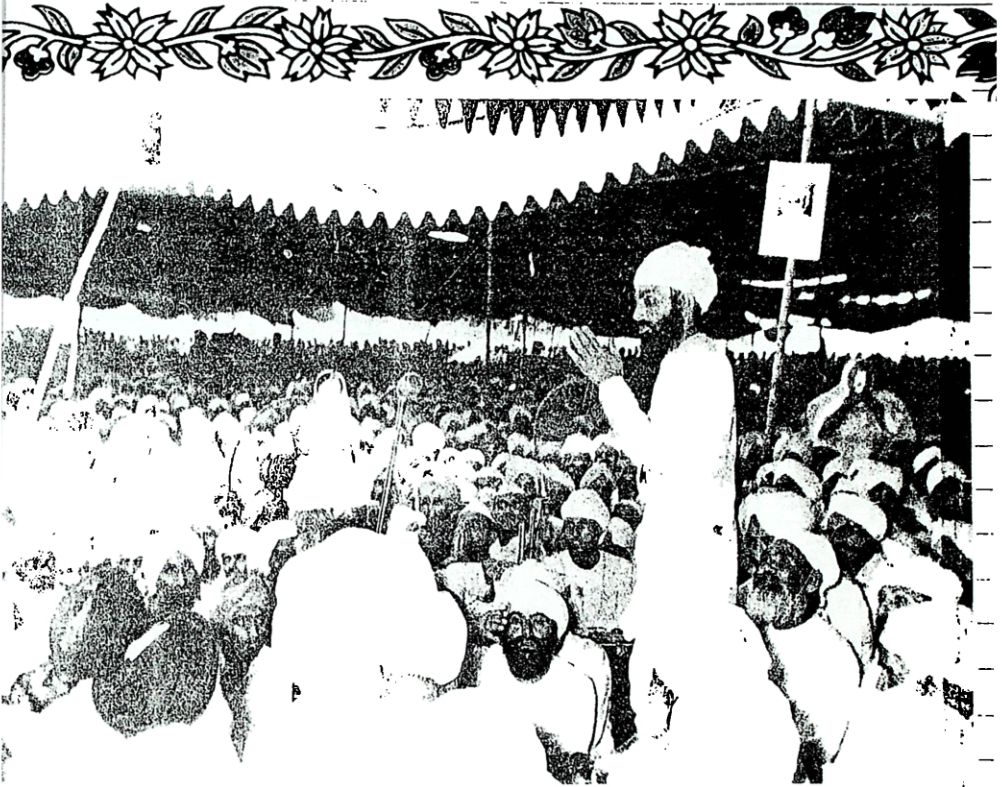
ਜੋਤ ਬਦਲਦੀ ਏ ਜੋਤ ਬੁਝਦੀ ਨਹੀਂ

ਜੀਵਨ ਨਗਰ ਤੋਂ ਮੰਡੀ ਨੂੰ ਤੁਰਨ ਲੱਗਿਆਂ, ਕੀਤਾ ਇਹ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਤਿਗੁਰ ।
 ਡੇਰੇ ਰਹੇ ਹੁਕਮ ਏਹਦਾ ਮੰਨਣਾ ਜਿਸ, ਕਿਹਾ ਤਾਨ ਪਮਾਨ ਮੰਨਾਪ ਸਤਿਗੁਰ ।
 ਨੂੰ ਨਿੱਧੀਆਂ ਤੇ ਮਾਲਕ ਸਿੱਧੀਆਂ ਦਾ, ਦਿੱਤਾ ਆਪ ਭਗਵਾਨ ਸੀ ਬਾਪ ਸਤਿਗੁਰ ।
 ਵਾਲੀ ਪੰਥ ਦਾ ਤੇ ਜ਼ਿਮੇਵਾਰ ਘਰ ਦਾ, ਸਭਨ ਮਾਨ ਸਨਮਾਨ ਸੁਖ ਜਾਪ ਸਤਿਗੁਰ ।
 ਮੋਦੀ ਭਾਵੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨ ਲਖ ਸਕਿਆ, ਸਮਝੀ ਰਮਜ ਅਸਾਂ ਧਰਮ ਧੁਜ ਦੀ ਨਹੀਂ ।
 ਰੱਖੀ ਜੋਤ ਪਰਵਾਨ ਜਗਜੀਤ ਗੁਰਵਿਚ, ਜੋਤ ਬਦਲਦੀ ਏ ਜੋਤ ਬੁਝਦੀ ਨਹੀਂ ।
 (ਸੰਤ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪਰਵਾਨ)

ਜਿਹੜੀ ਗੀਤ ਗੁਰਿਆਈ ਦੀ ਤੁਰੀ ਆਈ, ਸੰਕਟ ਸਮੇਂ ਸੰਭਾਲੀ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਤਿਗੁਰ ।
 ਹੋਮ-ਜੰਗ ਪੁਜਾ ਪਾਠ ਵਰਨੀਆਂ ਤੇ, ਜਪਿਆ ਨਾਮ ਜਪਾਇਆ ਜਾਪ ਸਤਿਗੁਰ ।
 ਸਮਾਂ ਠੀਕ, ਡਿੱਠਾ ਨਜ਼ਦੀਕ ਸਮਾਂ, ਰਿਸੇ ਵਕਤ ਸਾਰੀ ਲੋੜ ਭਾਪ ਸਤਿਗੁਰ ।
 ਜ਼ੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਭਾਰੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਲਈ, ਵੱਡੇ ਪੁੱਤ ਨੂੰ ਬਾਪਿਆ ਆਪ ਸਤਿਗੁਰ ।
 ਨੁਰ ਬਖਸ਼ ਦਿੱਤਾ, ਆਪ ਜਿਹਾ ਕੀਤਾ, ਹੀਸ ਕਰ ਸਕੇ ਕੋਈ ਤੁਝਦੀ ਨਹੀਂ ।
 ਮਾਖਸਾਤ ਪਰਤੱਖ ਸਬੂਤ ਦਿੱਤਾ, ਜੋਤ ਬਦਲਦੀ ਹੈ, ਜੋਤ ਬੁਝਦੀ ਨਹੀਂ ।
 (ਸੰਤ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਾਜਨ)

ਨਾਨਕ, ਅੰਗਦ, ਅਮਰਦਾਸ, ਰਾਮਦਾਸ, ਅਰਜਨ ਹੋਇ ਆਇਓ
 ਹਰਿ ਗੋਬਿੰਦ, ਹਰਿ ਰਾਇ ਹੈ, ਹਰਿ ਕਿਸਨ ਵਿਚ ਜੋਤ ਜਗਾਇਓ
 ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸੂਰਮਾ, ਸੀਸ ਦੇਹੋ ਜਿਨ ਧਰਮ ਬਚਾਇਓ
 ਧੰਨ ਧੰਨ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ਹੈ, ਖਾਨਸਾ ਮਾਜ ਜਿਨ ਰਹ ਦਿਖਾਇਓ

ਬਾਲਕ ਰਿਹਾ ਗੁਪਤ ਹੈ, ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋ ਆਇਓ
 ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਵਿਚ ਜੋਤ ਧਰ, ਵਡ ਪ੍ਰਤਾਪੀ ਰੂਪ ਬਣਾਇਓ
 ਧੰਨ ਧੰਨ ਗੁਰ ਜਗਜੀਤ ਹੈ, ਭਵ ਸਾਗਰ ਤੋਂ ਪਾਰ ਭਰਾਇਓ
 ਸੀਤਲ, ਦਾਤਾ, ਮਿਹਰ ਬਾਨ, ਚਰਨ ਪਰਸ ਅੰਧਿਤ ਫਨ ਪਾਇਓ
 (ਪ੍ਰੋ: ਕਿਰਪਾਨ ਸਿੰਘ ਕਮੇਲ ਜੀ)

੧੦ ਸਿਤੰਬਰ ੧੯੫੯ ਈ: ਸ੍ਰੀ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ-ਦਸਤਾਰ ਬੰਦੀ ਸਮਾਗਮ-ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪ੍ਰਥਮ-ਦਰਸ਼ਨ।

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ
ਸਤਾਰ ਬੰਦੀ ਪਿਛੇ ਮਾਧ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ

(ਸਾਖੀ)

ਹਜ਼ਰਾ ਹਜ਼ਰ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਗੁਰ ਗੱਦੀ ਨਸ਼ੀਨ ਹੋਣ ਤੋਂ
ਹਿਲਾ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਸਮੇਂ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਆਪਣੇ ਸੇਵਕਾਂ
ਅਤੇ ਘੋੜਿਆਂ ਤੇ ਦੌਰਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਨਾਲ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਵਡੇ
ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਵੀ ਸਨ। ਨਾਲ ਜਾ ਰਹੇ ਸੇਵਕਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰ ਗੱਦੀ ਦੇ ਭਵਿਖ ਦੇ ਹੋਣ
ਵਾਲੇ ਜਾਨਸੀਨ ਦੇ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਕੁ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ, ਅੰਤਰਜਾਮੀ
ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਇਕ ਅਨੋਖਾ ਹੀ ਕਠਿਤ ਕੀਤਾ।

ਦੌਰਾ ਕਰਦੇ ਕਰਦੇ ਜਦੋਂ ਸਤਿਗੁਰ ਜੀ ਹਿਲਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਰ ਦੇ ਇਕ
ਗੁਰ ਕੱਕੜਾਂ ਕੋਲੋਂ ਲੰਘਣ ਲਗੇ ਤਾਂ ਅਚਾਨਕ ਹੀ ਵਡੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਜੀ ਨੂੰ
ਇਕ ਡੇਰੇ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, "ਕਾਕ, ਤੂੰ ਉਸ ਡੇਰੇ ਦੇ ਸੰਤ ਕੋਲੋਂ ਇਸ
ਤੁਹਾ ਦੀ ਬੂਟੀ ਲੈ ਆ, ਅਸਾਂ ਇਕ ਸਿੱਖ ਵਾਸਤੇ ਦਵਾਈ ਬਣਾਉਣੀ ਹੈ।"

ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਹੋਰ ਸਿੱਖ ਨੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਜੀ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦਿਆਂ
ਘੋੜਾ ਚਾਹਿਆ, ਪਰ ਕਠਿਤ ਦੇ ਚਰਨਗੁਰ ਸਤਿਗੁਰ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਨਾ ਭਏ,
ਤੂੰ ਨਾ ਜਾਹ, ਇਹ ਕੰਮ ਕਾਕੇ ਗੋਚਰ ਹੀ ਹੈ।"

ਇਹ ਸੁਣਦਿਆਂ ਸਾਰ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਜੀ

1। ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਸਫਲ ਹੈ ਜਿਤ ਸਤਿਗੁਰ ਕਾ ਮਨ ਮੰਨੇ,

ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰਖਦਿਆਂ ਬੜੇ ਚਾਅ ਨਾਲ ਉਸ ਡੇਰੇ ਵੱਲ ਤੁਰ ਪਏ। ਡੇਰੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ
ਜਦੋਂ ਸੰਤ ਜੀ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੇਣ ਦੇ ਖਿਆਲ ਨਾਲ, ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਜੀ ਨੇ ਉਹ
ਬੂਟੀ ਆਪ ਹੀ ਭਾਲ ਲਈ। ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਬੂਟੀ ਲੈ ਕੇ ਜਦੋਂ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ
ਜੀ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਅਚਾਨਕ ਹੀ ਇਕ ਬਿਰਧ ਸਾਧ ਕੂਟੀਆ ਵਿਚੋਂ
ਬਾਹਰ ਆਇਆ, ਸਾਮਣੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸਨ "ਕਰਦਿਆਂ ਸਾਰ
ਉੱਚੀ ਉੱਚੀ, ਧੰਨ ਭਾਗ, ਧੰਨ ਭਾਗ, ਬਲਿਹਾਰ ਜਾਵਾਂ, ਬਲਿਹਾਰ ਜਾਵਾਂ"
ਕਹਿੰਦਾ ਹੋਇਆ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਤੇ ਢਹਿ ਪਇਆ। ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਜੀ
ਨੇ ਬੜੀ ਨਿਮਰਤਾ ਸਹਿਤ ਬਚਨ ਕੀਤਾ, "ਸੰਤ ਜੀ ਮੈਂ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚਿਆਂ ਤੋਂ ਵੀ
ਛੋਟਾ ਹਾਂ, ਤੁਸੀਂ ਬਜ਼ਰਗ ਹੋ, ਕਿਰਪਾ ਕਰੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾ ਕਰੋ।"

ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਜੀ ਦੇ ਕਹਿਣ ਤੇ ਉਹ ਸੰਤ ਜੀ ਖੜੇ ਹੋ ਕੇ, ਦੋਵੇਂ ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ
ਹਿਲ ਲੱਗੇ, "ਮਹਾਰਾਜ, ਮੈਂ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਧਾਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਗੁਰ ਜੀ
ਤੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਵੀ ਕਣ ਵਲੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਆਪੋ ਹੀ ਇੱਥੇ ਆ ਕੇ ਦਰਸਨ ਦੇਣ।
ਅੱਜ ਮੇਰੇ ਵਡੇ ਭਾਗ ਹਨ ਜੋ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਬੁੱਢੇ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਆ ਕੇ ਦਰਸਨ ਦਿੱਤੇ
ਹਨ।"

ਬਾਰਨੈ ਬਲਿਹਾਰਨੈ ਲਖ ਬਰੀਆ

ਮੈਂ ਅੱਜ ਵਡਭਾਗ ਹਾਂ ਜੋ ਕਣਵਾਨ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸਨ ਹੋਏ ਹਨ।"

ਰਸਾਇਆ ਕਿਹਾ, "ਸੰਤ ਜੀ, ਇਹ ਕਲਾ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ
ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਸਰਬ ਕਲਾ ਸਮਰਥ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ
ਲਿਖਿਆ ਹੈ

ਸਰਬ ਕਲਾ ਭਰਪੂਰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਜਾਨਨਹਾਰ

ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਹੀ ਤੁਹਾਡੀ ਭਾਵਨਾ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ, ਇੰਨੇ ਸੇਵਕਾਂ ਵਿਚੋਂ
ਉਚੇਰਾ ਮੈਨੂੰ ਹੀ ਬਣੀ ਨੈਲ ਵਾਸਤੇ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਹੈ।
ਇਹ ਵੀ ਚੰਗਾ ਹੋਇਆ ਜੋ ਇਸ ਬਹਾਨੇ ਮੈਨੂੰ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ
ਹੋ ਗਏ ਹਨ।"

(ਨਵੀਂ ਸਾਖੀ) (ਜੱਸ ਜੀਵਨ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿਚੋਂ)

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ
ਸ੍ਰੀ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ, ਇਕ ਸਮੇਂ ਗੱਲਾਂ ਵਰਤਾਉਣ ਅਤੇ ਦਾਇਆ ਦਾ
ਹਿਸਾਬ ਕਿਤਾਬ ਰੱਖਣ ਦੀ ਸੇਵਾ, ਪਿੰਡ ਗੀਗੋਵਾਲੀ, ਜਿਲ੍ਹੇ ਸਿਆਲਕੋਟ ਦਾ ਫੌਜਾ
ਸਿੰਘ ਕਰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕਪੜੇ ਦੇਣ ਦੀ ਸੇਵਾ ਮਾਸਟਰ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ
ਕਰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।

ਸਿੱਖਾਂ ਕੋਲੋਂ ਸੁਣ ਸੁਣਾ ਕੇ ਇਕਦਿਨ ਫੌਜਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ
ਅੱਗੇ ਅਰਜ਼ ਕੀਤੀ, "ਮਹਾਰਾਜ, ਮੈਂ ਕਈਆਂ ਸਿੱਖਾਂ ਕੋਲੋਂ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਕਿ
ਮਾਸਟਰ, ਆਪ ਜੀ ਵਲੋਂ ਹੁਕਮ ਹੋਏ ਤੋਂ ਵੀ ਹੱਥ ਘੱਟ ਕਪੜਾ ਦੇਂਦਾ ਹੈ।
ਕਿਰਪਾ ਕਰੋ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦਾਹਰਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਕੰਮ ਤੇ ਲਾਓ।"

ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਉਸੇ ਫੌਜਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ, "ਤੂੰ ਹੀ ਦੱਸ, ਕਿਸਨੂੰ ਨਾਵਾਂ?"
ਅੱਗੋਂ ਫੌਜਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਮੇਰੇ ਪਿਆਲ ਵਿਚ ਤਾਂ ਵਡੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਇਸ ਕੰਮ ਜੋਗ ਹੋਣਗੇ।"

ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਉਸੇ ਵਕਤ ਇਹ ਕੰਮ ਵਡੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ
ਵਡੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਅਪਣੇ ਉਦਾਰ ਸੁਭਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਖੁਲ੍ਹਾ
ਕਪੜਾ ਦੇਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਇਹ ਵੇਖਕੇ ਜਿੱਥੇ ਕਪੜਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਬੜੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ
ਹੋ ਕੇ ਜਾਂਦੇ, ਉੱਥੇ ਮਾਸਟਰ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਅਪਣੇ ਮਨ ਵਿਚ ਬੜਾ ਕੁੜਦਾ
ਅਤੇ ਇਕਦਿਨ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਪਾਸ ਅਰਜ਼ ਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ, "ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ!
ਬਾਬਾ ਜੀ ਤਾਂ ਕਪੜਾ ਬੜਾ ਖੁਲ੍ਹਾ ਵਰਤਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਾਂ ਬੋੜਾ ਆ
ਜਾਵੇਗੀ, ਹੁਣ ਤਾਂ ਅੰਦਰ ਕਪੜਾ ਵੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ।"

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਨੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, "ਮਾਸਟਰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ
ਅੰਦਰ ਕਪੜਾ ਘੱਟ ਹੀ ਹੈ, ਜਰਾ ਸੀਕੋਚ ਕੇ ਵਰਤੋ।"

ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਦੇਵੇ ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ, "ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ,
ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਤੇਟ ਕਿਸਤਰ੍ਹਾਂ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ?
ਮਾਜੇ ਤਾਂ ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਸੰਦੂਕ ਭਰੇ ਪਏ ਹੋਏ ਹਨ। ਸਿਆਮ ਤੋਂ
ਆਏ ਸੱਚੇ ਕਪੜੇ ਹਾਲਾਂ ਸਚੇ ਦੇ ਸਚੇ ਹੀ ਪਏ ਹੋਏ ਹਨ।"

ਏਹ ਸੁਣ ਕੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੁਝ ਮੁਸਕਾਏ ਅਤੇ ਹੰਸੀ
ਦੇ ਨਹਿਜੇ ਵਿਚਕਿਹਾ, " ਜਾਪਦਾ ਏ, ਕਿ ਇਹ ਸਾਡੇ ਗਲਾਂ ਦੇ ਕਪੜੇ
ਵੀ ਫੁੱਡਦੇਵੇ ਗਾ । "

ਫਿਰ ਮਾਸਟਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, " ਮਾਸਟਰ ਜੀ, ਏਸ ਪਾਥੇ ਤੁਹਾਡੇ ਚੇਲੇ
ਨਿੱਕੇ (ਛੋਟੇ ਬਾਬਾ ਜੀ) ਹੀ ਹਨ ।

ਇਹ (ਵਡੇ ਬਾਬਾ ਜੀ) ਤਾਂ ਮੇਰਾਂ ਸੁਭਾ
ਹੀ ਵਹਤਦਾ ਹੈ । "

ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਸਾਰੀ ਸੰਗਤ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਖਿੜ ਖਿੜ ਕੇ ਹੱਸਣ ਲਗ ਪਈ
ਫਿਰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, " ਕੀ, ਮੈਂ ਠੀਕ ਹੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਨ ? "

ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀ, ਇਹ ਸਾਖੀ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ
ਗੁਰੂ ਗੱਦੀ ਨਸ਼ੀਨ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਹੈ
ਪਰ ਹੁਣ ਤਾਂ ਪ੍ਰਤੱਖ ਦਿੱਸਦਾ ਹੈ

ਜੋਤਿ ਓਹ, ਜੁਗਤਿ ਸਾਇ,

ਸਹਿ ਕਾਇਆ, ਫੇਰਿ ਪੁਲਟੀਆ ॥

(ਨਵੀਂ ਸਾਖੀ) (ਜੱਸ ਜੀਵਨ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿਚੋਂ)

ਸਤਿਗੁਰੂ ਸੂਰਜ ਦੀਆਂ ਕਿਰਨਾਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਥੋਂ ਕਿਥੋਂ ਤਕ ਰੋਸ਼ਨੀ ਦੇਂਦੀਆਂ ਹਨ ।
ਜਿਸ ਜੀ ਦੇ ਸਿੱਖ ਅਪਣੇ ਵਿਹਾਰਾਂ ਵਾਸਤੇ ਜਿੱਥੇ ਕਿੱਥੇ ਵੀ ਗਏ ਹਨ, ਗੁਰੂਪ੍ਰਸੰਸਾ
ਦੀ ਕਿਰਨ ਉੱਥੇ ਹੀ ਪੁਜ ਜਾਂਦੀ ਹੈ । ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਭਾਵੇਂ ਸਰੀਰ ਵੀ ਬਦਲ
ਨੈਣ ਤਾਂ ਵੀ ਅਪਣੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਭੁਲਦੇ ਨਹੀਂ । ਅਪਣੇ ਬਦਲੇ ਹੋਏ ਸਰੀਰ ਵਿਚ
ਵੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਭਾਲ ਭਾਲ ਕੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰੇਰ ਕੇ ਅਪਣੇ ਵੱਲ
ਖਿੱਚ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ।

ਸੰਮਤ ਬਿਕਰਮੀ 2021 (ਸੰਨ 1964) ਦੇ ਸਰਸੇ ਵਿਚ ਹੋਏ ਹੋਲੇ ਦੇ ਮੇਲੇ
ਛੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਪਣੇ ਸੇਵਕਾਂ ਸਮੇਤ ਕਾਰ ਤੇ ਹਿਸਾਰ ਵਲੋਂ
ਆ ਰਹੇ ਸਨ । ਕਾਰ ਜਦੋਂ ਮੋਰੀ ਵਾਲੇ ਪੁਜੀ ਤਾਂ ਡਰਾਈਵਰ ਨੂੰ ਇਸਾਰ ਕਰਕੇ
ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਕਾਰ ਰੁਕਵਾਈ ਅਤੇ ਬਚਨ ਕੀਤਾ, " ਭਾਈ ਸਿਖੋ, ਇਥੇ ਮੈਂ
ਪ੍ਰੋ. ਰਵੇਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰੋਂ ਮਾਤਾ ਜੀ ਨੂੰ ਮਿਲਣਗੈਂ । "

ਟਿੱਠ ਬਚਨ ਕਰਕੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਸਿੱਖਾਂ ਸਮੇਤ ਕਾਰ ਤੋਂ ਉਤਰ ਕੇ ਸਰਦਾਰ
ਜੀ ਦੇ ਘਰ ਵੱਲ ਤੁਰ ਪਏ । ਜਦੋਂ ਘਰ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਂ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਘਰ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ
ਬੰਦ ਹੈ ਅਤੇ ਤਾਲੇ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ ਪਰ ਹਵੇਲੀ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੀ ਅਤੇ
ਉੱਥੇ ਮੱਝਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਸਨ । ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਹਵੇਲੀ ਵਿਚ ਹੀ ਮੰਜੇ ਡਾਹੇ
ਗਏ

ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਇਕ ਮੰਜੇ ਤੇ ਬਹਿ ਗਏ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ
ਮੰਜਿਆਂ ਤੇ ਬਹਿ ਗਏ । ਉਸੇ ਹਵੇਲੀ ਵਿਚ ਹੀ ਇਕ ਆਲੇ ਵਿਚ ਦੁੱਧ ਦੀਆਂ
ਕਾੜਨੀਆਂ ਵਿਚ ਦੁੱਧ ਪਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ । ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ
ਸਿੱਖ ਕਾਰ ਵਿਚੋਂ ਗਾੜਵੇ, ਗਲਾਂਸ, ਖਾਲੀਆਂ ਅਤੇ ਖੰਡ ਨੈ ਆਏ ।
ਕਾੜਨੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਦੁੱਧ ਪਾ ਕੇ, ਖੰਡ ਚਲਾ ਕੇ, ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ
ਛਕਿਆ । ਇੰਨੇ ਚਿਰ ਨੂੰ ਸਰਦਾਰ ਘੋਰ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਪਰ ਘਰ ਦੀਆਂ ਚਾਬੀਆਂ
ਉਸ ਕੋਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਨ । ਸਰਦਾਰ ਨੇ ਹੱਸਦੇ ਹੱਸਦੇ ਦਸ ਰੁਪੈ ਦਾ ਨੋਟ ਖਰਕੇ
ਚਰਨਾਂ ਤੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ, “ ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ
ਜੀ, ਅੱਜ ਤਾਂ ਤੁਸਾਂ ਨੇ ਬੜੀ ਕਿਰਪਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਬਿਦਰ ਨੂੰ ਚੁੱਪ ਕਰੇ ਹੀ ਆ
ਨਿਵਾਜਿਆ ਹੈ । ਜੇ ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਤਾਲਾ ਤੋੜਾਂ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਮੈਂ
ਭੱਜ ਕੇ ਖੇਤ ਵਿਚੋਂ ਸੁਖਵੰਤ ਕੋਰ ਨੂੰ ਸਦ ਨਿਆਵਾਂ, ਉਸ ਨੇ ਸੋਧ ਵੀ ਰਖੀ ਹੋਈ
ਹੈ, ਜਲ ਪਾਣੀ ਛਕਣ ਛਕਣ ਵਿਚ ਸੌਖ ਹੋਵੇਗਾ ।”

ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਮੁਸਕਾਇਆ ਕਿਹਾ, “ ਭਾਈ, ਜਲ ਪਾਣੀ ਤਾਂ ਅਸਾਂ ਛਕ
ਲਿਆ ਹੈ, ਅਸਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਤੋਂ ਚੋਰੀ ਹੀ, ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਕਾੜਨੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਦੁੱਧ
ਕਢ ਕੇ ਮਿਠਾ ਪਾ ਕੇ ਛਕ ਲਿਆ ਹੈ, ਹੁਣ ਜਲ ਪਾਣੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਰਹੀ ।
ਹੁਣ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਮਾਤਾ ਖੁਸਵੰਤ ਕੋਰ ਜੀ ਦਾ ਖੇਤ ਦੱਸੋ ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਥੇ ਜਾ ਕੇ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਆਵਾਂ । ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਮਿਲਣਾ ਹੈ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਹ ਸਾਰੀ
ਉਮਰ ਮੇਰੇ ਤੇ ਗਿਲਾ ਹੀ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ, ਕਹਿਣਗੇ ਆਇਆ ਸੀ
ਮਿਲ ਕੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਗਿਆ, ਮੈਨੂੰ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਕੋਲੋਂ ਡਰ ਲਗਦਾ ਹੈ
ਕਿ ਕੋਈ ਬੋਲਾ ਹੀ ਨ ਬੋਲ ਦੇਣ ।”

ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਦਾਰ ਜੀ ਵੀ ਕਾਰ ਵਿਚ ਬਹਿ ਗਏ
ਅਤੇ ਥੋੜੀ ਦੇਰ ਵਿਚ ਹੀ ਕਾਰ ਸਰਦਾਰ ਜੀ ਦੇ ਬਾਗ ਵਿਚ ਜਾ ਖੜੀ ਹੋਈ ।
ਚਿੱਟੀ ਝੰਡੀ ਵਾਲੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾਰ ਪਛਾਣ ਕੇ ਮਾਤਾ ਖੁਸਵੰਤ ਕੋਰ ਜੀ ਅਤੇ
ਉਸ ਦੀਆਂ ਨਹਾਂ ਸੀਆਂ ਦੋਹੇ ਹੀ ਉੱਚੀ ਉੱਚੀ “ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਆ ਗਏ, ਸਤਿਗੁਰੂ
ਜੀ ਆ ਗਏ” ਕਹਿਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਭਜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਆਈਆਂ ਅਤੇ ਸਭ
ਨੇ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਲ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ । ਮਾਤਾ ਖੁਸਵੰਤ ਕੋਰ ਤਾਂ ਵੈਰਾਗਣ ਹੀ ਹੋ ਗਈ
ਅਤੇ ਸਜਲ ਨੇੜਾਂ ਨਾਲ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ, “ ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਤੁਸਾਂ ਬੜੀ ਕਿਰਪਾ ਕੀਤੀ
ਹੈ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਪਾਪੀਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਨ ਦਿੱਤੇ ਹਨ । ਸਫ਼ਰ ਕਰਦੇ ਥੱਕ ਗਏ ਹੋਵੇਗੇ
ਅਤੇ ਭੁੱਖ ਤਰੇਹ ਵੀ ਲੱਗੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਕਿਰਪਾ ਘੋਰ ਚਰਨ ਪਾਓ, ਜਲ ਪਾਣੀ ਛਕੋ ।”
ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਸਾਰੇ ਹੱਸ ਪਏ ਅਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਬਚਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ
ਸਰਦਾਰ ਜੀ ਹੱਸਦਿਆਂ ਹੱਸਦਿਆਂ ਕਹਿਆ, “ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੜੀ ਕਿਰਪਾ
ਕੀਤੀ ਹੈ । ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਂ ਸੁਣਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਕ ਵੇਰ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪੜਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ
ਨੇ ਮਾਛੀ ਕੇ ਜਾ ਕੇ ਸੰਤ ਫਤਹ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਘਰੇ, ਘਰ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗੌਰ ਹਾਜ਼ਰੀ
ਵਿਚ ਆਪੋ ਜੀ ਗੱਤਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਰਸਦ ਨੈ ਲੰਗਰ ਕਰ ਛਕਿਆ ਸੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ

ਅੱਜ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੇ ਵੀ, ਸਾਡੇ ਸਾਹਿਬਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-

ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਅਤੇ ਘਰ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਤੇ ਤਾਲੇ ਵਜੇ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਹਵੇਲੀ ਦੇ ਆਲੇ ਵਿਚ ਪਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਕਾਤਨੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਆਪੇ ਹੀ ਦੁੱਧ ਪਾਕੇ ਅਪਣੇ ਕੋਲੋਂ ਖੰਡਮਿਲਾ ਕੇ, ਅਪਣੇ ਸੋਧ ਦੇ ਗਲਾਸ ਵਿਚ ਛੱਕ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਵੀ ਛੱਕ ਲਿਆ ਹੈ । ਅੱਜ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੱਦ ਹੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ । ਬਿਲਕੁਲ ਹੀ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਦੇ ਕਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਗੈਰ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਰਹਨ ਵੀ ਪਾ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਜਲ ਪਾਲੀ ਵੀ ਛੱਕ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ।

ਇਹ ਸਲਾਹਿਮਾਂ ਸਾਰ ਮਾਤਾ ਖਸਵੰਤ ਕੌਰ ਮਸਤਾਨੀ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਉੱਚੀ ਉੱਚੀ ਕਹਿਣ ਲੱਗ ਪਈ, " ਬਲਿਹਾਰ, ਬਲਿਹਾਰ, ਬਲਿਹਾਰ
"ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ, ਮੈਂ ਬਲਿਹਾਰੀ ਤੋਰ"
ਫਿਰ ਅਪਣੇ ਦੁੱਧ ਜੀ ਨੂੰ ਕਹਿਣ ਲੱਗੀ, " ਸਰਦਾਰ ਜੀ, ਕੁਲੇਖੇ ਵਿਚ ਨਹਿ ਜੇ
ਇਹ ਹੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਹਨ
ਇਹ ਹੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਹਨ
ਤੁਸਾਂ ਸੁਣਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ

ਮਾਰਜਨੁ ਕਾਇਆ ਪਲਟ ਕੇ

ਮਰਤ ਹਰਿ ਗੋਬਿੰਦ ਸਵਾਰੀ ।
ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪ ਹੀ ਵੇਖ ਲਵੋ

ਸੇਟਿਕ, ਸੇ ਬੈਹਣ, ਸੇਈ ਦੀਬਾਲੁ ॥

ਪਿਯੂ ਦਾਦੇ ਜੇਵਿਹ, ਪੋਤਾ ਪਰਵਾਲੁ ॥

(ਨਵੀਂ ਸਾਖੀ)

ਸੰਤ ਤਰਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵਹਿਮੀ ਨੇ ਜੱਸ ਜੀਵਨ ਗੰਥ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ
ਕਿ ਜਥੇਦਾਰ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪਿੰਡ ਸਮਰਾ ਜਿਲਾ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਵਾਲੇ
ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਭੋਗ ਦੇ ਮੇਲੇ ਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਥੇ ਦੀਵਾਨ
ਵੀ ਲਾਇਆ ਸੀ ਪਰ

ਬਾਝੁ ਪਿਆਰੇ ਕੋਇ ਨ ਸਾਰੇ

ਅਨੁਸਾਰ ਉਥੇ ਨਾ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਜਥੇਦਾਰ ਜੀ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਨੇ
ਸਿਵਾਇਆ । ਉਦਾਸ ਚਿੱਤ ਜਦੋਂ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਵਾਪਸ ਆਏ ਤਾਂ ਚਿੰਤਾ ਨਗ
ਗਈ ਕਿ ਹੁਣ ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਕੋਈ ਕਦਰ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਕਿਸੇ ਗਿਲਤੀ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ।
ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਦੀ ਕਦੀ ਬਚਨ ਵੀ ਕਰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਕਦੀ ਕਦੀ
ਆਰਿ ਜਥੇਦਾਰ ਜੀ ਕਹਿ ਕੇ ਬੁਲਾਏ ਵੀ ਸਨ । ਜਦੋਂ ਆਰਿ ਜਥੇਦਾਰ ਜੀ
ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਦਿਲ ਬਾਗ ਬਾਗ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਸ਼ਰਧਾ ਵੱਧ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਮਾਨੇ
ਨੂੰ ਨਿੱਧੀਆਂ ਮਿਲ ਗਈਆਂ ਹੋਣ, ਪਰ ਹੁਣ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ
ਅਪਣੀ ਰਜਾ ਦੇ ਮਾਨਕ ਹਨ । ਨਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ, ਨਵੇਂ ਸਲਾਹਕਾਰ ਅਤੇ
ਨਵੇਂ ਹੀ ਪਰਚਾਰਕ । ਨਾਲੇ ਇਹ ਸਤਿਗੁਰ ਜੀ ਸ਼ਰੀਰ ਕਰਕੇ ਵੀ ਨੌਜਵਾਨ
ਹਨ । ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨ ਬਖਸ਼ਦਾ ਹੈ । ਹੁਣ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਘਟ
ਪੜੇ ਲਿਖੇ ਨੂੰ ਅਤੇ ਜਵਾਨੀ ਫਲੀ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਪੁਛਣਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ।
ਸੰਗਤ ਵੀ ਨਵੇਂ ਨਵੇਂ ਪਰਚਾਰਕ ਪਸੰਦ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਨਵੇਂ ਨਵੇਂ ਪਸੰਗ ਅਤੇ
ਨਵੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਧਾਰਨਾਂ ਸੁਨਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ । ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਈ
ਸੋਚਾਂ ਸੋਚਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰੀ ਵੈਰਾਗੀ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਦੇ

ਸਾਨੂੰ ਸਤਿਗੁਰ ਬਾਝੁ ਹਨੇਰਾ,

ਚੰਦ ਭਾਵੈ ਨਿਤ ਚੜ੍ਹਦਾ ।

ਨਹੀਂ ਭੁਲਣਾ ਵਿਛੋੜਾ ਤੇਰਾ,

ਸਤ ਦੁਖ ਭੁਲ ਜਾਣਗੇ ।

ਜਥੇਦਾਰ ਜੀ ਆਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਕਈ ਸ਼ਬਦ ਪੜ੍ਹਦੇ ਪਰ ਮਨ
ਜਿਥੇ ਇਹ ਚਿੰਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਗਈ ਕਿ ਹੁਣ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਪੁਛਣਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ।
ਬੜੇ ਝੁਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ । ਇਕ ਦਿਨ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦਿਆਂ ਅਰਜ਼ ਕੀਤੀ, "ਹੇ
ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਅਸਾਂ ਸਾਰੇ ਗਹਿਣੇ ਭੀਨ ਤੋੜ ਕੇ ਇਕੋ
ਗਹਿਣਾ ਬਲਾਯਾ ਸੀ

ਅਵਰ ਉਟ ਸੈ ਸਗਲੀ ਦੇਖੀ

ਇਕ ਤੇਰੀ ਉਟ ਰਹਾਈਅ

ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ, ਸਾਹਿਬਾ ਪਾਸਿਓਂ ਨਿਰਾਸ ਹੋ ਕੇ ਤੁਹਾਡੀ ਸਰਨ ਵਿਚ ਆਇਆ ਸਾਂ। ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਮਨਕੜੇ ਹੀ ਸੱਚ ਖੰਡ ਪਧਾਰ ਗਏ ਹੋ। ਮੈਂ ਗੁੰਥ ਕੀ ਕਰਾਂ, ਕੋਈ ਪੁੱਛਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ, ਜੇ ਤੁਸਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਹੀ ਜਾਣਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜੀ ਨੇ ਇਸ ਦਾਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲੋਂ ਕਿਉਂ ਨ ਤੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਹੁਣ ਤਾਂ

ਹਮ ਰਲਤੇ ਫਿਰਤੇ ਕੋਈ ਥਾਤ ਨ ਪੁਛਤਾ

ਸਤਗੁਰਾਂ ਤਰਲੇ ਮਿੰਨਤਾਂ ਕਰਦਿਆਂ 20-24 ਦਿਨ ਲੰਘ ਗਏ।

ਇਕ ਰਾਤ ਸੁੱਤਿਆ ਨੂੰ ਸੁਪਨੇ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਦਰਸਨ ਦਿੱਤੇ, ਨਾਲ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵੀ ਸਨ। ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਬਚਨ ਕੀਤਾ "ਜਥੇਦਾਰ, ਤੂੰ ਇੰਨ ਕਿਉਂ ਝੁੰਦਾ ਹੈਂ? ਇੰਨ ਫਿਕਰ ਕਿਉਂ ਕਰਦਾ ਹੈਂ? ਜਿਸਤਰਾਂ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਸਾਂ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ (ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਕੇ) ਤੈਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਮੇਰਾ ਹੀ ਰੂਪ ਹਨ, ਹੁਣ ਮੇਰੀ ਥਾਂ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਕਰ, ਤੂੰ ਤਾਂ ਪਰਚਾਰਕ ਹੈਂ, ਤੈਨੂੰ ਸਗੋਂ ਪਰਚਾਰ ਕਰਕੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਸਮੇਂ ਦੇ ਹਾਕਮ ਇਹ ਹਨ, ਇਹ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਰੱਥ ਹਨ। ਯਾਦ ਰਖ, ਆਪਣਾ ਦਿਵਾਨ ਨਾਉਣ ਅਥਵਾ ਪਰਚਾਰ ਕਰਨ ਛੱਡਣ ਨਹੀਂ ਇਸ ਨਾਲ ਕਈਆਂ ਦਾ ਭਲਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।"

ਅਗਲੀ ਸਵੇਰ ਜਦੋਂ ਜਥੇਦਾਰ ਜੀ ਉੱਠੇ ਤਾਂ ਚਿਹਰੇ ਤੇ ਬੋਲਕ ਜਾਪਦੀ ਸੀ, ਇਕ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸਨ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਉਹ ਆਪੇ ਆਪਣੇ ਮੁਖਾਰਬਿੰਦ ਤੋਂ ਫੁਰਮਾ ਗਏ ਸਨ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੇਰਾ ਹੀ ਸਰੂਪ ਹਨ।

ਹੁਣ ਜਥੇਦਾਰ ਜੀ ਨੂੰ ਨਿਸਚਾ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਠੀਕ

ਅਰਜਨ ਕਾਇਆ ਪਲਟ ਕੇ ਸੁਰਤਿ ਹਰਿ ਚੋਬਿੰਦ ਸਵਾਰੀ

(ਨਵੀਂ ਸਾਖੀ)

(ਬੀਬੀ ਜਸਬੀਰ ਕੌਰ ਸਿਮਲਾ)

ਸੋ ਸਾਖੀ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ

ਸਾਰਾ ਕਲਿਜੁਗ ਭੋਗ ਸੀ ਨਾਨਕ ਧਰ ਅਵਤਾਰ।

ਹੇ ਕਲਿਜਗ ਵਿਚ ਪਹਿਰਾ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ
 ਹੈ। ਦੁਨਿਆਵੀ ਮਰਯਾਦਾ ਨੂੰ ਮੁਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਉਹ ਹੀ ਸਰੀਰ ਅਤੇ
 ਸਮ ਬਦਲ ਕੇ ਪਹਿਰਾ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਸਰੀਰ
 ਬਦਲਦੇ ਹਨ ਉਦੋਂ ਪਹਿਲੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਨੂੰ ਬੜਾ ਦੁਖ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
 ਪਰ ਜਦੋਂ ਨਵੇਂ ਸਰੀਰ ਤੇ ਮਰਯਾਦਾ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਸਭ ਨੂੰ ਬਰ ਨੁ ਹੋ
 ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਥੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਇਕ ਪ੍ਰੇਮੀ ਸੰਤ ਹਰਨਾਮ
 ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਸਾਖੀ ਹੈ।

ਸ੍ਰੇਮਣੀ ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀ ਲਿਖਦੇ ਹਨ

ਕਬੀਰ ਸੋਈ ਮੁਖ ਧੰਨਿ ਹੈ ਜਾ ਮੁਖਿ ਕਹੀਐ ਰਾਮੁ ॥
 ਦੇਹੀ ਕਿਸਕੀ ਬਾਪਰੀ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੋਇਗੋ ਗਾਮੁ ॥

ਭਾਵ ਨਾਮ ਜਪਣ ਵਾਲਾ ਆਪਣਾ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੁੰਦਾ ਹੋਇਆਂ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ
 ਉਹ ਗਾਮ (ਗਾਂਢ) ਜਿਥੇ ਉਹ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਸਾਰਾ ਹੀ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
 ਇਕ ਪਵਿਤ੍ਰ ਗਾਮ ਬ੍ਰਹਮੀ ਵਿਚ ਇਕ ਨਾਮ ਦੇ ਰਸਮੀਏ ਸੰਤ ਹਰਨਾਮ
 ਸਿੰਘ ਜੀ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬ੍ਰਿਤੀ ਐਸੀ ਅਡੋਲ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਭਜਨ ਕਰਨ
 ਕੇਸੇ ਇਕਾਂਤ ਜਗਹ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਪਹਾੜ ਤੇ ਜਾ ਬਹਿੰਦੇ ਤਾਂ ਕਿੰਨਾ ਕਿੰਨਾ ਸ਼ਿਰ ਸਮਾਧੀ ਹੀ
 ਲਗੀ ਰਹਿੰਦੀ। ਜਦੋਂ ਸਮਾਧੀ ਖੁਲਣੀ ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਛਕਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਹੋਣੀ
 ਤਾਂ ਮੰਡੀ ਸਹਿਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਸਿੱਖ ਦੇ ਘਰੋਂ ਪਰਸਾਦਾ ਛਕ ਜਾਂਦੇ ਸਨ।

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੜਾ ਪਿਆਰ ਕਰਿਆ ਕਰਦੇ
 ਨ, ਇਹ ਹੀ ਵਜ੍ਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸੱਚ ਖੰਡ ਪਦਾਰ ਗਏ
 ਨ ਤਾਂ ਸੰਤ ਜੀ ਬੜੇ ਉਦਾਸ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਹੁਣ ਉਹ ਅਪਣੇ ਮਨ ਦਾ ਦੁਖ ਕਿਸ ਨੂੰ
 ਲਾਉਣ, ਉਹ ਕਿਸ ਨਾਲ ਜੀ ਭਰ ਕੇ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ

ਜੇ ਮੈ ਬੇਦਨ ਸਾ ਕਿਸ ਆਖਾ ਮਾਈ

ਖੈਰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਲੰਘ ਗਿਆ। ਇਕ ਦਿਨ ਆਪ ਸ੍ਰੀ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ ਦੀ
 ਯਾਤਰਾ ਨੂੰ ਤੁਰ ਪਏ। ਰਾਹ ਵਿਚ ਕੁਝ ਇਹ ਜੇਹੀਆਂ ਸੋਚਾਂ ਸੋਚਦੇ ਰਹੇ ਕਿ
 ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤਾਂ ਬੜਾ ਪਿਆਰ ਕਰਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ ਪਤਾ ਨਹੀਂ
 ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇੜੇ ਵੀ ਆਉਣ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਨਹੀਂ

ਜਲਿਆਂ ਗਿਲਟਾ ਗੱਟੀਆਂ ਕਿਉਂ ਕਰ ਜਾਈਐ ਕੋਲ ਮਿਲਾਏ,
 ਜਦੋਂ ਆਪ ਸ੍ਰੀ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਕੋਠੀ ਵਲ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਰਾਹ ਵਿਚ
 ਇਕ ਬਜ਼ੁਰਗ ਮਾਤਾ ਮਿਲੀ। ਸੰਤ ਜੀ ਨੇ ਉਸ ਮਾਤਾ ਜੀ ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ
 ਬਖਸ਼ਾਈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸੰਨਿਆ "ਮਾਤਾ ਜੀ ਤੁਹਾਡਾ ਸੂਭ ਨਾਮ ਕੀ ਏ?"

ਉਸ ਮਾਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਸੰਤ ਜੀ, ਲੋਕ ਮੈਨੂੰ ਬੇਬੇ ਗੁਬਿੰਦਨੀ
 ਕਰ ਕੇ ਸੱਦਦੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਸੰਤ ਜੀ ਨੇ ਗਲਾਂ ਬਾਤਾਂ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, "ਬੇਬੇ ਜੀ
 ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤਾਂ ਮਾਪ ਮੈਨੂੰ ਬੁਲਾ ਕੇ ਬਿੰਨ ਬਿੰਨ ਚਿਰ ਬਚਨ
 ਬਿਲਾਸ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ, ਬੜਾ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਾਨ ਨਾਲ
 ਮੇਰੇ ਵਾਸਤੇ ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਹੀ ਸੁੰਨੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਹ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ
 ਪਤਾ ਨਹੀਂ, ਨੇੜੇ ਵੀ ਆਉਣ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕੇ ਨਹੀਂ?"

ਅਜੇ ਸੰਤ ਜੀ ਨੇ ਅਪਣੀ ਗਲ ਖਤਮ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਕਿ

"ਘਟ ਘਟ ਕੇ ਅੰਤਰ ਕੀ ਜਾਨਤ" ਵਾਛੇ

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਛਡਿ ਸਿੰਘਾਮਣੁ ਹਰਿਜੀਆਏ।

ਅਨੁਸਾਰ ਅਪਣੇ ਮਹਨ (ਕੋਠੀ) ਅੰਦਰੋਂ ਨੰਗੇ ਚਰਨੀ ਭੱਜੇ ਭੱਜੇ ਆਏ
 ਅਤੇ ਸੰਤ ਜੀ ਨੂੰ ਗਲਵਕਤੀ ਵਿਚ ਲੈ ਕੇ ਬੜੇ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਲ ਘੁਟਿਆ, ਸੁਖ
 ਸਾਂਦ ਪੁੱਛੀ ਅਤੇ ਬਚਨ ਕੀਤਾ, "ਸੰਤ ਜੀ, ਕਿਸੇ ਹੀਜ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਦੱਸੋ।
 ਇਹ ਸੁਣਦਿਆਂ ਸਾਰ ਹੀ ਸੰਤ ਜੀ ਕੁਝ ਮਸਤਾਨੇ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਉੱਚੀ ਉੱਚੀ
 ਕਹਿਣ ਲਗ ਪਏ ਧੰਨ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਧੰਨ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਜਦੋਂ ਕੁਝ ਹੋਸ਼ ਆਈ ਤਾਂ ਕਹਿਣ ਲਗੇ, ਭਾਈ ਇਹ ਤਾਂ ਬਿਨਕੁਲ ਸੱਚ ਹੀ
 ਨਿਕਲਿਆ

ਜੋਤਿ ਓਹ ਜੁਗਤਿ ਮਾਇ

ਸਿਰਫ

ਸਹਿਕਾਇਆ ਫੇਰਿ ਪਲਟੀਮੈ।

ਸਮੇਂ ਦੇ ਹਾਕਮ

(ਸੂਬਾ ਜੈਮਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮੰਡੀ)

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਪਣੀ ਟਿੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ੨੧-੨੨ ਅਗਸਤ ੧੯੫੯ (੫-੬ ਭਾਦਰੋ ਸੰਮਤ ਬਿਕਰਮੀ ੨੦੧੬) ਦੀ ਵਿਚਲੀ ਗਤ ਨੂੰ ਸੱਚ ਖੰਡ ਧਾਰ ਗਣੇ ਸਨ ਅਤੇ

ਖਾਲੀ ਤਖਤ ਨਰਹੇ ਚੈ ਮਹਾਂ ਪੁਰਖ ਕਾ ਜੋਟਿ

ਸਾਰ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ

ਤਖਤਿ ਬਹੈ ਤਖਤੈ ਕੀ ਲਾਇਕ

ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਗੁਰ ਗੱਦੀ ਤੇ ਸੁਭਾਇਮਾਨ ਹੋਏ ਅਤੇ ੧੦ ਸਤੰਬਰ ਦਸਤਾਰ ਬੰਦੀ ਸਮਾਗਮ ਹੋਇਆ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਸੰਗਤ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ੧ ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਇਹ ਸੁਭਾਵਕ ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਹਰ ਸਿੱਖ ਅਪਣੇ ਨਵੇਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਚੌਰਨ ਅਪਣੇ ਨਗਰ ਅਤੇ ਘਰ ਪਵਾਏ। ਸੂਬਿਆਂ ਵਲੋਂ, ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਫੌਜੀ ਸਿੱਖਾਂ ਵਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਗਰ ਵਿਚ ਚੌਰਨ ਪਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਅਣਗਿਣਤ ਅਰਜ਼ਾਂ ਹੋਈਆਂ। ਸਿਆਮ ਦੇ ਸੂਬੇ ਸੇਠ ਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਵੀ ਸਿਆਮ ਦਰਸਨ ਦੇਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਮੰਡੀ (Himachal Pradesh) ਦੀ ਸੰਗਤ ਨੇ ਵੀ ਮੰਡੀ ਦਰਸਨ ਵਾਸਤੇ ਅਰਜ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਊਲ ਵਾਲੀ ਦੀਵਾਲੀ ਦੇ ਮੇਲੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰੋਂ ਹੋ ਕੇ ਮੰਡੀ ਜਾਣ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਨੁਸਾਰ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਰਸਨ ਦਿੱਤੇ। ਅਪਣੇ ਨਵੇਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸਨ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੀ ਬੜੀ ਸੰਗਤ ਸੀ। ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਸ੍ਰੀ ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ ਦਾ ਕੀਰਤਨ ਨਾਮਧਾਰੀ ਪਰਮਸਾਨਾ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਇਸ ਮੇਲੇ ਤੇ ਮੰਡੀ ਦੇ ਸੂਬਾ ਜੈਮਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵੀ ਆਏ ਸਨ ਅਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਆਸਣ ਦੇ ਕੋਲ ਹੀ ਬੈਠੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਸੂਬਾ ਜੀ, ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਮੰਡੀ ਜਾਣ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਨੁਸਾਰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਅਗੋਂ ਲੈਣ ਵਾਸਤੇ ਆਏ ਸਨ।

ਇਸ ਮੇਲੇ ਤੇ ਸੰਤ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸਾਹਿਬੇ ਵਾਲੇ (ਕਿਲੇ ਵਾਲੇ) ਵੀ ਆਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ੨੫ ਰੁਪਏ ਭੇਟਾ ਰੱਖ ਕੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਨਮਸਕਾਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਬੈਠ ਗਏ। ਵਾਰ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਪਿਛੋਂ ਸੰਤ ਜੀ ਨੇ ਗਲ ਵਿਚ ਪੱਲਾ ਪਾ ਕੇ ਨਮਸਕਾਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅਰਜ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅੱਜ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਸਾਹਿਬੇ ਦਰਸਨ ਦੇਣ ਜਾ ਰਹੇ ਹੋ, ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੋ, ਲੰਗਰ ਵਾਸਤੇ ਮੇਰੀ ਅਰਜ਼ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰੋ।

ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਫੁਰਮਾਇਆ, "ਅੱਜ ਦੇ ਲੰਗਰ ਦੀ ਅਰਜ਼ ਨੇ ਸਾਹਿਬੇ ਦੇ ਹੀ ਇਕ ਸਿੱਖ ਨੇ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਲੰਗਰ ਉੱਥੇ ਤਿਆਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਲੰਗਰ ਅਸਾਂ ਉੱਥੇ ਹੀ ਛਕਣਾ ਹੈ।"

ਫਿਰ ਸੰਤ ਜੀ ਨੇ ਅਰਜ਼ ਕੀਤੀ "ਅੱਜ ਰਾਤ ਨੌਸਹਿਰੇ ਹੀ

ਦਰਸਨਦਿਉ ਤੇ ਡੇਰਾ ਵੀ ਮੇਰੇ ਗ੍ਰਾਂਹਿ ਵਿਖੇ ਕਰੋ ਜੀ ।

ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸੰਤ ਜੀ ਦੀ ਡੇਰੇ ਵਾਲੀ ਅਰਜ਼ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਈ ਅਤੇ ਰਾਤ ਨੌਸਹਿਰੇ ਹੀ ਠਹਿਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਣਾ ਲਿਆ । ਸੰਤ ਜੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲੈ ਕੇ ਅਤੇ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰਕੇ ਚਲੇ ਗਏ ।

ਜਦੋਂ ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਰਵਾਨਾ ਹੋਣ ਲਗੇ ਤਾਂ ਹੁਕਮ ਕਰਕੇ ਸੂਬਾ ਜੈਮਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਵੀ ਅਪਣੀ ਕਾਰ ਵਿਚ ਬੈਠਾ ਲਿਆ ।

ਨੌਸਹਿਰਾ, ਜਿੱਥੇ ਸੰਤ ਜੀ ਦਾ ਡੇਰਾ ਹੈ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ੪੦ ਕੀਲੋਮੀਟਰ ਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਮੇਨ ਰੋਡ ਤੋਂ ਤਕਰੀਬਨ ੧੦੦ ਕਦਮਾਂ ਤੇ ਹੈ ।

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਪਤਾ ਤਾਂ ਉਸ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਲੱਗ ਹੀ ਚੁਕਾ ਸੀ ਨਾਲੇ ਥਾਂ ਥਾਂ ਤੇ ਟੈਲੀਫ਼ਨ ਖੜਕ ਰਹੇ ਸਨ । ਰਾਹ ਦੇ ਨਗਰਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਮੇਨ ਰੋਡ ਤੇ ਕਈ ਥਾਂਵਾਂ ਤੇ ਖੜੀ ਸੀ । ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਾਰ ਕਿਸੇ ਨਗਰ ਪਹੁੰਚਦੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨਗਰ ਦੀ ਸੰਗਤ ਮੇਨ ਰੋਡ ਉੱਤੇ ਹੀ ਜੈਕਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਸੁਆਗਤ ਕਰਦੀ ਅਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਅਗੇ ਨਗਰ ਵਿਚ ਚਰਨ ਪਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਅਰਜ਼ ਕਰਦੀ । ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਅਰਜ਼ ਮੰਨ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਗਰਾਂ ਵਿਚ ਦਰਸਨ ਦੇ ਆਉਂਦੇ,

ਭਾਵੇਂ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਨੌਸਹਿਰਾ ਸਿਰਫ ੪੦ ਕੀਲੋਮੀਟਰ ਤੇ ਹੀ ਹੈ ਪਰ ਰਾਹ ਵਿਚ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਨ ਦੇਂਦਿਆਂ ਅਤੇ ਚਰਨ ਪਾਉਂਦਿਆਂ ਕਾਰ ਬੜੀ ਦੇਰ ਨਾਲ ਨੌਸਹਿਰੇ ਪਹੁੰਚੀ । ਕਾਰ ਦੇ ਰੁਕਣ ਦੀ ਦੇਰ ਸੀ ਕਿ ਸੰਗਤ ਨੇ ਅਸਮਾਨ ਗੂੰਝਾਉ ਜੈਕਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਸੁਆਗਤ ਕੀਤਾ । ਫਿਰ ਮੈਨ ਰੋਡ ਤੋਂ ਸੰਤ ਜੀ ਦੇ ਡੇਰੇ ਤਕ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਇਕ ਜਨਸ ਦੀ ਸਕਨ ਵਿਚ ਲੈ ਜਾਇਆ ਗਿਆ । ਸੰਗਤ ਅੱਗੇ ਪਿੱਛੇ ਦਿਵਾਨੀ ਮਸਤਾਨੀ ਹੋਈ ਸਬਦ ਪੜ੍ਹਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ ਸਬਦ ਦੀ ਧਾਰਨਾਂ ਸੀ

ਜਿੱਥੇ ਚਰਨ ਗਰਜੀਧਾਏ ਸੰਦਰਾਂ ਨ ਭਾਗ ਲੱਗਿਆ
ਸੰਗਤ ਟਿੱਨੀ ਖੁਸ਼ ਅਤੇ ਟਿੱਨੀ ਦਿਵਾਨੀ ਅਤੇ ਮਸਤਾਨੀ ਸਬਦ ਪੜ੍ਹਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ੧੦੦ ਕਦਮਾਂ ਤੇ ਡੇਰਾ ਤਕ ਪੁਜਣ ਵਾਸਤੇ ਤਕਰੀਬਨ ੧ ਘੰਟਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ।

ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਨੇ ਨੰਗਰ ਤਾਂ ਉਸ ਸਿੱਖ ਘਰ ਛੱਡਿਆ ਜਿਸ ਨੇ ਅਰਜ਼ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਡੇਰਾ ਸੰਤ ਜੀ ਦੇ ਡੇਰੇ ਕੀਤਾ । ਸ਼ਾਮ ਦਾ ਕੀਰਤਨ ਬੜੇ ਤੇ ਜਿੱਥੇ ਦੀਵਾਨ ਲਈ ਥਾਂ ਬਣੀ ਸੀ ਸੰਤ ਦਰਸਨ ਸਿੰਘ-ਸੰਤ ਖਜ਼ਾਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਕੀਤਾ । ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਆਸਣ ਬੜੇ ਸੰਦਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਛਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ । ਨੌਸਹਿਰੇ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੀ ਬਹੁਤ ਸੰਗਤ, ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸਨ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਆਈ ਸੀ । ਰਾਤ ਨੂੰ ਸੰਤ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵੀਰੋਕੇ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਦੀਵਾਨ ਲਾਇਆ । ਚੰਗਾ ਮੌਨਾ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ ।

ਮਗਲੀ ਸਵੇਰ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਮਾਮਾ ਦੀ ਵਰ ਦਾ ਕੀਤਨ ਵੀ ਉੱਥੇ ਹੀ ਹੋਇਆ ।
ਬੜੀ ਸੰਗਤ ਇਸਨਾਨ ਕਰ ਕੇ ਉੱਥੇ ਪੁਜੀ ਸੀ । ਸੰਤ ਜੀ, ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਨਮਸਕਾਰ
ਕਰ ਕੇ, ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਕੋਲ ਹੀ ਬਹਿ ਗਏ ਸਨ । ਜੋ ਵੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ
ਨੂੰ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰਨ ਆਉਂਦਾ, ਸੰਤ ਜੀ ਉਸਦੀ ਬਾਂਹ ਫੜ ਕੇ ਕਹਿੰਦੇ :-

ਇਹ ਵਕਤ ਦੇ ਹਾਕਮ ਹਨ

ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਸੱਥਾ ਟੇਕੋ

ਮਜ਼ ਸਾਡੇ ਪੰਨ ਭਾਗ ਹਨ ਜੋ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਇੱਥੇ ਦਰਸਨ
ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ।

ਵਡੇ ਭਾਗ ਦੇ ਵੈ ਪਰਮੇਸਰ ਕੋਟ ਫਲਾ ਦਸਨ ਗੁਰਡੀ ਨੇ)

ਕੀਤਨ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਪਿਛੋਂ ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਨੇ ਮਧਲੇ ਮਿੱਥੇ ਹੋਏ
ਪ੍ਰੇਮ ਰਾਮ ਅਨੁਸਾਰ ਮੰਡੀ ਲਈ ਜਾਣੇ ਪਾ ਦਿੱਤੇ

ਨਵੀਂ ਸਾਖੀ

(ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਸਿੰਘ ਜੀ)

ਸੇਠ ਭਜਨੀਕ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮੰਡੀ ਵਾਲੇ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦਾ ਨਾਂ ਬਲਵੰਤ ਕੌਰ ਹੈ ਜੋ ਸੰਤ
ਰਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਾਮੇ ਕਿਸੇ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਪੁਤਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਖੀ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ
ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਮੰਡੀ ਦੇ ਅਖੀਰਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਦੌਰੇ ਦੀ ਹੈ। ਸੇਠ ਭਜਨੀਕ
ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਘਰੇ, ਜਦੋਂ ਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਹੁੰਦੀ, ਦੋ ਛਾਈ ਮਹੀਨਿਆਂ ਪਿਛੋਂ ਬੀਮਾਰ
ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਅਤੇ ਬੱਚਾ ਡਿੱਗ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਕਈ ਵਾਰੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਇਆ। ਬੜੇ ਇਲਾਜ
ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਪਰ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨ ਹੋਇਆ। ਪਤੀ ਪਤਨੀ ਦੋਵੇਂ ਮਾਯਸ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ।

ਸੇਠ ਭਜਨੀਕ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੱਸ ਪਾਈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ
ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਸੇਵਕ, ਸੰਤ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੋਲ ਇਸ ਮਰਜ਼ ਦੀ ਦਵਾਈ ਹੈ, ਆਪ
ਉਸਨੂੰ ਮਿਲੋ। ਜਦੋਂ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਪਣੇ ਅਖੀਰਲੇ ਤੋਂ
ਪਹਿਲੇ ਦੌਰੇ ਤੇ ਮੰਡੀ ਆਏ ਤਾਂ ਸੇਠ ਭਜਨੀਕ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਕੋਠੀ ਜਾ ਕੇ ਸੰਤ
ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਦੱਸੀ ਅਤੇ ਦਵਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਸੰਤ ਰਤਨ
ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਵਾਈ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਹੈ ਪਰ

ਅਉਖਟ ਆਏ ਗਾਮ ਵਿਚ ਆਪਿ ਖਲੋਇਆ।

ਸੰਤ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਦਵਾਈ ਵਿਚ ਉੱਨ ਚਿਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ
ਹੋਇਆ ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਸਤਿਗੁਰ ਜੀ ਦੀ ਮਹਾਰ ਨਾ ਲੱਗ ਜਾਵੇ। ਹੁਣ ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ
ਜੀ ਬਿਰਾਜੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਉੱਨਲਗੇ ਤਾਂ ਅਰਜ਼ ਕਰਨੀ, ਫਿਰ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ
ਹੁਕਮ ਹੋਵੇਗਾ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ।

ਬੜੇ ਚਿਰ ਪਿਛੋਂ, ਸਤਿਗੁਰ ਜੀ ਬਿਰਾਜ ਕੇ ਉੱਠੇ, ਇਸਨਾਨ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ
ਲੰਗਰ ਛਕਣ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਸੇਠ ਜੀ ਨੂੰ ਵੇਖਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਲਾ ਕੇ ਅਪਣੇ ਕੋਲ ਹੀ
ਬਹਾ ਕੇ ਬੜੇ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਲ ਪੁੱਛਿਆ, "ਕਿਉਂ ਭਜਨੀਕ, ਕੰਧਰ ਆਇਆ ਏ ?
ਕੀ ਕੋਈ ਕੰਮ ਏ ?"

ਸੇਠ ਭਜਨੀਕ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਅਰਜ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਸਾਰੀ ਗਲ ਦੱਸੀ ਅਤੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ
ਕਿ ਆਪ ਜੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰੋ ਅਤੇ ਕੋਈ ਦਵਾਈ ਦਿਓ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਅਰਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ
ਸੀ ਉਦੋਂ ਵੀ, ਬਲਵੰਤ ਕੌਰ ਨੂੰ ਦੋ ਕੁ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦਾ ਗਰਭ ਸੀ। ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ
ਸਤਿਗੁਰ ਜੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਨ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਵਾਰ ਮਾਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਨ ਹੋਣਾ ਪਵੇ।

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਨੇ ਬਚਨ ਕੀਤਾ, "ਭਜਨੀਕ, ਉਦਾਸ ਨ
ਹੋਵੀਂ, ਬੱਚਾ ਇਹ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਾ ਪਰ ਅੱਗੋਂ ਮੈਂ ਜਾਣ ਨਹੀਂ ਦੇਂਦਾ। ਕਿਸੇ ਦਵਾਈ
ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ, ਸਤਿਗੁਰ ਕਿਰਪਾ ਕਰਨਗੇ, ਮਾਧ ਸੰਗਤ ਕਿਰਪਾ ਕਰੇਗੀ, ਸਤਿਗੁਰ
ਜ਼ਰੂਰ ਕਿਰਪਾ ਕਰਨਗੇ। ਡੋਲਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ।"

ਖੈਰ ਉਹ ਬੱਚਾ ਵੀ ਨ ਰਿਹਾ। ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਪਿਛੋਂ ਜਦੋਂ

ਤਿਗਰਾ ਜੀ ਮੰਡੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਖੀਰਲੇ ਦੌਰੇ ਤੇ ਮੰਡੀ ਆਏ ਤਾਂ ਸੇਠ ਜੀ ਨੇ ਅਰਜ਼ ਕਰਕੇ ਸਤਿਗੁਰ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨ ਆਪਣੇ ਘਰ ਪਵਾਏ। ਉਥੇ ਘਰ ਵਿਚ ਹੀ ਸਤਿਗੁਰ ਜੀ ਨੇ ਸੇਠ ਜੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ, "ਸੱਚੇ ਭਜਨੀਕ, ਕੋਈ ਹੈ, ਭਾਵ ਕੋਈ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਹੈ?" ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਵਾਲੀ ਗਲ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਸੇਠ ਜੀ ਨੇ ਨਾਹ ਤਾਂ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਸਗੋਂ ਹੱਥ ਜੋੜ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ, "ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ, ਤੁਹਾਡੀ ਕਰਪਾ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਤੁਸਾਂ ਹੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਹੈ।" ਅੰਤਰਜਾਮੀ ਸਤਿਗੁਰ ਜੀ ਨੇ ਜਾਣ ਲਿਆ ਕਿ ਅਜੇ ਕੋਈ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੇਠ ਜੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, "ਤੁਸੀਂ ਫਿਰ ਨ ਕਰੋ, ਭਜਨ ਬਾਲੀ ਕਰਦੇ ਰਹੋ ਅਤੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦੇ ਰਹੋ। ਸਤਿਗੁਰ ਜ਼ਰੂਰ ਕਿਰਪਾ ਕਰਨਗੇ, ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜ਼ਰੂਰ ਕਿਰਪਾ ਕਰੇਗੀ, ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਜ਼ਰੂਰ ਕਿਰਪਾ ਕਰਨਗੇ, ਮੇਰੀ ਇਹ ਗਲ ਯਾਦ ਰਖਾਣੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਾਕਾ ਹੋਵੇਗਾ ਮੇਲਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ। ਮੇਲੇ ਦੀ ਤਾਰੀਕ ਮੈਂ ਆਪ ਦਿਆਂਗਾ ਅਤੇ ਮੇਲੇ ਤੇ ਸੱਚੇ ਪਰਵਾਰ ਆਉਣਾ ਹੈ।"

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮੰਡੀ ਤੋਂ ਸ੍ਰੀ ਭੈਲੀ ਸਾਹਿਬ ਆ ਗਏ ਅਤੇ ਇਥੇ ਹੀ 29 ਅਤੇ 22 ਅਗਸਤ ਸੰਨ 1948 ਦੀ ਵਿਚਨੀ ਗਤ ਨੂੰ ਸੱਚ ਖੰਡ ਪਧਾਰ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਛੋਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ, ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਗੁਰ ਗੱਦੀ ਤੇ ਸਭਾ ਏਮਾਨ ਹੋਏ।

ਹੁਣ ਦੋਵੇਂ ਜੀਅ ਬੜੇ ਉਦਾਸ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ, ਇਕ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਵਿਛੋੜਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਬੱਚੇ ਦੀ ਚਿੰਤਾ, ਅਤੇ ਕਦੇ ਕਦੇ ਇਹ ਵੀ ਖਿਆਲ ਕਰਦੇ ਕਿ ਸਤਿਗੁਰ ਜੀ ਨੇ ਫੁਰਮਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਾਕੇ ਦੇ ਮੇਲੇ ਦੀ ਤਾਰੀਕ ਮੈਂ ਆਪ ਦਿਆਂਗਾ ਅਤੇ ਸੱਚੇ ਪਰਵਾਰ ਆਉਣਾ ਹੈ ਪਰ ਨਹੀਂ ਇਹ ਬਚਨ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੂਰੇ ਹੋਣਗੇ?

ਭਾਵੇਂ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸੱਚ ਖੰਡ ਪਧਾਰ ਗਏ ਸਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਚਨ ਸਦਕਾ ਠੀਕ ਦਸ ਮਹੀਨਿਆਂ ਪਿਛੋਂ ਕਾਕੇ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ। ਹਰ ਪਾਖਿਉਂ ਵਧਾਈ, ਵਧਾਈ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਆਉਣ ਲਗੀ।

ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਪਿਛੋਂ ਸੇਠ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਭੈਲੀ ਸਾਹਿਬ ਗਏ ਅਤੇ ਗੁਜਰ ਗਏ। ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨ ਕਵਲਾਂ ਤੇ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰਕੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ, "ਗੁਰਬ ਨਿਵਾਜ਼ ਜੀ, ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਕਾਕੇ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਹੋਈ ਹੈ, ਮੇਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਖਿਆਲ ਹੈ।"

ਸੇਠ ਜੀ ਨੇ ਹਾਲਾਂ ਦਿੰਨ ਹੀ ਬਚਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਨੇ ਤਤ ਛਿੱਠ ਫੁਰਮਾਇਆ, "ਮੈਂ ਬਚਨ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਮੇਲੇ ਦੀ ਤਾਰੀਕ ਮੈਂ ਆਪ ਦਿਆਂਗਾ ਅਤੇ ਸੱਚੇ ਪਰਵਾਰ ਆਉਣਾ ਹੈ। ਕੀ ਯਾਦ ਹੈ ਕਿ ਨਹੀਂ?"

ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣੋ। ਪ੍ਰੋਗ੍ਰਾਮ ਬਣਾ ਕੇ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਤਾਰੀਕ ਦੱਸੀ ਜਾਵੇਗੀ।"

ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਪਿਛੋਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਮੇਲੇ ਦੀ ਤਾਰੀਕ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਮਿੱਥੀ ਹੋਈ ਤਾਰੀਕ ਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਸਣੇ ਪਰਵਾਰ ਮੰਡੀ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਹਜ਼ੂਰੀ ਸੇਵਕ, ਰਾਗੀ, ਕਈ ਜਥੇਦਾਰ ਅਤੇ ਕਈ ਸਾਧ ਵੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮੰਡੀ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਮੰਡੀ ਅੱਗੇ ਹੀ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਬੜੀ ਹੈ, ਬੜਾ ਚੰਗਾ ਮੇਲਾ ਹੋਇਆ।

ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀ, ਜਗਵਿਚਾਰ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਕਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਦਸ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਜਿਹੜੇ ਬਚਨ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਕੀਤੇ ਸਨ ਉਹੀ ਬਚਨ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਕਾਕਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਕੀਤੇ ਸਨ ਜੋ ਇਸਤਰ੍ਹਾਂ ਹਨ :-

**ਮੇਲੇ ਦੀ ਤਾਰੀਕ ਮੈਂ ਆਪ ਦਿਆਂਗਾ ਅਤੇ
ਸਣੇ ਪਰਵਾਰ ਆਉਣਾ ਹੈ।**

ਹੁਣ ਆਪ ਹੀ ਨਿਰਣਾ ਕਰ ਲਵੋ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵਿਚ

ਜੋਤਿ ਓਹ, ਜੁਗਤਿ ਸਾਇ,

ਸਿਰਫ਼

ਸਹਿ ਕਾਇਆ ਫੇਰਿ ਪਲਟੀਮੈ

ਵਾਲੀ ਗਲ ਹੈ ਕਿ ਨਹੀਂ।

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਲਿਖਦੇ ਹਨ

ਤੇਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀ ਵੀ ਲਿਖਦੇ ਹਨ

ਪਾਂਚਤਤਕੇਤਨ ਗ੍ਰੰਥ

ਪੰਚਤਤਮਿਲਿਕਾਇਆ ਕੀਨੀ

ਵੇਦਿਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਰੀਰ ਪੰਜ ਤੱਤਾਂ ਦੇ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ

੧) ਧ੍ਰਿਸ਼ਟੀ (੨) ਜਲ (੩) ਪਵਨ (੪) ਅਗਨਿ ਅਤੇ (੫) ਆਕਾਸ਼

ਹਨ। ਪੰਜ ਤੱਤਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਤੱਤ ਜਲ ਅਥਵਾ ਪਾਲੀ ਹੈ।

ਪਾਲੀ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਵਲੋਂ ਬਖਸ਼ੀ ਹੋਈ ਇਕ ਅਲਮੁਲੀ ਦਾਤ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਨਈਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਤਾਂ ਪਾਲੀ ਨੂੰ ਪਿਤਾ ਦਾ ਸੁਲਮਾਨ ਬਖਸ਼ਦੇ ਹਨ ਅਥਵਾ **ਪਾਲੀ ਪਿਤਾ** ਕਿਉਂਜੋ ਪਾਲੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਫਲ, ਫੁੱਲ, ਸਬਜ਼ੀ, ਅਨਾਜ, ਬਿਰਛ, ਬੂਟੇ ਆਦਿ ਕੁਝ ਵੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਜੇ ਪਾਲੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਅਨਾਜ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਤਾਂ ਫਿਰ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਪਾਲੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਆਦਮੀ ਜੀਉਂਦਾ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ।

ਇਸਨਾਨ ਕਰਨ, ਕਪੜੇ ਧੋਣ, ਬਰਤਨ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ, ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਧੋਣ, ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਖੁਰਾਕਿ ਵਾਸਤੇ ਪਾਲੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਿਆਸ ਬੁਝਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਪਾਲੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਨਾਨੀਆਂ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ, ਛਿੜਕਾਅ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅੱਗ ਬੁਝਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਵੀ ਪਾਲੀ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

ਵਗਦੇ ਪਾਲੀ ਨਾਲ ਬਿਜਲੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬਿਜਲੀ ਨਾਲ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਕਾਰਖਾਨੇ ਚਲ ਰਹੇ ਹਨ, ਬਿਜਲੀ ਨਾਲ ਕਮਰੇ ਠੰਢੇ ਅਤੇ ਗਰਮ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕਪੜੇ ਧੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮਸ਼ੀਨਾਂ, ਸਫ਼ਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਮਸ਼ੀਨਾਂ, ਰੇਡੀਓ, ਟੈਲੀਵੀਜ਼ਨ, ਟੈਲੀਫੋਨ, ਲਿਫਟਾਂ, ਹੀਟਰਾਂ ਨਾਲ ਖਾਲਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਸਭ ਬਿਜਲੀ ਦੀਆਂ ਹੀ ਕਰਮਾਤਾਂ ਹਨ। ਬਿਜਲੀ ਨਾਲ ਹੀ ਐਕਸਰੇ ਲੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਈ ਰੋਗਾਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਵੀ ਬਿਜਲੀ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਕਈ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਖੇਤੀ ਬਾੜੀ ਵੀ ਬਿਜਲੀ ਰਾਹੀਂ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਈ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਅਲਗ ਤਿਹ ਸੁਖ ਬਿਜਲੀ ਰਾਹੀਂ ਮਿਲ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਭੁਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਬਿਜਲੀ ਪਾਲੀ ਤੋਂ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪਾਲੀ ਦਾ ਬਦਲਿਆ ਹੋਇਆ ਇਕ ਰੂਪ ਭਾਫ਼ ਹੈ। ਭਾਫ਼ ਨਾਲ ਹੀ ਰੇਲਾਂ ਦੇ ਇੰਜਣ, ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਜਹਾਜ਼, ਅਗਨ ਬੋਟ ਅਤੇ ਪਾਲੀ ਖਿੱਚਣ ਵਾਲੇ ਪੰਪ ਚਲਦੇ ਹਨ।

ਪਾਲੀ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਲੋੜ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਹੀ ਦਰਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਨਦੀਆਂ ਦੇ ਕੰਢਿਆਂ ਤੇ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਸਹਿਰ ਵਸਦੇ ਦਿੱਸ ਰਹੇ ਹਨ

ਪਾਲੀ ਸਾਨੂੰ ਖੂਹਾਂ, ਦਰਿਆਵਾਂ, ਤਲਾਵਾਂ, ਨਲਕਿਆਂ
ਉਣੀਆਂ, ਸਮੁੰਦ ਅਤੇ ਬਰਸਾਤ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇ
ਤਾਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਅਧਿਕ ਲੋੜ ਬਰਸਾਤ ਦੇ ਪਾਲੀ ਅਥਵਾ ਬਰਸਾਤ
ਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਆਪਣੇ ਬੇਹੱਦੀ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਨਾ ਲਓ ਕਿ ਜੇਨ ਗਾੜ ਦੀ ਸੁਖਤਰਾਰਮੀ ਤੋਂ ਤੰਗ
ਤੋਕ ਕਿੰਨੀ ਬੇਸਬਰੀ ਨਾਲ ਵਰਖਾ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਦੇ ਹਨ? ਬੰਦਲ ਬਲਦਿਆਂ
ਜਦੋਂ ਠੰਢੀ ਠੰਢੀ ਹਵਾ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਗਰਮੀ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਕਰਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ
ਇਹ ਸੁਖ ਦਾ ਸਾਹ ਆਉਂਦਾ ਹੈ? ਫਿਰ ਜਦੋਂ ਮੀਂਹ ਪੈਣ ਲਗਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਲੋਕ ਕਿੰਨੇ
ਸੁਹੰਦੇ ਹਨ? ਕਈ ਤਾਂ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿਚ ਨੱਚਣ-ਟਪਣ ਵੀ ਲਗ ਪੈਂਦੇ ਹਨ, ਕਈ
ਮੀਂਹ ਵਿਚ ਨਹਾਉਣ ਵੀ ਲਗ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਪਸ਼ੂ ਪੰਛੀ ਵੀ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਹਨ
ਬਰਸਾਤ ਨਾਲ ਹੀ ਤਾਂ ਤਲਾ ਛੱਪੜ ਪਾਲੀ ਨਾਲ ਭਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਟੰਮਾਂ, ਫੁਲਾਂ ਆਦਿ ਸਾਰੀ ਬਨਾਸਤੀ ਉਤੇ ਹਰਿਆਵਲ ਅਤੇ ਰੋਲਕ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
ਕਿਤੇ ਵਧ ਖੁਸ਼ੀ ਤਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਰਾ ਦਰੋਮਦਾਰ ਹੀ ਬਰਸਾਤ
ਤੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬਰਸਾਤ ਨਾਲ ਹੀ ਤਾਂ ਫਸਲਾਂ ਵਧਦੀਆਂ-ਫੁਲਦੀਆਂ ਅਤੇ
ਔਖਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇ ਸੱਚ ਪੁੱਛੋ ਤਾਂ ਬਰਸਾਤ ਇਕ ਰੱਬੀ ਦਾਤ ਹੈ।
ਸ਼ਿਸ਼ੀਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਜੀ ਲਿਖਦੇ ਹਨ

ਮੀਂਹ ਵਠ ਛਹ ਬਰ ਨਾਇ

ਸਭ ਧਰਤਿ ਤਈ ਹਰਿਆਵਲੀ

ਅੰਨੁ ਜੰਮਿਆ ਬੋਹਲ ਨਾਇ

ਸ਼ਿਸ਼ੀਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਲਿਖਦੇ ਹਨ

ਰਮੇਸਰੁ ਹੋਆ ਦਇਆਲੁ ਮੇਘੁ ਵਰਸੈ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਧਾਰ
ਤਗਲੇ ਜੀਅ ਜੰਤ ਤ੍ਰਿਪਤਾ ਸੇ ਕਾਰਜ ਆਏ ਪੁਰੇ ਰਾਸੇ

ਜਦੋਂ ਵਿਚਾਰ ਕਰੀਏ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸਾਲ ਉੱਕਾ ਹੀ ਬਰਸਾਤ ਨ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕੀ ਹਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ,
ਬਰਸਾਤ ਨ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਬਰਸਾਤੀ ਦਰਿਆਵਾਂ ਅਥਵਾ ਨਦੀਆਂ ਵਿਚ ਤਾਂ ਪਾਲੀ ਉੱਡ
ਹੀਂ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਟੈਬੋ, ਤਲਾਬ ਅਥਵਾ ਛੱਪੜ ਸਾਰੇ ਸੁੱਕ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
ਪਾਲੀ ਬੜੀ ਬੜੀ ਦੁਰੱਤਿ ਉੱਲ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮਿਲਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ
ਵੇ ਤਾਂ ਪਸ਼ੂ ਪੰਛੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਥੋਂ ਮਿਲਣਾ ਹੈ। ਉਹ ਵੇਚਾਰੇ ਤ੍ਰਿਹਾਣੇ ਹੀ ਮਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
ਬਖਤ ਬੁਟੇ ਸਭ ਸੁੱਕ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਤੁੱਤੀ ਲੋ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਤਤਪਾਉਂਦੀ ਹੈ

ਸਰਕਾਰ ਅੱਗੇ ਵਾਂਗ ਜ਼ਰਮ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ । ਨੰਗੇ ਪੈਰੀ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਚਲਣ ਵੀ ਬੜਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ । ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਨੁਕਸਾਨ ਤਾਂ ਕਿਸਾਨ
ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ । ਫਸਲ ਨ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਸਾਰੀ ਮਿਹਨਤ ਘੱਟ
ਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ।

ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ ਨੀਲ ਦਾ ਅੰਤ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ । ਕਦੀ ਤਾਂ ਐਨਾ ਸੀ
ਵਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੜ੍ਹ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਦੀ ਐਸੀ ਔੜ੍ਹਨਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਜਨਤਾ
ਬਰਸਾਤ ਵਾਸਤੇ ਅਰਦਾਸਾਂ ਕਰਦੀ ਕਰਦੀ ਥੱਕ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਮੀਂਹ ਦੀ ਇਕ ਕਲੀ
ਵੀ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ । ਅਪਣੀ ਖੇਡ ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਆਪਣੀ ਜਾਲਦਾ ਹੈ ।

ਤੁਮਰੀ ਗਤਿ ਮਿਤਿ ਤੁਮ ਹੀ ਜਾਨੀ ॥

ਸੰਨ ੧੮੭੬ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇੰਗਲੈਂਡ (ENGLAND) ਵਿਚ ਟਿਕ ਐਸਾ ਭਾਰੀ ਸੋਕਾ
ਪਿਆ ਸੀ ਕਿ ਤਕਰੀਬਨ ਦੋ ਸਾਲ ਤਕ ਬਾਰਸ਼ ਦੀ ਇਕ ਕਲੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਈ ।
ਇਸਨਾਨ ਕਰਨਾ ਤਾਂ ਕਿਤੇ ਬਿਗਾ, ਪੀਲ ਵਾਸਤੇ ਵੀ ਪਾਲੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਾਲ ਮਿਲਦਾ ਸੀ
ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਭਾਵੇਂ ਪਹਾੜਾਂ ਤੇ ਗੋਲੇ ਬੰਬ ਚਲਾਏ ਗਏ ਪਰ ਬਰਸਾਤ ਫਿਰ ਵੀ ਨ
ਹੋਈ । ਜਾਦੂ ਟੁੱਟੇ ਵੀ ਸਭ ਨਿਸਫ਼ਨ ਗਏ । ਹੁਣ ਚਸਮੇ ਦਰਿਆ ਸਭ ਸੁਕ
ਗਏ । ਪਾਲੀ ਦੇ ਭਰੇ ਹੋਏ ਤਲਾਬ ਸਭ ਖਾਲੀ ਹੋ ਗਏ । ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕੋਈ
ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾ ਰਹੀ । ਸਰਕਾਰ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪਾਲੀ ਬਾਹਰੇ ਮੰਗਵਾਉਣ
ਲੱਗੀ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਨ ਕਾਰਡਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪਾਲੀ ਬੋਤਲਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸਾਬ ਨਾਲ ਜਨਤਾ ਨੂੰ
ਦੇਣ ਲੱਗੀ । ਜਦੋਂ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪਾਲੀ ਪੀਲ ਵਾਸਤੇ ਬੜੀ ਮੁਸ਼ਕਲ
ਨਾਲ ਮਿਲਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਪਸ਼ੂ ਪੰਛੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਲੀ ਕਿਥੋਂ ਮਿਲਦਾ ਸੀ ?
ਵਿਚਾਰੇ ਤਿਹਾਏ ਹੀ ਮਰਨ ਲੱਗੇ । ਫਲ ਬੂਟੇ ਦਰਖਤ ਸਭ ਸੁਕ ਗਏ ।
ਸੰਤ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਜੀ "ਸੇਵਾਦਾਰ" ਅਪਣੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ ਲਿਖਦੇ ਹਨ :-

ਸੋਕਾ ਪਿਆ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਵਿਚ ਆਕੇ, ਦੋ ਸਾਲ ਤੋਂ ਬਾਰਸ਼ ਨ ਹੋਈ ਹੈ ਸੀ ।
ਚਸਮੇ ਸੁਕ ਗਏ, ਸੁਕ ਦਰਿਆ ਗਏ, ਹਰਿਆ ਬੂਟਾ ਨ ਦਿਸਦਾ ਕੋਈ ਹੈ ਸੀ ।

ਮਿਲਦਾ ਮਾਪ ਕੇ ਬੋਤਲਾਂ ਵਿਚ ਪਾਲੀ, ਜੰਤਾ ਉਠ ਕੇ ਮਲ ਨ ਨਾ ਵੇਦੀ ਏ ।
ਗਰਮੀ ਨਾਲ ਕਈ ਤੜਫ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਦੇਂਦੇ ਹੋ, ਪੇਸ਼ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੂਲ ਨ ਜਾਂ ਵੇਦੀ ਏ ।

ਅਖੀਰ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਾਰੀ ਜਨਤਾ ਅੱਗੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ
ਸਾਰੇ ਅਪਣੇ ਅਪਣੇ ਧਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪਣੇ ਅਪਣੇ ਇਸ਼ਟ ਅੱਗੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ
ਅਥਵਾ ਅਰਦਾਸ ਕਰੋ ਕਿ ਪਾਲੀ ਦਾ ਇਹ ਸੰਕਟ ਦੂਰ ਹੋਵੇ ਅਥਵਾ
ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿਚ ਬਾਰਸ਼ ਹੋਵੇ ।

ਲੋਕ ਮੰਦਰਾਂ, ਮਸੀਤਾਂ, ਗਿਰਜਿਆਂ ਗੁਰਦਵਾਰਿਆਂ ਅਤੇ

ਦੂਜੇ ਧਰਮ ਸਥਾਨਾਂ ਵਿਚ ਅਪਣੇ ਅਪਣੇ ਢੰਗਾਂ ਨਾਲ ਅਰਦਾਸਾਂ ਕਰਨ ਲੱਗੇ

ਹੇ ਗਿਰਜਿਆਂ ਵਿਚ, ਹਿੰਦੂ ਮੰਦਰਾਂ ਵਿਚ, ਮੁਸਲਮਾਨ ਮਸੀਤਾਂ ਵਿਚ ਜਾਂ ਵਦੇ ਨੇ।

ਥੀਹੋ ਕੱਠੇ ਗੁਰਦਵਾਰਿਆਂ ਵਿਚ, ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਵਾਸਤੇ ਧਾਂ ਵਦੇ ਨੇ।

ਐਸੇ ਆਮ ਨੈ ਸਾਰੇ ਹੀ ਮਨਾਂ ਵਿਚ, ਆਪੋ ਆਪਣੀ ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਗਾਂ ਵਦੇ ਨੇ।

ਉਂ ਮੂੰਹ ਕਰ ਕਈ ਪਹਾੜ ਚੜ੍ਹ ਕੇ, ਗੋਲੇ ਬੰਬ ਬੰਦੂਕਾਂ ਚਲਾਂ ਵਦੇ ਨੇ।

ਜਲ ਕਈ ਬਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿਚ ਹੋ ਨੰਗੇ, ਆਖਣ ਅਸਾਂ ਦੀ ਧੱਤ ਬਰਾ ਰੱਬਾ।

ਤੇ ਖਾਂ ਵਦਾ ਗਮਾਂ ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਸਾਰ, ਹੁਣ ਤੇ ਆਪ ਆ ਕੇ ਮੀਰੀ ਪਾ ਰੱਬਾ।

(ਸੰਤ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਜੀ)

ਹੁਣ ਸਾਰੀ ਜਨਤਾ ਅਪਣੀ ਅਪਣੀ ਜਤਨਾਈ ਅਤੇ ਅਸੰਭਵ ਤਿਆਗ ਕੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਅੱਗੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦੀ ਸੀ ਅਤੇ

ਧਰਤਮਾਤ ਵੀ ਦੇਣ ਦੁਹਾਈ ਲੱਗੀ

ਆਖੇ ਨੰਤ ਪਾ ਦੇ ਮੇਰੀ ਮਾਤਮਾ ਨੂੰ।

ਤੁਲੀ ਪੁਕਾਰਿ ਦਾਤਾਰ ਪ੍ਰਭੂ

ਖਲਕਤ ਦੀ ਦਰਦ ਭਰੀ ਅਰਦਾਸ ਅਕਾਲ

ਪੁਰਖ ਦੇ ਦਰ ਤੇ ਪਰਵਾਨ ਹੋ ਗਈ। ਉਸੇ ਵਕਤ ਇਸ ਧਰਤੀ ਤੇ ਵਿਚਰ ਰਹੇ

ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੇ ਸਰਗੁਲ ਸਰੂਪ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਾਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ

ਨੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਜਨਤਾ ਦੇ ਸੰਕਟ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਅਪਣੇ ਦੋਰਾ

ਸਿੱਖ ਲਿਆ

ਏਸਰ ਇੰਡੀਆ ਤੋਂ ਹੋ ਅਸਵਾਰ ਸਤਿਗੁਰ, ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਜਾ ਵਦੇ ਨੇ।

ਰੱਬੋ ਭੁਲਿਆ ਤੇ ਰਾਹੋ ਭਟਕਿਆ ਨੂੰ, ਸਿੰਘਾਂ ਰੱਬ ਦਾ ਰਾਹ ਦਿਖਾ ਵਦੇ ਨੇ।

ਸਤਿਗੁਰ ਸਰਸ ਦਾ ਭਲਾ ਮਨਾਉਣ ਵਾਲੇ, ਉਥੋਂ ਜਲ ਕਨੇਡਾ ਵਿਚ ਧਾਂ ਵਦੇ ਨੇ।

ਮਿਦਾਨ ਦੇਂਦੇ ਰਾਗਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ, ਨਾਮ ਦਾ ਨਾਇਕ ਨਾਨਕ ਦਿੜਾ ਵਦੇ ਨੇ।

ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਪਹਿਲਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਗਏ, ਉਥੋਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਕੇ
ਕ੍ਰਿਤਾਰਥ ਕੀਤਾ, ਫਿਰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਦਰਸ਼ਨ ਦਿੱਤੇ।
ਫਿਰ ਇੰਗਲੈਂਡ ਜਾਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਹੋਈ।

(ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਇੰਗਲੈਂਡ ਪਹੁੰਚ ਗਏ)

ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਪਹੁੰਚ ਗਈਆਂ

ਅਪਣੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਨੂੰ ਅਗੋਲਿਉਣ ਦੇ ਨਈਂ।

ਸਮਾਂ ਵਿਚਾਰ ਕੇ ਸਾਰੀ ਸੰਗਤ ਨੇ ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਅਗੇ ਅਰਜ਼
ਕੀਤੀ, ਹੇ ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ,

ਅਸੀਂ ਜੀਵਸਦਾ ਹੀ ਭੁਲਣਹਾਰ ਹਾਂ, ਤੁਸੀਂ

ਅਸਿੰਦ)

ਸਦਾ ਹੀ ਬਖਸ਼ਿੰਦ ਸਤਿਗੁਰ ਹੋ। ਸਾਡੇ ਮੌਗਣ ਨ
ਚਿਤਾਰੋ ਅਤੇ ਕਿਰਪਾ ਕਰੋ, ਮੌੜ ਦਾ ਸੰਕਟ
ਦੂਰ ਕਰੋ

ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ ਸੁਣ ਕੇ, ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਫੁਰਮਾਇਆ,
"ਮੇਰੇ ਵਸ ਤੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂ ਜੋ

ਜਾਹੁੰ ਕਰੀ ਨਹੋਈ।"

ਫਿਰ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਨੇ ਅਰਜ਼ ਕੀਤੀ, ਹੇ ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ,

ਤਿਨੇ ਲੋਕ ਹਨ ਆਪ ਦੇ ਵਸਦਾਤਾ

ਕਰੋ ਮੇਹਰ ਹੋਵੈ ਜੈ ਜੈ ਕਾਰ ਸਤਿਗੁਰ।

ਸਿਮ ਜੀਅ ਸਾਜੇ ਹਨ ਉਸਨੂੰ ਸਤਿਫਿਕਰ ਹੈ । ਮਾਨਕ ਦੀ ਜਿਵੇਂ ਰਜਾ ਹੈ
ਤਿਵੇਂ ਠੀਕ ਹੈ ।

ਆਉ ਅਸੀਂ ਰਲ ਕੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰੀਏ, ਅਗੋਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਰਜਾ ।

(ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਨੇ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ)

ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿ ਬੱਦਲ ਕਿਥੋਂ ਆ ਗਏ, ਕਾਲੀ ਘਟ ਛਾ ਗਈ,
ਬਦਲ ਗਰਜਨ ਲੱਗੇ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਚਮਕਣ ਲੱਗੀ
ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਕੁਝ ਬੂੰਦਾਂ - ਬਾਂਦੀ ਹੀ ਹੋਈ ਪਰ ਮਗਰੋਂ ਛੱਜੀ ਖਾਰੀਂ ਮੀਂਹ
ਵਸਲ ਲੱਗ ਪਿਆ

ਹੁਕਮੀ ਵਰਸਲ ਲਾਗੇ ਮੇਰਾ

ਫਿਰ ਉਂਨਵਿ ਉਂਨਵਿ ਆਇਆ

ਵਰਸੈ ਨੀਰੁ ਨਿਪੰਗੁ ।

ਅਸਵਾ

ਪਰਮੇਸਰੁ ਹੋਆ ਦਇਆਲੁ

ਮੇਘ ਵਰਸੈ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਧਾਰ

ਮਗਲੈ ਜੀਅ ਜੰਤ ਤ੍ਰਿਪਤਾਸੇ .....

ਸੀਤ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸੇਵਾਦਾਰ ਨਿਖਦੇ ਹਨ

ਦੌੜੀ ਖਸੀ ਦੀ ਨਹਿਰ ਸਭ ਮਨਾਂ ਅੰਦਰ,

ਆ ਗਈ ਮਰਦਿਆਂ ਰੁਹਾਂ ਵਿਚ ਜਾਨ ਝਟ ਪਟ ।

ਪਾਲੀ ਪੀਲ ਨੂੰ ਵੀ ਜਿਹੜੇ ਤਰਸਦੇ ਸੀ

ਸਣੇ ਕਪੜੀ ਨਗ ਪਏ ਨਾਲ ਝਟ ਪਟ ।

ਇਕ ਦੁਜੇ ਨੂੰ ਦੇਣ ਵਧਾਈ ਸਾਰੇ

ਲਗੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰ ਮਨਾਨ ਝਟ ਪਟ ।

ਸੇਵਾਦਾਰ ਸਭ ਤਤੁਫ ਦੇ ਦਰਸਨ ਨੂੰ

ਸਤਿਗੁਰ ਹੋਏ ਨੇਰੇਬੀ ਰਵਾਨ ਝਟ ਪਟ ।

ਚੋਲਾ ਪਾਇਆ ਸਾਖਸਾਰਾਂ ਤੇ ਚੋਡਿਓ ਨੇ,
ਮਿਰਜਨਹਾਰ ਨਿਰੰਕਾਰ ਕਰਤਾਰ ਹੈ ਏ ।
ਤਿੰਨੇ ਲੋਕ ਹਨ ਏਸੇ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅੰਦਰ
ਹਰ ਕੋਈ ਏਸੇ ਦਾ ਹੀ ਸੇਵਾਦਾਰ ਹੈ ਏ ।

ਵਿਰ ਕੀ ਸੀ

ਹੋ ਰਹੀ ਏ ਜੈ ਜੈ ਕਾਰ
ਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ

ਵਾਹ । ਸਮਾਂ ਕੈਸਾ ਬਦਲ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ
ਨਾਮਧਾਰੀਆਂ (ਕ੍ਰਿਸ਼ਿਆਂ) ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਮਾਪਣੇ
ਕੱਟਰ ਦੁਸ਼ਮਣ ਮਨਾਉਂਦੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ
ਨੇ ਨਾਮਧਾਰੀਆਂ ਦੇ ਗੁਰੂ (ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ)
ਅੱਗੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਨਾਮਧਾਰੀਆਂ ਰਾਹੀਂ
ਬਾਰਸ਼ ਵਾਸਤੇ ਨਿਮ੍ਰਿਤਾ ਮਹਿਤ ਬਾਰ ਬਾਰ
ਅਰਜ਼ਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ।

ਅਗਸਤ ਆਦਿ ਜੇ ਵਡੇ ਤਪਸਵੀ ਵਿਧੀਥੀਆਂ ॥
ਬਿਅੰਤ ਬਿਅੰਤ ਬਿਅੰਤ ਕੋ ਕਰੰਤ ਪਾਠ ਪੇਥੀਆਂ ॥

ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀ, ਵੈਸੇ ਤਾਂ ਹਰ ਸਮੇਂ, ਗਾਜਰ ਸਤਿਗੁਰੂ

ਜੀ, ਅਪਣੇ ਭਗਤਾਂ ਅਥਵਾ ਸੁਰਨਾਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਮਨੋ ਕਾਮਨਾਵਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਕਾਮਨਾਵਾਂ ਸਾਡੀਆਂ ਨਿਜੀ ਕਾਮਨਾਵਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੁਤਾ ਆਮ ਜੀਤ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ। ਪਰ ਕਈ ਵਾਰੀ ਐਸਾ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮੁੱਚੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਫਰਿਆਦ ਅਥਵਾ ਅਰਦਾਸ ਸੁਣ ਕੇ ਖਲਕਤ ਦੀ ਮਨੋ ਕਾਮਨਾ ਪੂਰੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਅਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਅੰਗੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਬਹਾਨਾ ਬਣਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਆਪ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਕੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ, ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀ ਦਰਦ ਭਰੀ ਫਰਿਆਦ, ਨਾਮਧਾਰੀ ਸੰਗਤ ਰਾਹੀਂ ਸੁਣ ਕੇ, ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਆਪ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਕੇ ਮਾਂਗਟ ਹਾਲ ਨੰਡਨ ਵਿਚ ਅਰਦਾਸ ਕਰਵਾਈ ਸੀ। ਇਸ ਅਰਦਾਸ ਉਪਰੰਤ ਜਿਹੜੀ ਬਾਰਸ਼ ਹੋਈ ਸੀ ਉਹ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਵਾਸੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਮੰਗ ਨ ਤਾਂ ਨਿਜੀ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਗੁਪਤ ਸੀ ਇਹ ਜਾਹਰ ਸੀ ਅਤੇ ਖਲਕਤ ਦੀ ਮੰਗ ਸੀ। ਇਸ ਮੰਗ ਦਾ ਪੁਰਾ ਹੋਣਾ ਭਾਵੇਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਸਮਝ ਲਈਏ 'ਭਾਵੇਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਜਗਤ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਜਾਹਰੀ ਕਰਾਮਾਤ ਸਮਝ ਲਈਏ। ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ

ਜਾਹਰ ਕਲ ਨ ਛਪੈ ਛਪਾਈ

ਜਿੱਥੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਮੱਕਾ ਫੇਰਨ ਵਾਲੀ ਸਾਖੀ ਤੇ ਨਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉੱਥੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿਚ ਬਾਰਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸਾਖੀ ਤੇ ਵੀ ਨਾਗੂ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਇਹ ਕੋਈ

ਗੁੜੀ ਛੰਨੀ ਨਾਹੀ ਬਾਤ।

ਇਹ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀ ਜੀਤ ਨੇ ਅੱਖੀਂ ਵੇਖਿਆ ਅਤੇ ਬੀ ਬੀ ਸੀ (BBC) ਦੇ ਤੱਥਸਾਕਾਰ ਨੇ ਕਹਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਜ (ਉਸਦਿਨ) ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਇਸ ਅਧਾਰ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਮੀਂਹ ਵਰਮਾਉਣ ਵਾਲੇ ਗੁਰੂ RAIN MAKER ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਸਤਿਕਾਰਿਆ ਹੈ।

ਪ੍ਰਗਟ ਭਈ ਸਗਲੇ ਜੁਗ ਅੰਤਰਿ ਗੁਰ ਨਾਨਕ ਕੀ ਵਡਿਆਈ

ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ, ਜਿੰਨੀ ਕੁ ਕਿਸੇ ਤੇ ਕਿਰਪਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਉਹ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ
ਜਾਣਦਾ ਹੈ। ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਤਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਮੰਗਿ ਵਰਸਾਉਣ ਵਾਲੇ
ਗੁਰੂ ਹੀ ਕਹਿਆ ਹੈ ਪਰ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਇਸਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਖਦੇ ਹਨ

ਸਤਿਗੁਰੂ ਪੂਰਾ ਮਾਹੁ ਗੈਤ੍ਰ ਤਵਲ ਜਗਤਿ ਸਦਾ ਵਲ ਜਾਹ

ਚਤਨ ਪਦਾਰਥ ਬੇਸਮਾਜ, ਤਾਉ ਤਗਤਿ ਨਖਰੇ ਭੰਡਾਰ

ਪਾਰਿਜਾਤ ਨਖ ਬਾਗ ਵਿਚਿ, ਕਮ ਪੈਲੁ ਦੇ ਵਗਹ ਜਾਰਾ

ਨਖ ਮੀਮਾਂ ਨਖ ਗੋਲੀਮਾਂ, ਪਾਸ ਦੇ ਪਰਬਤੁ ਮਧਾਰਾ

ਨਖ ਮੀਮਤ ਨਖ ਟਿੰਦਲੈ, ਗੁਣਿ ਸਕੇ ਛੜਕਨਿ ਚਰਬਾਰ

ਮੂਰਜ ਚੰਦ ਚਰਾਗ ਨਖ, ਰਿਧਿ ਮਿਧਿ ਨਿਧਿ ਬੋਲ ਮਥਾਰ

- ਸੋਗ ਸਿਖੇ ਉਪ: ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ

ਯਸਾਗਰ: ਤਬੈਵ ਟੀਸੋ ਯਸੈਵ ਟੀਸ: ਤਥਾ ਗੁਰੂ: ॥

ਭਾਵ ਜੈਸੇ ਗੁਰੂ ਹੈ ਤੈਸੇ ਟੀਸਵਰ ਹੈ, ਜੈਸੇ ਟੀਸਵਰ ਹੈ ਤੈਸੇ ਗੁਰੂ ਹੈ

ਗੁਰੂ: ਬ੍ਰਹਮਾ ਗੁਰੂ ਵਿਸ਼ਨੁ: ਗੁਰੂ ਦੇਵ: ਸਦਾ ਅਚਯੁਤ:

ਭਾਵ ਗੁਰੂ ਹੀ ਬ੍ਰਹਮਾ ਹੈ, ਤੈਥਾ ਗੁਰੂ ਵਿਸ਼ਨੁ ਰੂਪ ਹੈ ਤਥਾ ਗੁਰੂ ਸਦਾ ਅਚਯੁਤ ਰੂਪ ਹੈ

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਅਚਯੁਤ ਦੇਵ ਜੀ ਲਿਖਦੇ ਹਨ

ਨਾਨਕ ਸੋਧੇ ਸਿੰਘੁ ਤਿ ਬੇਦ ॥

ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਗੁਰ ਨਾਹੀ ਭੇਦ ॥

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਹਕੂਮਤ

ਨਾਲ ਜਿਹੜੇ ਜੰਗ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਜਾਤੀ ਨਾਲ ਹੋ ਵਾਸਤੇ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਾਸਤੇ ਨਹੀਂ ਸਨ ਕੀਤੇ, ਉਹ ਸਿਰਫ਼

ਪਰਮਚਨਾਵਨ ਸੰਤ ਉਬਾਰਨ

ਦੁਸਟ ਮਰਨ ਕੇ ਮੂਲ ਉਪਾਰਨ

ਵਾਸਤੇ ਕੀਤੇ ਸਨ।

ਭਾਵ ਉਹ ਜੰਗ ਪਰਮ ਦੀ ਜੈ ਕਰਨ ਖਾਤਰ, ਸੰਤਾਂ ਸਾਧੂਆਂ ਦੇ ਉਬਾਰਨ ਵਾਸਤੇ ਅਤੇ ਜਾਨਮਾਂ ਦੁਸਟਾਂ ਦੇ ਜਨਮ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਕੀਤੇ ਸਨ।

ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਕਿ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ, ਸਾਧੂਆਂ ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਸ਼ਾਂਤਮੂਰਤ ਹਿੰਦ ਦੀ ਚਾਦਰ, ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਨੂੰ ਸਹੀਦ ਕਰਨਾ ਕਿੰਨਾ ਭਾਰੀ ਜਨਮ ਸੀ। ਇਸੇ ਜਨਮ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਹੀ ਦਸਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਨੂੰ ਤਲਵਾਰ ਉਠਾਉਣੀ ਪਈ ਅਤੇ ਜੰਗ ਕਰਨੇ ਪਏ। ਇਸਦੇ ਪਿੱਛੋਂ ਜੋ ਨਤੀਜਾ ਨਿਕਲਿਆ

ਉਹ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁਗਲ ਰਾਜ ਨੇਸਤੇ ਨਬਦ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਕਮਾਂਡ (Command) ਹੇਠ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਅਪਣਾ ਰਾਜ ਕਾਇਮ ਹੋ ਗਿਆ।

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਕਿਸਤਰ੍ਹਾਂ ਗਿਦੜਾਂ ਤੋਂ ਮੇਰ ਬਣਾਇਆ ਸੀ, ਬਾਰੇ ਮੋਚਦਿਆਂ ਇਹ ਸਮਝ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਪਣੇ ਸੇਵਕਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਅਦਭੁਤ ਵਸਤੂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਦਾਤ ਬਖਸ਼ੀ ਸੀ। ਇਸ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਜੰਤੂ ਮੰਤ੍ਰ ਅਤੇ ਤੰਤ੍ਰ ਤਿੰਨੇ ਚੀਜ਼ ਪਾਈਆਂ ਸਨ। ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਦਾਤ ਨਾਲ ਸਿੱਖੀ ਗ੍ਰੰਥ ਮਰਯਾਦਾ ਵੀ ਬਖਸ਼ੀ ਸੀ। ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਅਪਣੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ :-

ਪੰਜ ਕਕਾਰ, ਕੇਸ, ਕੰਘਾ, ਕੜਾ, ਕਿਰਪਾਨ ਅਤੇ ਕਛਹਿਰੇ ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਬਣੋ।

ਅਪਣੇ ਨਾਮ ਨਾਲ "ਸਿੰਘ" ਪਦ ਜ਼ਰੂਰ ਲਾਓ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਸਣਕੇਸੀ ਇਸਨਾਨ ਕਰਕੇ ਭਜਨ ਕਰੋ ਅਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹੋ।

ਮਾਸ, ਸ਼ਰਾਬ ਅਤੇ ਤੰਬਾਕੂ ਦਾ ਤਿਆਗ ਕਰੋ।

ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰੋ ਅਤੇ ਜਨਮ ਦਾ ਭੁੱਟ ਕੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰੋ।

"ਏਕਾ ਨਾਰੀ ਜਤੀ ਹੋਇ, ਪੁਰਨਾਰੀ ਧੀ ਭੈਣ ਵਖਾਣੇ" ਤੇ ਅਮਲ ਕਰੋ,

ਇਕ ਅਕਾਲ ਤੇ ਭਰੇਮਾ ਰਖੇ ਅਥਵਾ "ਇਕ ਬਿਨੁ ਦੂਸਰੇ ਸੇ ਨ ਚਿਨਾਰ"

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਲਿਖਦੇ ਹਨ:- ਬਿਨੁ ਹਰਿ ਨਾਮ ਨ ਬਾਚਨ ਪੈ ਹੈ

ਚੇਦਹਲੋ ਕਜਾਇ ਬਿਸਿ ਕੀਨੇ ਤਾ ਤੇ ਕਹਾ ਪਲ ਹੈ ॥

ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ, ਜਿੱਥੇ ਲੋਕ ਪਰਲੋਕ ਸਵਾਰਨ ਵਸਤੇ ਅਤੇ

ਆਤਮ ਸੁਖੀ ਵਸਤੇ ਬਾਲੀ ਪੜ੍ਹਨ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਦਵਾਰਾ ਨਾਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਨਾਮ ਜਪਣ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਉੱਥੇ ਸਰੀਰ ਸੁਖੀ ਵਸਤੇ ਇਸਨਾਨ ਪਾਲੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਿਗਾਰੇ ਕੋਲੋਂ ਪ੍ਰਸਾਦ ਆਦਿ ਨ ਲੈਕੇ ਖਾਣ ਪੀਣ ਦੀ ਵੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹਨ :-

ਜਹਾਂ ਕਹਾਂ ਕਾ ਛਕੈ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਸਿਖ ਨਹੀਂ ਮੇਰਾ ਆਦਿ ਜੁਗਾਦਿ

ਕਿਉਂ ਜੋ

ਜਾ ਕੀ ਰਹਿਤ ਨ ਜਾਲੀਏ ਗੁਰ ਮੰਤਰ ਨਹੀਂ ਚੀਤ

ਉਨਕਾ ਭੋਜਨ ਖਾਣਿਕੈ ਵਿਸਰੈ ਹਰਿ ਸਿਉ ਪ੍ਰੀਤ

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ ਰਖਣ ਵਾਸਤੇ ਬੜੀ ਪੱਕੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕੁਝ ਇਸਤਰਾਂ ਕਹਿਆ ਸੀ :-

ਰਹਿਲੀ ਰਹੈ ਸੋਈ ਸਿਖ ਮੇਰਾ

ਉਹੁ ਨਾਕੁਰੁ ਮੈਂ ਉਸਕਾ ਚੇਰਾ

ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਇਸ

ਹੁਕਮ ਤੇ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਪ ਜੀ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ ਦੀ ਕਿੰਨੀ ਕਦਰ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਜਿੱਥੇ ਮਰਯਾਦਾ ਚੁਕੀ ਸਿੱਖੀ ਨੂੰ ਸੁਰਜੀਤ ਕੀਤਾ ਉੱਥੇ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ ਦਾ ਪਰਚਾਰ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖੀ ਨੂੰ ਹਰਾ ਭਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਵੀ ਇਹ ਪਰਚਾਰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ। ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਤਾਂ ਇੰਨਾ ਪਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਹੀ ਇਹ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੋ ਗਿਆ

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ

ਕਲਿ ਜੁਗ ਵਿਚ ਸੁਚ ਸੋਧ ਅਤੇ ਨਾਮ ਬਾਲੀ ਦਾ ਪਰਵਾਰ

ਦਿਤਾ ਚਲਾਇ

। ਹਜ਼ੂਰ ਹਜ਼ੂਰ, ਗੁਰ ਗੱਦੀ ਨਸੀਨ, ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ ਦੇ ਪਰਚਾਰ ਬਾਰੇ ਕਹਿਣਾ ਹੀ ਕੀ, ਜਿਸ ਤੇ ਵੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦਿਸਦੀ ਕੀਤੀ ਉਸ ਨੇ ਹੀ ਕੱਚੀ ਜਾਂ ਪੱਕੀ ਸੋਧ ਰਖ ਲਈ ਜਾਂ ਅਟੱਕ ਬਾਹਰ ਦੀਆਂ ਜੀਜ਼ ਹਟਾਇਆ। ਇਹ ਪਰਚਾਰ ਅਤੇ ਪਰਉਪਕਾਰ ਕਰਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿਉਂ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਭਗਵਾਨ ਜੀ ਨੇ ਅਰਜਨ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਵੇਂ ਸਭ ਕੁਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ

ਪਰ ਮੈਂ ਫਿਰ ਵੀ ਸੁਭ ਕਰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਜ਼ਰਾ ਵੀ ਛਿਲ ਨਹੀਂ

ਕਰਦਾ ਕਿਉਂਜੋ ਜੇ ਮੈਂ ਹੀ ਸੁਭ ਕਰਮ ਨ ਕਰਾਂ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਵਲੋਂ ਵੇਖਕੇ ਦੂਜੇ ਲੋਕ ਵੀ
ਸੁਭ ਕਰਮ ਕਰਨ ਛੱਡ ਦੇਣਗੇ ਅਤੇ ਸਭ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।

ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਆਪ ਕ੍ਰਿਤਾਰਥ ਹੋ ਕੇ ਵੀ ਦੂਸਰਿਆਂ ਨਾਲੀ ਸੁਭ ਕਰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ
ਦੂਸਰਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸੁਭ ਕਰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਮਿਲ ਸਕੇ

ਅੱਓ ਹੁਣ ਸੋਚੀਏ ਕਿ ਜਿਸ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਬਚਨਾਂ ਨਾਲ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਰੋਗੀਆਂ
ਦੇ ਰੋਗ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਉਸ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਹਾਰਟ ਬਾਈਪਾਸ ਸਰਜਰੀ ਕਰਾਉਣ
ਦੀ ਕੀ ਲੋੜ ਸੀ ?

ਇਥੇ ਮੈਂ ਇਕ ਸਹਿਜਧਾਰੀ ਵੀਰਸੀ ਹੰਸ ਰਾਜ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ
ਇਹ ਵੀਰ ਜੀ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਹੋ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਸੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ
ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਗਏ ਸਨ। ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮਹਾਪੁਰਖਾਂ ਦੇ ਤਾਂ ਬਹਾਨੇ ਹੀ
ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਰੂਹਾਂ ਨੂੰ ਤਾਰਨ ਵਾਸਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ
ਇਥੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇਣ ਆਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਤਾਂ ਇਕ ਬਹਾਨਾ ਹੀ ਹੈ।
ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਕਾਹਦਾ ਕਸਟ ? ਇਹ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਖੇਡਾਂ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਸਮਝਣਾ
ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਬੀਮਾਰੀ ਹੈ, ਇਹ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਆਪ ਮਾਨਕ ਹਨ।

ਡਾ : ਮੁਸਾ ਜੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਵੀ ਪੜ੍ਹ ਲਓ। ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਟੈਲੀਫੋਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਸੀ
ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ, ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਦੂਸਰਿਆਂ ਨੂੰ ਦਸਣ ਵਾਸਤੇ ਹੀ ਓਥੇ (ਆਸਟਰੇਲੀਆ)
ਗਏ ਹੋ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਿਤਨੇ ਤਕੜੇ ਹੋ। ਤੁਹਾਡੀ ਆਪਣੀ ਹੀ ਮੰਰਜ਼ੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਚਾਹੇ
ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਡਾਕਟਰਾਂ ਦਾ ਤਾਂ ਇਕ ਬਹਾਨਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਡਾ : ਰੋਸ (Ross) (ਉਸੇ ਹਸਪਤਾਲ ਦਾ ਡਾਕਟਰ) ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮਾਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ
ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਡੀ ਖੁਸ਼ੀਕਸਮਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਹਸਪਤਾਲ ਛੱਡਕੇ ਆਪ ਜੀ
ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਵਾਸਤੇ ਇਥੇ ਆਏ ਹੋ। ਸਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਵਾਸਤੇ ਮਾਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ।

ਡਾ : ਰੋਸ ਜੀ ਨੇ ਸੀ ਹੰਸਪਾਲ ਜੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੁਝ
ਘਬਰਾਹਟ ਸੀ ਕਿ ਐਸੀ ਮਹਾਨ ਹਸਤੀ ਜੋ ਅੰਜਕਲ ਦੇ ਈਸਾ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ

ਦਾ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜੋ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਡਾਕਟਰ ਛੱਡਕੇ ਐਡੀਲੇਡ
ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਆਏ ਹਨ। ਬੜੇ ਵਖਰ ਅਤੇ ਨਾਨ ਹੀ ਬੜੀ ਜ਼ਮੇਵਾਰੀ ਦੀ ਗੱਲ ਸੀ

ਡਾਕਟਰ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਿਜ਼ ਹੋਲੀਨੈਸ (His Holiness) ਦੇ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਸਮੇਂ ਅਤੇ
ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੜੀ ਆਸਾਨੀ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਗਦਾ ਸੀ

ਕਿ ਸਾਰਾ ਕੇਸ ਆਪੇ ਹੀ ਸਹਿਜੇ ਸਹਿਜੇ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਵਖਰੀ (ਗੈਬੀ)
ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਨਾਲ ਮਦਦ ਕਰਦੀ ਜਾਪਦੀ ਸੀ ਇਹ ਮੇਰੀ ਜਿੰਦਗੀ ਦਾ ਇੱਕ ਵਖਰਾ ਹੀ

ਤਜਰਬਾ ਹੈ। ਇਕ ਹੋਰ ਹੋਰਾਨੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਹਿਜ਼ ਹੋਲੀਨੈਸ ਦਾ ਭਾਰ
(Weight) ਜਿੰਨਾ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਕਰਨ

ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਿਹਾ।

ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀ, ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੀ ਹੋ ਕਿ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਇਸ ਚਿਪਰੇਸਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਨੇ ਬੜਾ ਭਜਨ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਬੜੀਆਂ ਭਗਉਤੀ ਦੀਆਂ ਮਾਨਾਂ ਕੀਤੀਆਂ, ਬੜੀਆਂ ਵਰਨੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ, ਕਈਆਂ ਪਾਠਾਂ ਦੇ ਭੋਗ ਵੀ ਪਏ ਸਨ। ਭਾਵੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਭਜਨ ਬਾਲੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਦੇਹ ਅਰੋਗਤਾ ਵਾਸਤੇ ਹੀ ਹੋਇਆ ਹੈ ਪਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮਾਈਆਂ ਭਾਈਆਂ ਨੇ ਭਜਨ ਬਾਲੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਹ ਸਮਾਂ ਤਾਂ ਚੰਗੇ ਪਾਸੇ ਲੱਗ ਗਿਆ ਹੈ ਨਾ। ਇਹ ਵੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਹੀ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਆਪ ਹੀ ਸੋਚੋ ਕਿ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਕਿਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਭਜਨ ਬਾਲੀ ਵੱਲ ਨਾਇਆ ਹੈ।

ਹੁਣ ਮੈਂ ਇਸ ਚਿਪਰੇਸਨ ਦੇ ਇਕ ਹੋਰ ਪਹਿਲੂ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲੱਗਾ ਹਾਂ।

ਉਹ ਹੈ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ। ਤੁਸੀਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਚਿਪਰੇਸਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਈਆਂ ਡਾਕਟਰਾਂ ਅੱਗੇ ਇਹ ਸੁਰਤਾਂ ਰਖੀਆਂ ਸਨ ਕਿ

(੧) ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਸ਼ਰੀਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਰੋਮਾਂ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਨ ਕੀਤੀ ਜਾਏ ਅਸਵਾ ਰੋਮਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ ਨ ਕੀਤੀ ਜਾਏ।

(੨) ਕਛਹਿਰਾ ਨ ਉਤਾਰਿਆ ਜਾਏ।

(੩) ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਸੀਸ ਤੇ ਦਸਤਾਰ ਸਜੀ ਰਹੇਗੀ।

(੪) ਕੋਈ ਖੂਨ ਨਹੀਂ ਚੜ੍ਹਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(੫) ਸ਼ਰਾਬ - ਵਰਗਾਨਸਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਲਕੋਹਲ ਦਵਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਖਸ਼ਾਂ ਤੇ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।

(੬) ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸਿਰਫ ਪੁਰਸ਼-ਨਰਸ ਹੀ ਕਰਨਗੇ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੁਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਂਦਿਆਂ ਚਿਪਰੇਸਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਹੋਰ ਤਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਦੇ ਗਵਿਨ ਮੈਡੀਨੈਡ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਸਰਜਨ ਡਾ. ਰੋਸ (Dr. Ross) ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੁਰਤਾਂ ਦੀ ਟਿੱਠ-ਬਿੱਠ ਪਾਲਣਾ ਕਰਕੇ ਚਿਪਰੇਸਨ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ੧੬ ਜੁਲਾਈ ਸੰਨ ੧੯੬੧ ਨੂੰ ਚਿਪਰੇਸਨ ਹੋਇਆ ਜੋ 100% ਸਫਲ ਹੋਇਆ।

ਚਿਪਰੇਸਨ ਦੇ ਪਿਛੋਂ, ਜਦੋਂ ਨਾਮਾਨੀਗਾਰਾਂ ਨੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਆਪ ਜੀ ਦੀਆਂ ਸੁਰਤਾਂ ਕਾਰਨ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਬਚਣ ਦੇ ਚਾਂਸਜ਼

(Chances) ਬਹੁਤ ਘਟ ਗਏ ਸਨ, ਕੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੋਈ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਈ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਉੱਤਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਨੂੰ

ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਨਾਲੋਂ ਆਪਣੇ ਅਸੂਲ ਵਧੇਰੇ ਪਿਆਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀ, ਤੁਸੀਂ ਆਪ ਹੀ ਵਿਚਾਰ ਲਵੋ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਦੀ ਵੀ ਪਰਵਾਹ ਨ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਆਪਣੀ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਛੱਡੀ। ਇਸ ਸਾਇੰਸ (Science) ਦੇ ਜੁਗ ਵਿਚ ਵੀ ਰਹਿਤ-ਮਰਯਾਦਾ ਨਹੀਂ ਤਿਆਗੀ।

ਸਰੋਂ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੁ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਲਿਖੀ ਹੋਈ

NO.

53

DATE

ਰਹਿਤ - ਮਰਜਾਦਾ

ਦੀ ਪਰਤੱਖ ਪਾਲਣਾ ਕਰਕੇ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਖਾ ਦਿੱਤਾ

ਰਹਿਤ ਪਿਆਰੀ ਮੁੜ ਕਉ

ਸਿਖ ਪਿਆਰਾ ਨਾਹਿ

ਹੁਣ ਜੇ ਇਹ ਵੀਚਾਰੀਏ ਕਿ

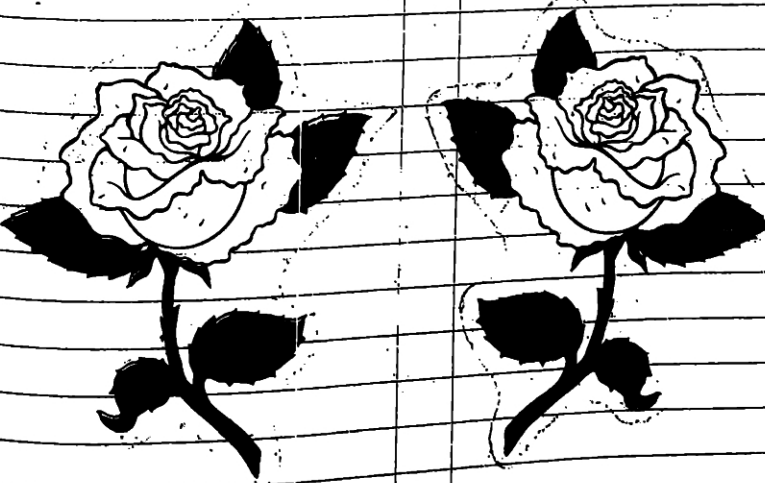
ਰਹਿਣੀ ਰਹੈ ਸੋਈ ਸਿਖ ਮੇਰਾ

ਅਤੇ

ਉਹ ਠਾਕੁਰ ਮੈਂ ਉਸਕਾ ਚੇਰਾ

ਤਾਂ ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਭੁਲੇਖਾ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੁ
ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਪਿਛੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੁ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ
ਗੁਰ ਗੱਦੀ ਨਸੀਨ ਹੋਣ, ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੁ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਕਸਉਟੀ
ਮੁਤਾਬਕ ਬਿਨਕੁਲ ਠੀਕ ਹੈ ਤਾਂ ਹੀ ਤੇਕਿਰਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਤਖਤਿ ਧਰੈ ਤਖਤੈ ਕੀ ਨਾਇਕ

ਸ੍ਰੀ ਮਾਦਿ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ

NO. 54, 55
DATE

ਰਹਿਓ ਸੰਤ ਹਉ ਟੋਲਿ ਸਾਧ ਬਹੁਤੇਰੇ ਡਿਠੇ
ਸੰਨਿਆਸੀ ਤਪਸੀਅਹ ਮੁਖਹੁ ਏ ਪੰਡਿਤ ਮਿਠੇ
ਬਰਸੁ ਏਕੁ ਹਉ ਫਿਰਿਓ ਕਿਨੈ ਨਹੁ ਪਰਚਉ ਨਾਯਉ
ਕਹਤਿਅਹ ਕਹਤੀ ਸੁਣੀ ਰਹਤ ਕੇ ਖਸੀ ਨ ਆਯਉ

ਭੱਟ ਭਿਖੇ ਜੀ ਲਿਖਦੇ ਹਨ :- ਮੈਂ ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ ਟੋਲਦਾ ਟੋਲਦਾ ਥੱਕ ਗਿਆ ਹਾਂ।

ਮੈਂ ਕਈ ਸਾਧ, ਕਈ ਸੰਨਿਆਸੀ, ਕਈ ਤਪਸਵੀ ਤੇ ਕਈ ਮੁੱਠੇ-ਮਿੱਠੇ
ਪੰਡਿਤ ਭੀ ਵੇਖੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਇਕ ਸਾਲ ਫਿਰਦਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਕਿਸੇ ਨੇ ਮੇਰੀ ਨਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ
ਕੀਤੀ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਮੁੱਠੇ ਆਖਦੇ ਹੀ ਆਖਦੇ ਹਨ ਭਾਵ ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ
ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਵੀ ਰਹਿਤ ਵੇਖਕੇ ਮੈਂ ਨੂੰ
ਆਨੰਦ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਇਹ ਸਭ :

ਅੰਦਰਹੁ ਝੁਠੇ ਪੈਜ ਬਾਹਰਿ ॥

ਅਥਵਾ

ਅਵਰ ਉਪਦੇਸੈ ਆਪਿ ਨ ਕਰੈ ॥

ਅਥਵਾ

ਰਹਤ ਅਵਰ ਕਛੁ ਅਵਰ ਕਮਾਵਤ ॥

ਮਨਿ ਨਹੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਮੁਖਹੁ ਗੰਢ ਨਾਵਤ ॥

ਵਾਲੇ ਹੀ ਹਨ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੁ ਅਮਰ ਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਦਰਸਨ
ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਮਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸੰਕੇ ਦੂਰ ਹੋ ਗਏ, ਕਲੇਸ਼ੇ ਵਿਚ ਨੰਢ ਵਰਤ ਗਈ,
ਛਾਤੀ ਸੀਤਲ ਅਤੇ ਮਨ ਸੁਖੀ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ

ਜੈਸਾ ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੁਣੀਦਾ ਤੈਸੇ ਹੀ ਮੈਂ ਡੀਠੁ

ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀ, ਇਹ ਸਾਖੀ ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਣੀ ਹੈ ਪਰ ਸੱਚ ਕਦੇ ਮੈਲਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ
ਇਸ ਸਾਖੀ ਤੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਿਖਿਆ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ
ਸ੍ਰੀਮਾਨ ਡਾ. ਮਹੀਪਤਿ ਜੀ ਦੇ ਲੇਖ ਇਹ ਖੋਲ੍ਹ ਕਠਨੁ ਹੈ " ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਕੁ ਸਤਾਰਾਂ
ਅਗਲੇ ਸਫ਼ੇ ਤੇ ਲਿਖੀਆਂ ਹਨ। ਆਪ ਜੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਾਤੀ ਖਿਆਲਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ
ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਨੀ ਜੀ

ਸਾਡੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਪੀੜੀ ਦਰ ਪੀੜੀ ਤੋਂ ਇਹ ਸੰਸਕਾਰ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਲੋਕ ਵਿੱਚ ਭੋਗਿਆ ਜਾਣਾ ਜੀਵਨ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੁਖ-ਸੁਖ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੀ ਜਾਏਗਾ, ਅਗਲਾ ਜੀਵਨ ਹੀ ਸਹੀ ਤੋਂ ਸਾਰਥਕ ਸਰੂਪ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਵਿੱਚ ਮੁਕਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰਮਾਤਮਾ, ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਨਾਲ ਮੇਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮਨੁੱਖ ਇਸ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਸੁਖ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਅਗਲਾ ਜੀਵਨ ਸੁਖਾਲਾ ਬਣਾਉਣ ਨਹੀਂ ਜਿਹੜੇ ਜਤਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਸੱਚੇ ਗੁਰੂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਨੇੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਵੀ ਵਾਰ ਵਾਰ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ :-

ਮੈਸਾ ਸਤਗੁਰੁ ਲੋੜਿ ਨਹੁ ਜਿਦ ਪਾਈ ਮੈਸਰੁ ਮੋਇ

ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਬੜੇ ਸਾਰੇ ਸਾਧਨਾਂ ਸੰਤਾਂ, ਅਖੌਤੀ ਗੁਰੂਆਂ ਦਰਵੇਸ਼ ਸਮਝੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਹਾਂ, ਪਰ ਮੇਰਾ ਮਨ ਕਿਤੇ ਟਿਕਿਆ ਨਹੀਂ, ਸੱਚੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਕੇ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਜੋ ਥੋੜੀ-ਬਾਹੁਲੀ ਸਰਧਾ ਜਾਂ ਸਤਿਕਾਰ ਭਾਵਨਾ ਹੁੰਦੀ ਵੀ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਬਹੁਤ ਚੁੱਪ ਖੰਡਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਬੜਾ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ।

ਅੱਜ ਤਾਂ ਇੰਜ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਭਗਵਾਨਾਂ, ਸੰਤਾਂ, ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ਾਂ, ਬ੍ਰਹਮਗਿਆਨੀਆਂ, ਅਵਤਾਰਾਂ, ਮਹਾਂਗਿਆਨੀਆਂ ਦੀ ਬੇਅੰਤ ਭੀੜ, ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਚਨਚੇਤ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਪੋਸਟਰਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੀ ਕੰਧਾਂ ਭਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਜ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰੀ ਜਿਵੇਂ ਆਪਣੇ ਮਾਲ ਦੀ ਖਪਤ ਨਹੀਂ ਨੰਮੀ-ਚੌੜੀ ਇਸਤਿਹਾਰਬਾਜ਼ੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਂਜਹੀ ਇਹ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ ਆਪਣੀ ਮਹਾਨਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ - ਕਰਾਉਣ ਨਹੀਂ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਸਾਧਨ ਅਪਨਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭੇਖੇ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਰਤਬ ਦੇਖਕੇ ਕਬੀਰ ਜੀ ਦੀ ਇਹ ਤੁਕ ਚੇਤੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ :-

ਮਾਥੇ ਤਿਲਕ ਹਥਿ ਮਾਲਾ ਬਾਨੰ, ਲੋਗਨ ਰਾਮੁ ਖਿਲਾਓਨ ਜਾਨੰ।

ਜਦੋਂ ਚਹੂੰ ਪਾਸੇ ਇੰਨੀ ਆਪਾ ਧਾਪੀ ਹੋਵੇ --

ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਜਿਹਾ ਬੰਦਾ ਕੀ ਕਰੇ ? **ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ** ਅਜਿਹੀ ਤਪਸ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਵੀ ਮੈਂ ਦੇਵਰਸ਼ਨ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਮੈਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਨੰਛ, ਅਜਿਹੀ ਤ੍ਰਿਪਤੀ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਸਿਰਫ ਮਹਿਸੂਸ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਮੈਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਤੇ ਅਸੀਮ ਸ਼ਾਂਤੀ, ਨਿਰਛਲਤਾ ਅਤੇ ਭੋਨਾਪਣ ਦਿਸਦਾ ਹੈ --

ਜਦੋਂ ਕਦੀ ਵੀ ਮੈਂ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤੇ ਹਨ ਕੁਝ ਪਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇੜੇ ਬਹਿਣ ਦਾ ਸੁਭਾਗ ਮਿਲਿਆ ਹੈ, ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਬੜੀ ਨਿਰਛਲ ਅਤੇ ਨਿਰਮਲ ਅਨੁਭੂਤੀ ਨੇ ਅਪਣੇ ਕਨਾਵੇ ਵਿੱਚ ਨੈਂ ਲਿਆ ਹੈ।

ਨਾਨਕ ਦਾ ਮਾਰਗ ਅੱਜ ਦੌਮੇ ਜਗਜੀਤ ਗੁਰ

ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਭਗਵਾਨ ਜਿਵੇਂ ਗੀਤਾਂ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਹੈ,

ਧਰਮ ਸਥਾਪਨ ਨੂੰ ਮੈਂ ਜੁਗ ਜੁਗ ਆਵੇਂਦਾ ।

ਤਿਵੇਂ ਕਲਜਗ ਵਿਚ ਜੈਦ ਧਰਮ ਅਲੋਪ ਹੋਇਆ,

ਸਚ ਰੂਪ ਚੰਦ ਛਪ ਗਇਆ ਸਰਮਾਵੇਂਦਾ ।

ਧਰਤੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀਤੀ, ਹੋਈ ਦੁਖਸਾਰ ਬਹੁਤੀ,

ਭਾਰ ਅਕ੍ਰਿਤ ਘਣ ਵਾਨ ਚੁੱਕਿਆ ਨ ਜਾਵੇਂਦਾ ।

ਸਤਿਗੁਰ ਨਾਨਕ ਦਾ ਧਾਰ ਆਵੇਂਦਾਰ ਜਗ,

ਆ ਕੇ ਨਿਰੰਕਾਰ ਸਚ ਧਰਮ ਦਿਤਵੇਂਦਾ ।

ਚਾਰ ਚਕ ਨੇ ਖੰਡ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਦਾ ਰਟਨ ਕਰ

ਮਿਖੀ ਦੀ ਚਨਾਈ ਜਿਵੇਂ ਵੱਖਰੀ ਸੀ ਗੀਤ ਗੁਰ ।

ਤਿਵੇਂ ਸਭ ਧਰਤੀ ਦੇ ਦੇਸਾਂ ਤੇ ਦੇਸਤਰਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਜਾ,

ਨਾਨਕ ਦਾ ਮਾਰਗ ਅੱਜ ਦੌਮੇ ਜਗਜੀਤ ਗੁਰ ।

ਜਿਵੇਂ ਮਲਕ ਭਾਰੋ ਜਿਹੇ ਮਨੁੱਖੀ ਖਨ ਪੀਣਿਆਂ ਨੂੰ, ਧਰਮਕਿਰਤ ਕਰਨ ਵਾਨ ਚੰਗੇ ਮਿਖਣਾਇਆ,
ਦੇਵ ਨਤ ਵਰਗੇ ਅਨੇਕਾਂ ਹਤਿਆਰਿਆਂ ਦਾ, ਜੀਅ ਦਇਆ ਕਰਨ ਵਾਨ ਰੁੱਖ ਪਨਾਟਾਇਆ ਸੀ,
ਕੋਭੇ ਜਿਹੇ ਰਾਕਸ਼ਾ ਤੇ ਸਜਨ ਜਿਹੇ ਨੱਗਾਂ ਕੋਲੋਂ, ਪਾਪ ਤੇ ਪਖੰਡਾਂ ਵਾਨ ਕਰਮ ਛੱਡ ਵਾਇਆ ਸੀ,
ਗਜੀਆਂ ਤੇ ਗਾਜੀਆਂ ਮੋਮਿਧਾਂ ਨਾਥਾਂ ਪੰਡਿਤਾਂ ਨੂੰ ਕਰ ਕੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਸਾਰ ਰੱਬ ਦਾ ਦਿਖਾਇਆ ਸੀ,
ਮੰਤ੍ਰ ਮੁਲਾ ਕੇ ਸਤਿਨਾਮ ਵਾਨ ਜਿਵੇਂ ਧਰ, ਪ੍ਰਧੰਤੀ ਚਨਾਈ ਨਵੀਂ ਅੜ ਕਰ ਨੀਤ ਗੁਰ ।
ਮਾਮੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੁਰਾਬ ਛੱਡਵਾ ਕੇ ਭਜਨ ਦੌਮੇ, ਨਾਨਕ ਦਾ ਮਾਰਗ ਅੱਜ ਦੌਮੇ ਜਗਜੀਤ ਗੁਰ ।

ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਆਮਦਿਸੇ ਬੋਲ ਬਾਨ ਕਰ ਦਾ ਜਾ,

ਸੇਧ ਅੱਜ ਸੱਚੀ ਸੱਚੀ ਦੌਮੇ ਜਗ ਜੀਤ ਗੁਰ ।

ਸਿਮਰਨ ਭਜਨ ਤੇ ਦਇਆ ਖਿਮ ਭਗਤੀ ਦਾ,

ਅਮਲ ਕਰਵਾ ਕੇ ਅੱਜ ਦੌਮੇ ਜਗਜੀਤ ਗੁਰ ।

ਗਰੀਬਾਂ ਤੇ ਗਰੀਬਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੁਰਾਬ ਛੱਡੀ,

ਨਾ ਮਿਸਾਲ ਚੰਗੇ ਅੱਜ ਦੌਮੇ ਜਗਜੀਤ ਗੁਰ ।

ਵਿਸ਼ਵ ਅਮਨ, ਏਕਤਾ, ਅਖੰਡਤਾ ਤੇ ਦੇਸ ਮੇਵਾ,

ਕਰਨ ਦੀ ਜਾਚ ਅੱਜ ਦੌਮੇ ਜਗਜੀਤ ਗੁਰ ।

ਨਾਮ ਦਾਨ ਦਿਸਨਾਨ ਸਿਦਕ ਭਰੋਸੇ ਵਾਣੇ,

ਸੁੰਦਰ ਸੁਭਾਓ ਅੱਜ ਦੌਮੇ ਜਗਜੀਤ ਗੁਰ ।

ਤਾਹੀਏਂ ਹਰਿ ਆਤਮਾ ਹੀ ਦੁਨੀਆਂ ਚ ਆਖ ਰਹਿਆ,

ਨਾਨਕ ਦਾ ਮਾਰਗ ਅੱਜ ਦੌਮੇ ਜਗਜੀਤ ਗੁਰ ।

ਨਾਨਕ ਦਾ ਮਾਰਗ ਅੱਜ ਦੌਮੇ ਜਗਜੀਤ ਗੁਰ

ਮੇਰੇ ਸਤਿਗੁਰ ਕਾ ਵਡਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਹੈ ਭਾਈ
 ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਜਪਯਾਵੈਰਾਮ ।
 ਹਰਿ ਸਤਿਗੁਰ ਕਾ ਬਾਲਕ
 ਜਗਜੀਤ ਸਦਾਵੈਰਾਮ ।

ਇਕ ਭਿੰਨ ਭਾਖੰਡ ਰੂਪ, ਸਤਿਨਾਮ ਦੀ ਜੇਤ ਜਗਾਇਓ
 ਕਰਤਾ ਪੁਰਖ ਅਕਾਲ ਮੂਰਤਿ ਅਜੂਨੀ ਸੈਭੰ ਕਹਾਇਓ
 ਨਿਰਭਉ ਤੇ ਨਿਰਵੈਰ ਹੈ, ਖੰਡ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਵਿਚ ਰਹਿ ਮਾਮਾਇਓ
 ਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦੀ ਜਾਲੀਐ, ਗੁਰ ਮੰਤਰ ਦਾ ਜਾਪ ਜਪਾਇਓ

ਨਾਨਕ ਅੰਗਦ ਅਮਰਦਾਸ, ਰਾਮਦਾਸ ਅਰਜਨ ਹੋਇਆਇਓ
 ਹਰਿ ਗੋਬਿੰਦ ਹਰਿ ਰਾਇ ਹੈ, ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਵਿਚ ਜੇਤ ਜਗਾਇਓ
 ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਰਸਾ, ਸੀਮ ਦੇਹ ਜਿਨ ਧਰਮ ਬਚਾਇਓ
 ਧੰਨ ਧੰਨ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਹੈ, ਬਾਲਸਾਸ ਜਿਨ ਗਹਦਿਖਾਇਓ
 ਬਾਲਕ ਰਿਹਾ ਰਾਪਤ ਹੈ, ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋ ਆਇਓ
 ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਵਿਚ ਜੇਤ ਧਰਿ, ਵਡ ਪ੍ਰਤਾਪੀ ਰੂਪ ਬਣਾਇਓ
 ਧੰਨ ਧੰਨ ਗੁਰ ਜਗਜੀਤ ਹੈ, ਭਵਸਾਗਰ ਤੋਂ ਪਾਰ ਆਇਓ
 ਸੀਤਲ ਦਾਤਾ ਮਿਹਰਵਾਨ, ਚਰਨ ਧਰਮ ਮੀਮਤ ਫਲ ਪਾਇਓ

(ਹੋ: ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਕਸੇਲ)

NO. 59
DATE / /

16

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਹਾਇ

Sangat knows that in 1976 A.D. There was a great draught in England. Government appealed the public to pray or worship for rain. The public prayed according to their Dharma in Temples, Gurdwaras, mosques and Churches but all was in vain. The scientist and the astrologers told the public that there was no sign of rain in near future. Public was disappointed very much.

In those hard days it was a good luck for England that His Holiness Sri Satguru Jagjit Singh Ji made a programme to visit England to look after the spiritual well being of Namdhari Sikhs. When H.H. Satguru Ji reached England, the public welcomed Satguru Ji. Namdhari Sikhs requested Satguru Ji that there was a great draught in England and also prayed for rain. H.H. Satguru Ji asked the public, "I can do nothing. Let us pray to Almighty God for rain." According to the instructions of Sri Satguru Ji when pray was performed, the effect was so dramatic that it rained in heavy showers. From that day the public called Sri Satguru Ji a Rainmaker.

BENEDICTION OF SRI SATGURU JI FOR PRIME MINISTER TONY BLAIR & MRS. CHERIE BLAIR ... AT 10 DOWNING STREET LONDON

*British Prime
Minister Tony Blair
appreciating the pair
of wooden sandals
(Kharawan) after
receiving them from*

*Sri Satguru
Jagjit Singh ji.
Mr. Blair curiously
looked at the design
of wooden sandals
and asked His
Holiness, how to
wear them and
said, "I will see*

For this reason the public of England has a great respect for Sri Satguru ji. After that tour, whenever Sri Satguru ji visited England some mayors, some members of parliament and the Lord come to pay homage to Sri Satguru ji.

Now a days Sant Rajinder Singh ji Chana is the president of Namdhari Sangat of England. Mr Chana is very popular and has friendly relations with the distinguished members of other religions. He has approach even to Lord Svaraj Paul and the present Prime Minister Tony Blair. By the blessings of Sri Satguru ji and under the guidance and inspiration of Lord Svaraj Paul Mr Chana arranged a meeting of Sri Satguru ji and the Prime Minister on May 11, 2000 at 4 PM.

During the holy tour of UK in the month of May, 2000. His Holiness Sri Satguru Jagjit Singh ji visited and blessed the British Prime Minister Tony Blair at 10, Downing Street, London on May 11 at 4 P.M. The Prime Minister did not shake hands. He received His Holiness with great pleasure and with folded hands.

During this historical visit Sri Satguru ji told the Prime Minister, "The peace on whole earth can prevail only if violence in every form should stop. There should be no violence against our fellow human beings or other creatures. Killing any animal for food is also violence. It should be stopped. We should be non violent in our thoughts and deeds. * God has created creatures on earth

but has given wisdom only to human beings. It is the duty of men and women to give protection to all fellow creatures." The Prime Minister listen these thoughts very carefully and told Lord Paul to convey to His Holiness that he is very impressed by his thoughtful thoughts. As a matter of fact all religions teach us to be non violent for achieving the peace on the whole earth.

During this meeting Sri Satguru ji blessed the Prime Minister, a white woolen rosary consisting of 108 beads, a shawl, a pair of wooden sandals (kharawan) and a stainless garhwa (ਗਰਹਵਾ). Prime Minister received all these religious symbols of Namdhari Sikhs with great reverence.

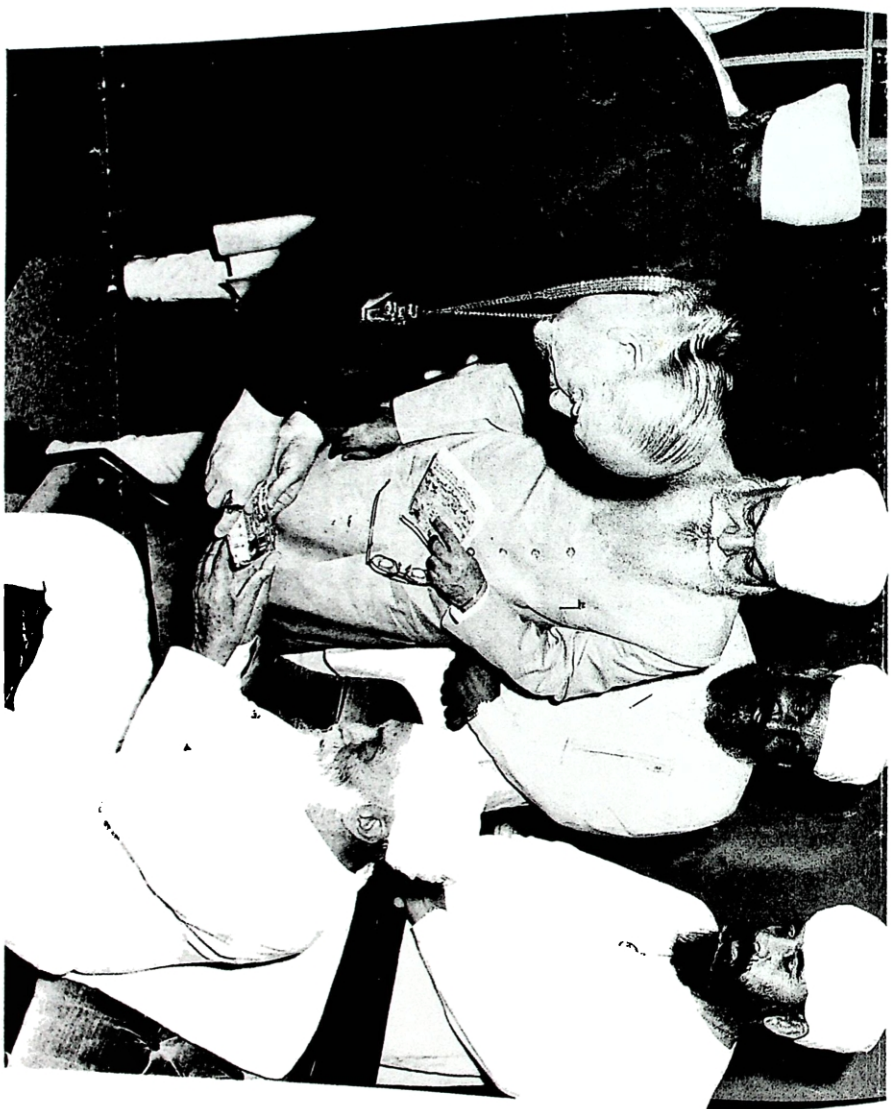
It was a good luck for Prime Minister that during this meeting Sri Satguru ji blessed Prime Minister and his wife before the birth of his son. Satguru ji blessed that this son will bring much joy to your family, as well as to the country.

During this tour, upon the request of Hon. Barry Gardiner, a member of Parliament, Sri Satguru ji visited House of Commons in Westminster. A floral welcome was given by Hon. Barry Gardiner and his colleagues. This reception was held by the "Labour Friends of India" at the dining hall of the House of Commons in Westminster. Lady Sheila Flather, Member of the House of Lords, Deputy High Commissioner of India Mr. Hardeep Singh Puri, and Mr. Gurddeep Singh Guphal, The President of International Punjabi Society (London) welcomed Sri Satguru ji at this reception.

In this reception His Holiness Sri Satguru ji advised the audience, "Science should be used for the benefit of people. Aeroplanes should not be used for throwing bombs but should be used to air drop bread, blankets and other useful things for the public facing hardships." His Holiness also reminded, "All Christians wait for the Lord Jesus. We are anxiously waiting for Sri Satguru Ram Singh ji to come back. When He will return, there shall be light all round, no one will have ill will, peace shall prevail all over the world." In the end Sri Satguru ji wished for one world Parliament or one nation on the whole earth.

BISHOP OF LONDON GREETIS HIS HOLINESS

*Rt. Revd.
and Rt. Hon.
Richard
Chartres DD FSA
Bishop of
London
presenting with
reverence a
pack of Gift to
His Holiness Sri
Satguru Jagjit
Singh ji at the
Old Deanery,
London.*

As written before that Sant R. S Chana, the president of Namdhari Sangat of England, is a popular personality. He has friendly relations with the distinguished members of other religions. He has approached even to RT Revd and RT Hon. Richard Chartres, The Bishop of London. Lord Bishop wrote in a letter to Mr. R. S Chana, "It would be a great honour to meet His Holiness and I wonder if this would be possible on Wednesday 10th May 2000 at 4 PM. His Holiness made it possible and was kind enough to visit Lord Bishop on the appointed time and date. His Holiness suddenly made the programme to visit England and travelled from Delhi to London on 9th May. Lord Bishop greeted reverently His Holiness at the Old Deanery, Dean's Courts London. He was very happy that His Holiness had fulfilled his ambitious to meet on appointed day.

During this meeting Lord Bishop most humbly asked His Holiness, "May I know that what do you preach and teach in the Sikh religion?"

Sri Satguru Ji replied, "Sikhs remember the Name of God 24 hours 365 days, as told by our first Guru, Sri Guru Nanak Dev Ji. One does not know when and where the end of one's life is going to come. If a person remembers God's name all the time, he will leave this world with the name of God on his lips and will reach the final destination smoothly."

Lord Bishop : What name of God do you repeat?
Sri Satguru Ji : We repeat the MANTRA (Naam) given by Sri Guru Nanak Dev Ji.

Lord Bishop : What is the MANTRA?
Sri Satguru Ji : The MANTRA can only be said in the ear with the permission of the present Guru.

Lord Bishop : Can I have your MANTRA?

S. Satguru ji was kind enough and directed Suba Satnam Singh to give MANTRA in the ears of Lord Bishop. As directed by Sri Satguru ji, Suba Satnam Singh gave MANTRA in the ears of Lord Bishop. While Subaji was giving MANTRA in the ears of Lord Bishop, Lord Bishop repeated in his mouth so that he may not forget.

Lord Bishop : Do you make any image in your mind while meditating?

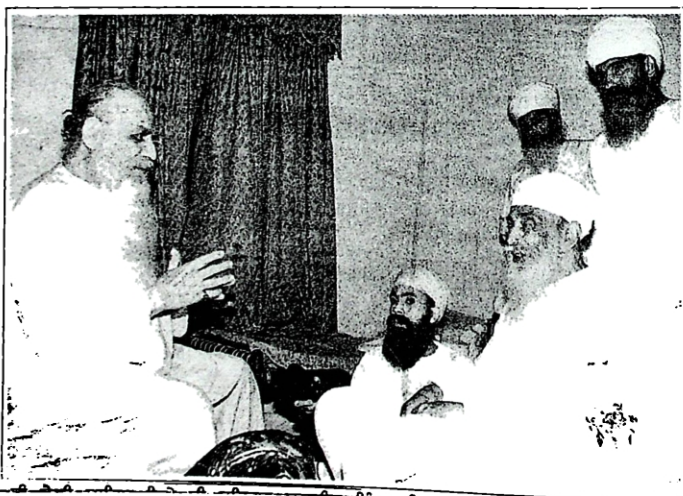
Sri Satguru ji : Yes, we try to form the image of Sri Satguru Ram Singh ji during meditation. It helps us in ^{our} concentration.

During this meeting Sri Satguru ji blessed Bishop, a white woollen rosary, a shawl and a pair of wooden sandals. Lord Bishop received all these religious symbols of Namdhari Sikhs with great reverence and thanked very much. He also presented to His Holiness a pack of gift and illustrated book of St. Paul Cathedral London.

His Holiness and Lord Bishop after exchanging their views for about an hour, parted most warm heartedly.

ਮੈਂ ਅਪਨੀ ਨਿਸ਼ਚਾ ਸੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਕਹਿ ਰਹਾ ਹੂੰ

—ਸਵਾਮੀ ਅਰਵਿੰਦਾ ਨੰਦ

ਸਵਾਮੀ ਅਰਵਿੰਦਾ ਨੰਦ ਜੀ ਦੇ ਭਾਸ਼ਨ ਦਾ ਸਾਰ

67

Date

ਸਵਾਮੀ ਅਰਵਿੰਦਾ ਨੰਦ ਜੀ ਤੇ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਜੀ ਦੀ ਬਹੁਤ ਕਿਰਪਾ ਹੈ
ਆਪ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੇਰੇ ਕੰਮ ਸਵੈਮ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਆਪ ਕਰਦਾ ਹੈ।
ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਉਨ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ਾਂ ਕੋ ਭੀ ਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ
ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨਾਲ ਸਿੱਧ ਗੋਸਟ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ
ਉਮਰ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਾਲ ਸੀ। ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਕੇ ਦਰਸ਼ਨ
ਕੀਤੇ ਹਨ, ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਅਸਥਾਨਾਂ ਮੇਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਹੀ ਭਾਸ਼ਨ ਦੇ
ਚੁਕੇ ਹਨ। ਆਪ ਜੀ ਭਾਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਹੋ ਕੇ ਸਾਧਸੰਗਤ ਭਾਵੇਂ ਆਪਣੀ
ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਕਥਾ ਭੇਟ ਕਰਨ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਆਪ ਜੀ ਕਿਸੇ ਕੋਲੋਂ ਵੀ
ਇਕ ਪੈਸਾ ਵੀ ਕਥਾ ਭੇਟ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੇ।

ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ
ਜੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਸ੍ਰੀ ਭੈਲੀ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਸੰਮਤ 2044 (ਸੰਨ 1੯੯੮) ਵਿਚ ਕੀਤੇ
ਸਨ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਆਪ ਜੀ ਇੰਨੇ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਹੋਏ ਸਨ ਕਿ
ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ
ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਚਾਈ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ
ਪੂਰਨ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਹਨ।

ਨਾਨਕ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਆਪ ਪਰਮੇਸੁਰ

ਇਸੇ ਨਾਤੇ ਸੇ ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੋ ਪ੍ਰਣਾਮ ਭੀ ਕਰਤਾ ਹੂੰ ਅਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਭੀ ਕਹਿਤਾ ਹੂੰ
ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ

ਕੋਟਨ ਮੈਂ ਨਾਨਕ ਕੋਊ

ਜਿਸ ਕਿਸੇ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੋ ਸਰਧਾ ਸੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਮਾਨ ਲੀਆ ਹੈ, ਸਰਧਾ ਸੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੋ
ਚਰਨ ਕੰਵਲ ਪਰਮ ਲੀਏ ਹੈਂ ਅਥਵਾ ਸਰਧਾ ਸੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੋ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਲੀਏ
ਹੈਂ ਵਹ ਮੁਕਤ ਹੀ ਜਾਣੇ

ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਸੁਨਿ ਚੇ ਮਨ
ਮੁਕਤਿ ਤਾਹਿ ਤੈ ਜਾਨ

ਅਦਨਾ ਗੁਲਾਮ ਦਾ ਸਲਾਮ ਕਰੂਲ ਫੁਰਮਾਏ । ਅਰਬ ਕੁਰਸ
ਦੇ ਮਾਲਿਕ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਅਜਲੀ ਤਖਤ ਤੇ ਜਾ
ਕੇ ਜਲਵਾ ਫਰੋਜ਼ ਹੋ ਗਏ ਹਨ । ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਗ੍ਰੀਬ ਦੀ ਸਾਰ ਲਵੋ । ਜਦ
ਤੋਂ ਸ੍ਰੀ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬੋਂ ਆਇਆ ਹਾਂ, ਮੰਗੀ ਵਾਂਗੋਂ ਬੜਾਪ ਰਹਿਆ ਹਾਂ ।
ਨ ਦਿਨੇ ਨੀਂਦ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਨਾ ਖਾਏ । ਲਾਹੌਰ ਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਵਢ
ਵਢ ਖਾਂਦੀਆਂ ਹਨ; ਖਾਣਾ ਪੀਣਾ ਕੁਝ ਵੀ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ । ਮੇਰੀ
ਹਾਲਤ ਉਸ ਸੰਘ ਵਰਗੀ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਮਣੀ ਗੁਆਂਢ ਗਈ ਹੋਵੇ । ਸਿਹਰ-
ਬਾਨ ਜੀ ! ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਹਿਜਰ ਦਾ ਨਾਗ ਫੂਕਾਰੇ ਮਾਰ ਰਹਿਆ ਹੈ,
ਸੀਨੇ ਵਿਚ ਫਾਕ ਦੇ ਭਾਂਬੜ ਮਚ ਰਹੇ ਹਨ । ਇਹ ਲੂਥੇ ਲਾਹੌਰ ਨੂੰ ਸਾੜ
ਕੇ ਸੁਆਹ ਕਰ ਦੇਣਗੇ । ਹੱਡੀਆਂ ਭਸਮ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਲਹੂ ਉਥਲੇ
ਖਾ ਰਹਿਆ ਹੈ । ਮਾਸ ਕਬਾਬ ਵਾਂਗੂੰ ਭੁਝ ਰਹਿਆ ਹੈ । ਦਮਾਗ ਵੀ
ਟਕਾਣੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿਆ । ਪਾਗਲਾਂ ਵਾਂਗੂੰ ਟਕਰਾਂ ਮਾਰਨ ਨੂੰ ਜੀ ਕਰਦਾ
ਹੈ । ਚੰਗਾ ਹੁੰਦਾ ਜੇ ਉਥੇ ਦੀ ਪ੍ਰਾਣ ਪੰਖੇਰੂ ਉਡ ਜਾਏ । ਬਿੰਦਗੀ ਦਾ ਕੀ
ਸਵਾਦ, ਜਿਸਨੂੰ ਮਹਿਬੂਬ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਨਜੀਬ ਨ ਹੁਣੇ । ਸੱਜੀ ਪੁੱਠੀ ਪੁੱਠੀ
ਕੋਰਦੀ ਬਲਾਂ ਵਿਚ ਝੁਲਸ ਮੋਈ; ਸੁਹਣੀ ਮਹੀਂਵਾਲ, ਮਹੀਂਵਾਲ ਕੁਕੜੀ
ਝਨਾਂ ਦੀਆਂ ਲਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਗੁਆਚ ਗਈ । ਮੈਂ ਕਿਹੜੇ ਖੂਹ ਵਿਚ
ਫੁਝ ਮਰਾਂ ਕੋਈ ਭੈਣ ਭਰਾ, ਦੋਸਤ ਮਿਤਰ ਗਮ ਨੂੰ ਵੰਡ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ।
ਅੱਲਾ ਤਾਅਲਾ ! ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਮਤ ਦੇਂਦਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਸਦਾ ਫਸਦਾ
ਦੋਸ਼ ਉਜਾੜਿਆ । ਭਰਾ ਨਾਲੋਂ ਭਰਾ ਵਖ ਕੀਤਾ । ਇਹ ਲੀਕਾਂ ਪਾਈਆਂ
ਇਹ ਪਾਣੀ ਵੇਡੇ । ਸਿਹਰਬਾਨ ਜੀ ! ਸ੍ਰੀ-ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਧਰਤੀ
ਫਿਰਦੌਸ਼ ਹੈ । ਓਥੇ ਫਰਿਸ਼ਤੇ ਵਸਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਮੈਂ ਗਮਾਂ ਦੇ ਸ਼ਦਲਾਂ
ਵਿਚ ਘਿਰਿਆ ਝੋਰੇ ਝਰ ਰਹਿਆ । ਹਸਰਤਾਂ ਦੀ ਕਾਲੀ ਬੋਲੀ ਰਾਤ
ਸਿਖਰਾਂ ਤੇ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਇਕ ਕਿਰਨ ਰੋਸ਼ਨੀ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ । ਹੋ ਮਿਹਰ-
ਬਾਨ ਜੀ :-

ਮੁਖ ਕੇ ਤੁਫਾਨੇ ਗਮਾਂ ਸੇ ਬਚਾ ਲਓ, ਗਿਰ ਰਹਾਂ ਹੂੰ ਮੁਥੇ ਤੁਮ ਸੰਭਾਲੋ ।
ਆਪਕਾ ਕੀ ਹੂੰ ਮੈਂ ਨਾਮਲੇਵਾ, ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਮੇਰੀ ਖਸਤਾ ਤਾਲੀ ।
ਮੇਰੇ ਸੀਨੇ ਮੇਂ ਅਨਵਰ ਭਰਦੇ, ਇੱਕ ਨਜ਼ਰ ਅਪਨਾ ਜਲਵਾ ਦਿਖਾਲੋ ।
ਇਤਨਾ ਕਰਦੇ ਕਰਮ ਅਥ ਤੋਂ ਖੁਦਾ ਰਾ, ਮੇਰੇ ਆਕਾ ਗ੍ਰੀਬੋ ਕੇ ਵਾਲੀ ।
ਹਰ ਮਰਜ਼ ਕੇ ਮਰੀਜ਼ੋਂ ਕੀ ਦਵਾ ਹੈ, ਖਾਕੇ ਦਰੇ ਆਪ; ਐ ਦਿਲ ਰੁਬਾ ।
ਉਸ ਕਾ ਸੀਨਾਂ ਭੀ ਮੌਨਵਰ ਹੂਆ, ਜਿਸਨੇ ਖਾਕੇ ਭੈਣੀ ਸੀਨੇ ਪਰ ਲਗਾਏ ।

ਹਜ਼ੂਰ ਅਨਵਰ ! ਗੁਲਾਮ ਦੀਆਂ ਲਤਾਂ ਕਬਰ ਵਿਚ ਹਨ, ਪਤਾ
ਨਹੀਂ ਕਿਸ ਵਕਤ ਅਜਰਾਈਲ ਦਾ ਫ਼ਰਿਸ਼ਤਾ ਆ ਕੇ ਇਸ ਨਾ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ
ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਸਾਹਿਲ ਤੋਂ ਧੱਕਾ ਦੇਕੇ ਫਨਾ ਦੇ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚ ਧਕੇਲ ਜਾਵੇ ।
ਮੈਂ ਇਹ ਵੀ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ । ਕਿ ਆਪਦੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿੱਚ ਅਹਿਲ ਦੌਲ
ਅਪਨੇ ਅਪਨੇ ਦੌਲਤ ਕਦਿਆਂ ਵਿਚ ਕਦਮ ਰੱਜਾ ਫੁਰਮਾਨ ਖਾਤਰ
ਇਲਤਜਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆ ਦਾ ਤਾਂਤਾ ਬਧਾ ਹੋਵੇਗਾ । ਮੈਂ ਵੀ ਆਪ ਦੀ
ਦਰਗਾਹ ਦਾ ਕੁੱਤਾ ਹਾਂ । ਨਾਜ਼ੀਬ ਦੁਆਗੇ ਵਾਸਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਤਾਂ
ਵਕਤ ਕਵੇ । ਬਰਾਏ ਨਵਾਜਿਸ਼, ਇਕ ਵਾਰ ਕਦਮ ਰੱਜਾ ਫੁਰਮਾ ਜਾਓ ।
ਮੇਰੀ ਖਸਤਾ ਹੱਡੀਆਂ ਸਫਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ । ਇਨ ਅਲਵਾਜ਼
ਨੂੰ ਕਬੂਲ ਫੁਰਮਾਓ ਤੇ ਦੀਬ ਕਾ ਜਾਮ ਪਲਾ ਜਾਓ ! ਮੈਂ ਅਜ਼ਿਲ ਦੇ
ਫਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਵਾਸਤੇ ਗੁਜ਼ਾਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹਾਂ :-

ਨ ਛਡੋ ਲਹਿਦਾ ਮੈਂ ਨਕੀਰੋਂ ਹਮ ਕੋ, ਗਮੇਂ ਹਿਜਰ ਕੇ ਹਮ
ਸੜਾਏ ਹੁਏ ਹੈ

ਯਕੀਂ ਹੈ, ਆਇਗਾ ਏਕ ਦਿਨ ਹੋ ਵੁਹ, ਜ਼ਰੂਰ, ਯਿਹ ਉਮੀਦ ਦਿਲਮੈਂ
ਜਮਾਏ ਹੈ ।

ਤਮਾਮਸੁਦ,

ਆਪਦਾ ਖਾਦਿਮ,
ਫਜ਼ਲ ਮੁਹੰਮਦ,
ਲਾਹੌਰ ।

ایک پتر می کی
لاہور سے
اس کی چٹھی کا
پجائی میں
ترجمہ

ਇਕ ਪ੍ਰੇਮੀ ਕੀ
ਲਾਹੌਰ ਸੇ
ਆਈ ਹੋਈ
ਚਿਠੀ ਦਾ
ਪੰਜਾਬੀ
ਅਨੁਵਾਦ

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਯੂ ਐਨ ਓ (UNO) ਵਿਚ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇਣ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਕੀਤੀ

੨੮ ਅਗਸਤ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ੩੧ ਅਗਸਤ ਸੰਨ ੨੦੦੦ ਤਕ

ਵਿਸ਼ਵ ਅਮਨ ਸਿਖਰ ਸਮੇਲਨ

ਯੂ ਐਨ ਓ (UNO) ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸਵਿਚ ੬੦
ਦੇਸ਼ਾਂ-ਕੌਮਾਂ ਦੇ ਤਕਰੀਬਨ ੨੦੦੦ ਧਾਰਮਿਕ ਸਿਰਕਰਦਾ ਆਗੂ
ਜੁੜ ਬੈਠੇ ਸਨ। ੨੮ ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਹਾਲ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ
ਜੀ ਅਗਲੀਆਂ ਕਤਾਰਾਂ ਦੇ ਗੁਰੂਆਂ, ਆਚਾਰੀਆਂ, ਮੁੰਨੀਆਂ, ਮੁਲਾਵਾਂ
ਪਾਦਰੀਆਂ ਅਥਵਾ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰਾਂ ਵਿਚ ਸੁਭਾਏਮਾਨ ਸਨ। ਕਈ
ਅਧਿਐਤਮਕ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਅਪਣੀ ਅਪਣੀ ਸਰਯਾਦਾ ਅਨੁਸਾਰ
ਅਰਦਾਸਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ, ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਬੈਨਦਿਆਂ
ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪਣੇ ਹੱਕ ਉਤੇ ਰਹਿਣ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਅਪਣੇ ਹੱਕ
ਵਿਚੋਂ ਦਾਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਅਤੇ ਸਰਬਤ ਦਾ ਭਲਾ ਮੰਗਣ ਨਾਲ
ਅਮਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀ, ਆਪ ਹੀ ਵੀਚਾਰ ਨਹਿ ਕਿ ਕੌਸੀ ਸੁਹਾਲੀ ਸਿਖਿਆ
ਹੈ। ਇਸ ਤੇ ਅਮਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਤਾਂ ਛੋਟੇ ਤੋਂ ਛੋਟੇ ਝਗੜਿਆਂ ਤੋਂ
ਲੈ ਕੇ ਵੱਡੀ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਜੰਗ ਵੀ ਖਤਮ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਹਾਜਰ ਹਜਰ

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜਾ ਦਾ
ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਅਟਲਬਿਹਾਰੀ ਵਾਜਪਈ ਜੀ
ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਲਈ ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ

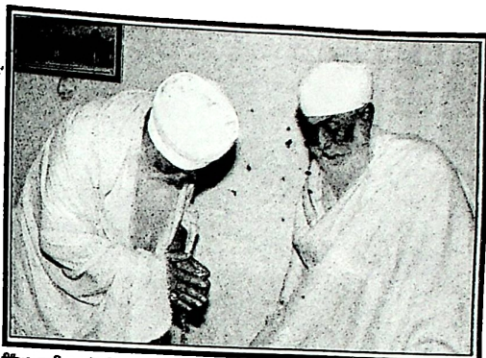

ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨੇ ਕੇ ਲੀਏ ਆਪ ਕਾ
ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ ਚਾਹੀਏ-ਵਾਜਪਈ ਜੀ

ਮੁੱਖ ਸਵਾਮੀ ਆਤਮਾ ਸਰੂਪ ਜੀ ਸਵਾਮੀ ਨਾਰਾਇਣ ਮੋਦਰ, ਭੰਦਨ ਵਿਚ ਸਵਾਗਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ

ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਯੋਗੀ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਪਧਾਰੇ

ਸਾਵਨ ਕਿਰਪਾਲ ਆਸ਼ਰਮ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਸ਼ੰਤ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ, ਸ੍ਰੀ ਦਲਾਈ ਲਾਮਾ ਜੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਾਰਮਿਕ ਮੁਖੀਆਂ ਨਾਲ

ਆਚਾਰੀਆ ਸੁਸ਼ੀਲ ਮੁਨੀ ਜੀ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਸ਼ਰਮ ਵਿਖੇ

ਹੋਬਰਗ - ਜ਼ਰਮਨੀ ਵਿਖੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਸਵਾਗਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨਾਲ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨੇਤਾਗਣ

ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ੀਲਾ ਦੀਕਸ਼ਿਤ, ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦਿੱਲੀ ਅਖੀਰਵਾਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ

ਸ੍ਰ. ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ, ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ (ਪੰਜਾਬ) ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ

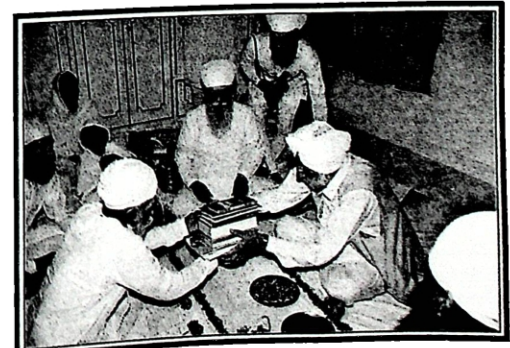
ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ
ਚੇਅਰ ਸਥਾਪਨਾ ਸਮੇਂ - ਨਵੰਬਰ ੧੯੯੯

ਸ੍ਰ. ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੋਹੜਾ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ

ਸ੍ਰ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਕੇਂਦਰੀ ਪੀਤਰੀ ਮਲੇਰਕੋਟਲੇ ਵਿਖੇ

ਸਰਗਰੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਸ੍ਰ. ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਖੀਰਵਾਦ

ਸੂ: ਨਾਹਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਹਿਸਟੋਰੀਅਨ (Historian)
(ਲੇਖਕ ਨਾਮਧਾਰੀ ਇਤਿਹਾਸ) ਲਿਖਦੇ ਹਨ :-

NO. 73

DATE

ਸੰਨ ੧੯੫੪ ਈਸਵੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ:-

ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਨਾਲ ਦੀਵਾਨ ਸਜਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਦੌਰਾਨ ਜਦੋਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਪਾਸ ਅਸੀਂ ਕਈ ਬੰਦੇ ਬੈਠੇ ਸਾਂ, ਤਦ ਸਤਿਗੁਰੂ ਮਹਾਰਾਜ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਦੀਵਾਨ ਵਿਚੋਂ ਉਠ ਕੇ ਜਾਂਦਿਆਂ ਦੇਖ ਕੇ ਆਪਣੇ ਮੁਖਾਰਬਿੰਦ ਤੋਂ ਇਹ ਬਚਨ ਮੈਨੂੰ ਦਸਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਫੁਰਮਾਏ ਸਨ, ਭਾਈ ਨਾਹਰ ਸਿੰਘ ਜੀ,

ਵੱਡਾ ਕਾਕਾ ਕੇਵਲ ਇਨਸਾਨ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ

ਕਨਾਧਾਰੀ ਚਿੰਤਨਵਾਨ

ਇਹ ਕਾਕਾ

ਅਲੌਕਿਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ

ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ ਇਹਦੇ ਸਮੇਂ ਸਿੱਖੀ ਬਹੁਤ ਵਧੇਗੀ

(ਉਸ ਸਮੇਂ ਮਹਾਰਾਜ ਬੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਭੀ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਚਿੱਥੇ ਹੀ ਬੈਠੇ ਹੋਏ ਸਨ)

[ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਇਹ ਭੀ ਫੁਰਮਾਇਆ, ਕਿ]

ਇਹਦੇ ਸਮੇਂ (ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਸਮੇਂ)

ਸਾਰਾ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ ਪੱਕਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

ਚਿੰਤਨਵਾਨ ਬਾਰੇ ਅਰਥ ਪੁਛਦਿਆਂ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਫੁਰਮਾਇਆ ਕਿ

“ਚਿੰਤਨ ਵਾਨ” ਜੋ ਕੁਝ ਭੀ ਚਿੰਤਵੇਗਾ ਅਤੇ ਤੁਰੇ

ਜਾਂਦੇ ਕਿਸੇ ਵਲ ਹੱਥ ਦਾਇਸਾਰਾ ਭੀ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ

ਉਹ ਪੂਰਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।”

ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਇਹ
ਬਚਨ; ਸ੍ਰ: ਨਾਗਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਸੰਨ ੧੯੫੪ ਵਿਚ ਕਹੇ ਸਨ । ਇਹ ਬਚਨ ਉਸ
ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ
ਜੀ ਨੇ ਵੱਡੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਵਾਲੇ ਹੋਣ ਦੀ ਬੱਧਸੰਸ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਾਸਤੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ
ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਕਈਆਂ ਸਰੀਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿਸਟਾਂਤ ਵਿਚ ਦਰਸਨ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ
ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਮੇਂ ਦੇ ਮਾਲਕ, ਵੱਡੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਵਾਲੇ, ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਨ ।
ਅੱਖ ਜੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਆਦਿ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪੰਨੇ ੧੨੦੪ ਤੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੋਵੇਗਾ

ਗਿਰਿ, ਬਸੁਧ, ਜਲ ਪਵਨ, ਜਾਇਗੋ

(੫੨)

ਇਕਿ ਸਾਧ ਬਚਨ ਅਟਲਾਧਾ

ਅਤੇ

ਰਾਜ ਬਿਨਾਸੀ, ਤਾਮ ਬਿਨਾਸੀ, ਮਾਤਕ ਭੀ ਬੇਨਾਧਾ ।

ਦਿਸਟਮਾਨ ਹੈ ਸਗਲ ਬਿਨਾਸੀ

(੫੩)

ਇਕ ਸਾਧ ਬਚਨ ਮਾਰਾਧਾ

ਇਥੇ ਤਾਂ ਇਕ ਸਾਧ ਦੇ ਬਚਨ ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੁਨੀਆਂ ਭਾਵੇਂ ਸਾਰੀ ਤਬਾਹ ਹੋ ਜਾਵੇ
ਪਰ ਇਹ ਕਦੇ ਹੋ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਕਿ ਸਾਧ ਦਾ ਬਚਨ ਪੂਰਾ ਨਾ ਹੋਵੇ । ਜਦ ਇਕ ਸਾਧ ਦਾ
ਬਚਨ ਅਵੱਸ ਹੀ ਪੂਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਧਾਂ ਦੇ ਬਲਾਚਿਣ ਵਾਲੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ
ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਇਹ ਬਚਨ ਕਿ ਵੱਡਾ ਕਾਕਾ (ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ)
ਕਲਾਧਾਰੀ ਚਿੰਨਤਾਨ ਹੈ, ਅਲੋਕਿਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ, ਇਹਦੇ ਸਮੇਂ ਸਿੱਖੀ
ਬਹੁਤ ਵਧੇਗੀ ਅਤੇ ਇਹਦੇ ਸਮੇਂ ਸਾਰਾ ਸ੍ਰੀ ਭੁੱਲੀ ਸਾਹਿਬ ਪੱਕਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ,
ਪੂਰੇ ਕਿਉਂ ਨ ਹੁੰਦੇ ।

ਗੁੜੀ ਛੰਨੀ ਨਾਹੀ ਬਾਤ

ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀ, ਇਹ ਕੋਈ ਗੁੜੀ ਛੰਨੀ ਨਾਹੀ ਬਾਤ
ਅਤੇ ਆਪ ਜਾਕੇ ਵੇਖ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਭੁੱਲੀ ਸਾਹਿਬ ਪੱਕਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਹੀਂ ?
ਸਤ੍ਰਕ ਪੱਕੀ, ਤੀਰਥ ਯਾਤਰੀਆਂ ਵਾਸਤੇ ਪੱਕੇ ਕਮਰੇ, ਸੇਵਕਾਂ ਵਾਸਤੇ ਪੱਕੇ ਅਤੇ ਸੁਹਣੇ
ਮਕਾਨ ਹਨ । ਸ੍ਰੀ ਹਰੀ ਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਪੱਕਾ, ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਿਮੂਤੀ
ਮੰਦਰ ਪੱਕਾ, ਅਕਾਲ ਬੀਰਾ ਪੱਕਾ, ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਕੈਤਮੀ ਦੀ
ਬਿਨਾਡਿੰਗ ਸਾਨਦਾਰ ਅਤੇ ਪੱਕੀ ਹੈ । ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਸਰੋਵਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੀ ਕੀ ? ਸਭ
ਪੱਕਾ ਅਤੇ ਟਿੱਠਾ ਮੰਦਰ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸਨੇ ਦਰਸਨ ਕੀਤੇ ਹਨ ਉਹ ਹੋਰਾਨ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ ।
ਸਮਸਾਨ ਭੂਮੀ ਵੀ ਪੱਕੀ ਬਣ ਗਈ ਹੈ ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਗੁਰੂਸਾਣਾ ਵੀ ਪੱਕੀ ਬਣ ਗਈ ਹੈ

ਆਰਿ, ਹੁਣ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਟੇਮ ਬਜ਼ਨ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੀਏ ਕਿ ਇਹਦੇ ਸਮੇਂ (ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਸਮੇਂ) ਸਿੱਖੀ ਬਹੁਤ ਵਧੇਗੀ।

ਜਦੋਂ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਗੁਰ ਗੱਦੀ ਨਸ਼ੀਨ ਹੋਏ ਸਨ, ਉਦੋਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਮਜ਼ਨਾਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਹਿ ਤੇ ਹਾਲਾਤ ਬਹੁਤ ਅਣਸੁਖਾਵੇ ਬਣਾਏ ਹੋਏ ਸਨ 22 ਮੁਕਦਮੇ ਸਨ। ਬਲਿਹਾਰੀ ਜਾਈਏ ਅਲੌਕਿਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਅਪਣੀ ਕ੍ਰਿਪਾਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਮੁਕਦਮੇ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਕਮਾਲ ਦੀ ਗਲ ਹੈ ਕਿ ਤੇਜ਼ ਸਿੰਘ ਬੁੱਢਾਣੀਆਂ ਅਪਣੀ ਕੁੱਲ ਮੰਨ ਪਹਿਲਾਂ ਸਰਸੇ ਕਚਹਿਰੀ ਵਿਚ ਲਿਖਕੇ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਬਿਕਰਮ ਸੰਮਤ 201੯ ਦੇ ਸੰਤ ਨਗਰ ਦੇ ਹੋਲੇ ਤੇ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਖਲੋ ਕੇ ਮਾਫ਼ੀ ਮੰਗੀ।

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਅਪਣੀ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਪਣੇ ਵਲ ਟਿਕਾਉਂਦੇ ਖਿਰਲਿਆ ਜਿਵੇਂ ਟਿਕ ਮਾਂਦਰੀ ਬੀਨ ਵਜਾ ਕੇ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਸੱਖਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣੇ ਵਲ ਖਿੱਚ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਜਿਥੇ ਪੁਰਾਣੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਸਰਧਾ ਬਹੁਤ ਵਧ ਗਈ ਉਥੇ ਨਵੇਂ ਸਿੱਖ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਜੇ ਅਤੇ ਸਜ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅੱਜ ਵਡੇ ਵਡੇ ਅਫਸਰ, ਵਜ਼ੀਰ, ਸਿਆਸੀ ਨੇਤਾ, ਧਾਰਮਕ ਨੇਤਾ, ਇਥੋਂ ਤਕ ਸਾਡੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਵੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਅਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵਡ ਭਾਗੀ ਸਮਝਦੇ ਹਨ।

ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿਚ ਅਰਦਾਸ ਦੁਆਰਾ ਬਾਰਸ਼ ਪਿਆ ਕੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੂੰ ਚਕ੍ਰਿਤ ਕਰਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਗੁਰੂ ਅਤੇ ਰੱਬੀ ਸ਼ਕਤੀ ਮੰਨਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦਿੱਤਾ।

ਭਾਵੇਂ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਿੱਖੀ ਪਰਚਾਰ ਲਈ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਗਏ ਤਾਂ ਸਨ ਪਰ ਬਹੁਤ ਘਟ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ। ਹਾਜ਼ਰ ਹਜ਼ੂਰ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਭਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਸਿੱਖੀ ਪਰਚਾਰ ਲਈ ਥਾਈਲੈਂਡ, ਹਾਂਗਕਾਂਗ, ਜਪਾਨ, ਕੀਨੀਆ, ਕੈਨੇਡਾ, ਇੰਗਲੈਂਡ, ਜਰਮਨ, ਅਮਰੀਕਾ ਆਦਿ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵਡੇ ਵਡੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਦੌਰੇ ਕਰਕੇ ਦਰਸ਼ਨ ਅਭਿਲਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸ਼ਨ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤ ਦਾ ਪਰਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਹੀ ਸਿੱਖ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਆਪ ਭਜਨ ਬਾਣੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਥੇ ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਭਜਨ ਬਾਣੀ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਹੁਣ ਭਾਵੇਂ ਦੇਸ਼ ਹੋਵੇ ਭਾਵੇਂ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹੋਵੇ ਹਰ ਥਾਂ ਦਰਸ਼ਨ ਅਭਿਲਾਸੀਆਂ ਦੀਆਂ ਬੇਬਰਾ ਭੀੜਾਂ ਬੜੇ ਪ੍ਰੇਮ ਅਤੇ ਬੜੀ ਸਰਧਾ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹ ਵਲ ਵੇਖਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਥੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਆਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਪਤਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

ਤੇਰੇ ਕਵਨ ਕਵਨ ਗੁਣ ਕਹਿ ਕਹਿ ਗਾਵਾ

ਤੂੰ ਮਾਹਿਬ ਗੁਣੀ ਨਿਧਾਨ

ਤੁਮਰੀ ਮਹਿਮਾ ਬਚਨਿ ਨ ਮਾਕਉ

ਤੂੰ ਠਾਕੁਰ ਉਚ ਭਗਵਾਨ

ਪ੍ਰੀਤਮਾਇਕ ਸਿੰਘ ਜੀ ਲਿਖਦੇ ਹਨ :-

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕੁ ਕਲਾਂ ਸੰਪੂਰਨ ਹਨ, ਕੋਈ ਗਿਣਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਖੇਤਰ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਲਓ, ਉਹਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਗਿਆਨ ਅੱਗੇ ਅਸੀਂ ਕਿੰਨੇ ਉਲੇ ਹਾਂ। ਸੰਗੀਤ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰ ਲਓ, ਭਾਵੇਂ ਬਾਗ ਬਾਨੀ ਬਾਰੇ, ਭਾਵੇਂ ਰਿਸ਼ਾਬੀ ਦੇ ਗੁਣ ਨੁਕਤੇ ਪੁੱਛ ਲਵੋ ਜਾਂ ਗਿਆਨ ਵਿਗਿਆਨ ਬਾਰੇ, ਹਰ ਧਾਮੇ ਦੀ ਵਿਸਤ੍ਰੁਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ।

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਕਿਸਤਰਾਂ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਟਿਹ ਛੀਟੇ ਹੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀਆ ਪ੍ਰਤੱਖ ਹਨ :-

ਸੰਪੂਰਨ ਗਿਆਨ

ਸੰਪੂਰਨ ਵੈਰਾਗ

ਸੰਪੂਰਨ ਜੱਸ

ਸੰਪੂਰਨ ਲੱਛਮੀ

ਸੰਪੂਰਨ ਮੈਸਵਰਜ

ਸੰਪੂਰਨ ਸੁੰਦਰਤਾ

ਗਲਤੀਆਂ ਦੀਖਿਆ

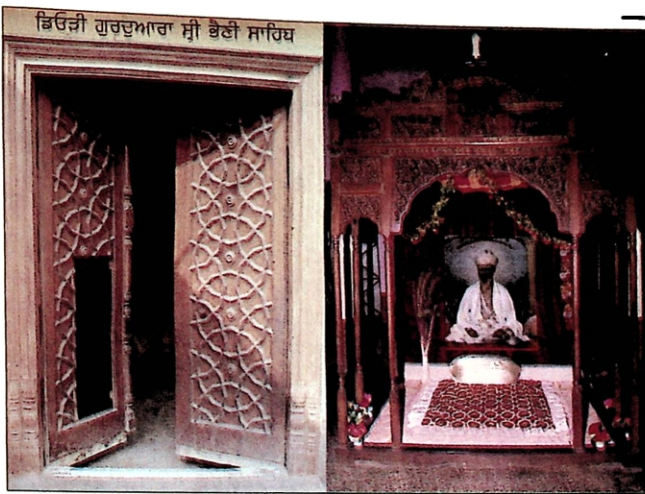
ਦਾ ਜਾਚਕ

ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਨਾਮਧਾਰੀ

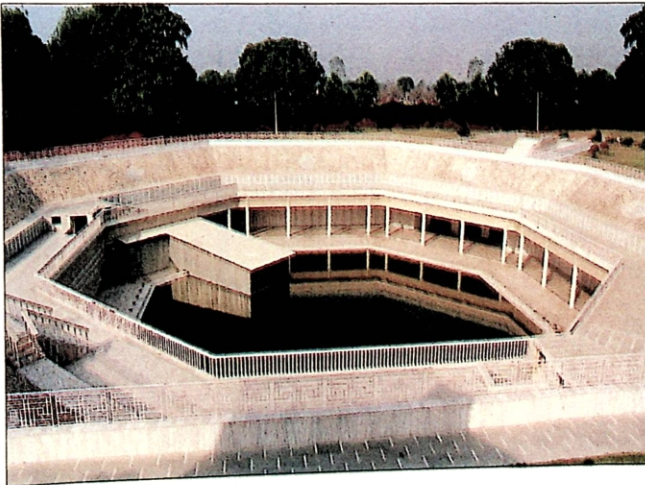
ਸੰਤ ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਨਖਰੂਵੀ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਕ੍ਰਮਤਰਾਂ ਗਾਜ਼ਰ
ਯੋਜਨਾ ਮਨੇਕ ਨੈ ਕੇ ਆਇਆ ਜਗਜੀਤ ਗੁਰ
 ਆਉ ਭੈਲੀ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਤਕੀਏ ਨਗਰ ਅੰਜ
 ਨਵਾਂ ਰੂਪ ਨੰਗਰ ਤੇ ਬਿਧਿ ਸਾਨਾ ਤਾਈ ਦੇ ਕੇ
 ਨੇਕ ਲੋੜਵੰਦਾ ਪਰਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਖ ਵਖ ਘਰ ਦੇ ਕੇ
 ਸੁਕਤੀ ਅਥਾਹ ਦੇ ਕੇ ਚੰਦ ਕੋਚ ਮਹਿਲਾਂ ਤਾਈ
 ਰਾਈਆਂ ਨਗਰ ਵਿਚ ਰਾਮ ਹਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਦਾ
 ਜਪ ਪ੍ਰਯੋਗ ਨੂੰ ਅਖੰਡਤਾ ਦਾ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ
 ਸਦਾ ਬ੍ਰਤ ਭਜਨ ਦਾ ਵੀਨਾਇਆ ਜਗਜੀਤ ਗੁਰ
 ਸਵਾ ਲਖ ਪਾਠ ਗੁਰੂ ਦਰਸਨਾ ਲਈ ਜਾਗੀ ਰਖੇ
 ਅਦਲ ਪ੍ਰਤਾਪੀ ਦੀ ਸਦੀਵੀ ਯਾਦ ਰਖਲ ਨੂੰ
 ਗੁਰੂ ਪਰਤਾਪ ਅਕਾਲਮੀ ਨੂੰ ਜਾਗੀ ਕਰ
 ਨਵੇਂ ਹੀ ਅਕਾਰ ਦਾ ਸਾਕਾਰ ਕੀਤਾ ਰਾਮਸਰ
 ਗਿਲ ਕੋਈ ਸਕਦਾ ਨ ਜਲ ਰਹੀਆਂ ਯੋਜਨਾਂ ਤੇ
 ਕਹਿਲਾ ਅਖੀਰ ਏਹੋ ਬਲੇ ਹਰਿ ਆਤਮਾ ਨੂੰ
 ਯੋਜਨਾ ਬਿਅੰਤ ਹੈ ਨਿਆਇਆ ਜਗਜੀਤ ਗੁਰ

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੁ ਜਗਜੀਤਸਿੰਘਜੀ
ਦੀਖਾਂ ਘਨੇਕ
ਯੋਜਨਾਵਾਂ
ਵਿਚੋਂ
ਕੁਝਕੁ
ਯੋਜਨਾਵਾਂ

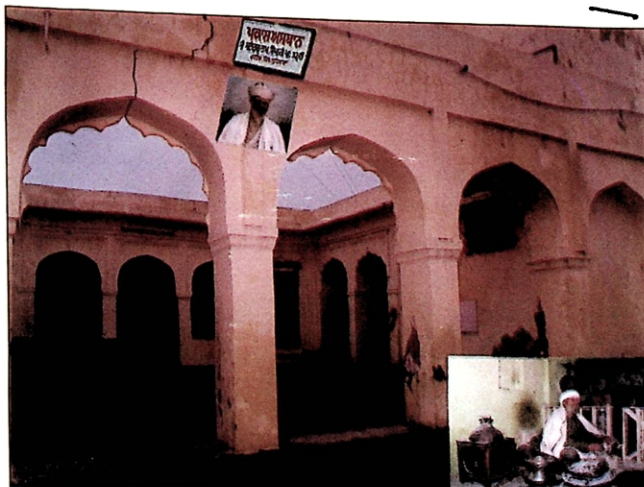
ਰਾਮ ਮੰਦਰ — ਨਿਵਾਸ ਅਸਥਾਨ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ

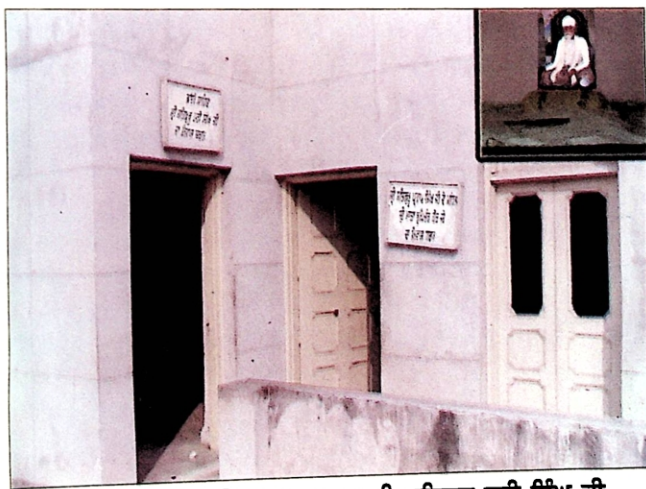
ਰਾਮਸਰ

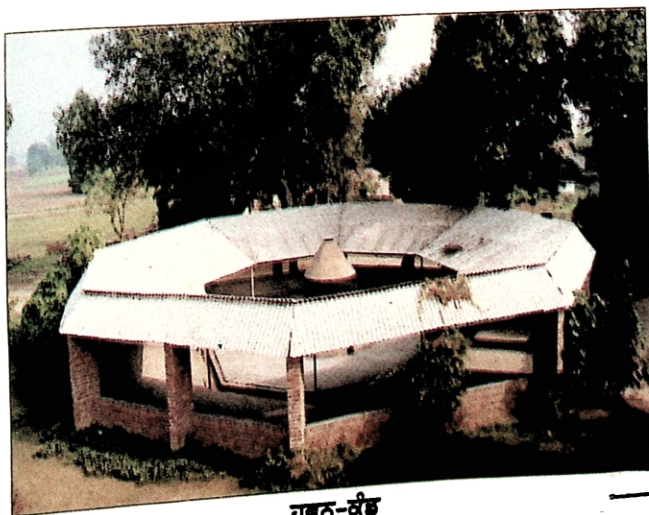
ਅਖੰਡ ਚਰਨੀ

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਸਥਾਨ — ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਰਾਈਆਂ

ਗੱਦੀ ਸਾਹਿਬ — ਨਿਵਾਸ ਅਸਥਾਨ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਹਥਨ-ਭੁੰਡ

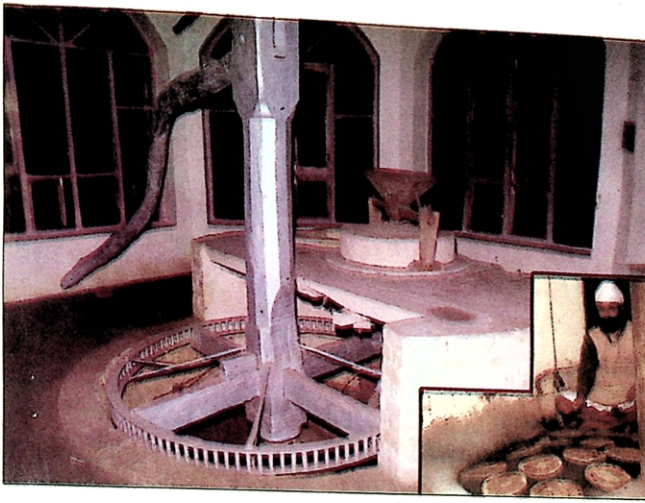
ਅਕਾਲ ਬੁੰਗਾ — ਤਪ-ਅਸਥਾਨ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ

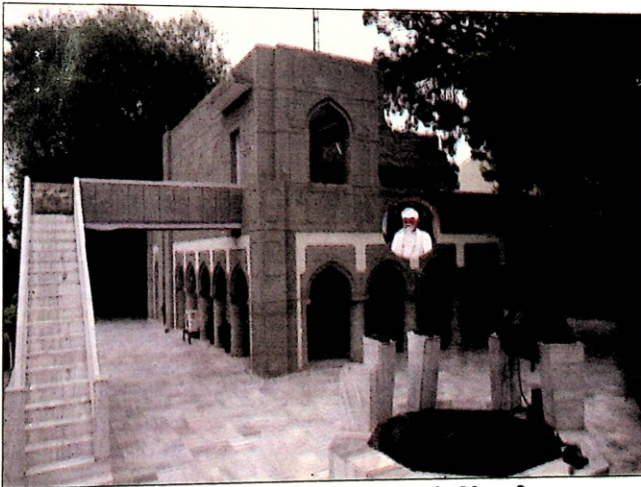
ਬੋਹੜ — ਹਰੀ ਮੰਦਰ

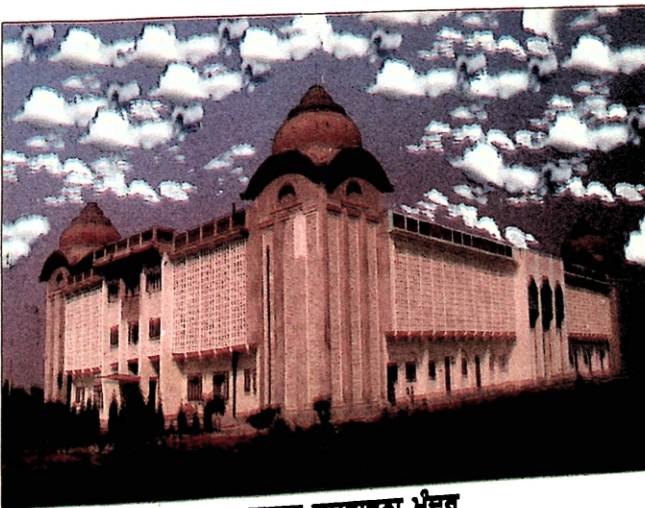
ਤਪ-ਅਸਥਾਨ — ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਖਰਾਸ — ਅਮਰ ਲੋਹ

ਤਪ-ਅਸਥਾਨ — ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਦਭਾਵਨਾ ਮੰਦਰ

ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਅਪੋਲੋ ਹਸਪਤਾਲ

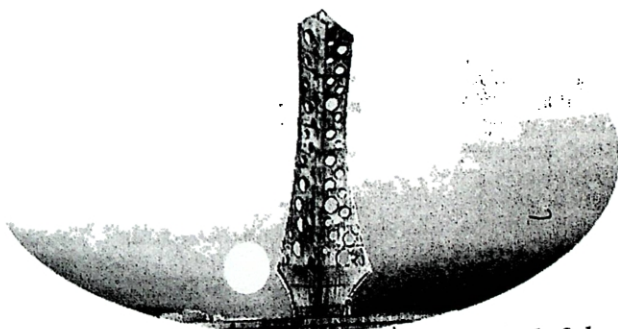
ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਅਪੋਲੋ ਹਸਪਤਾਲ ਦਾ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਰਖਣ ਸਮੇਂ ਪਰਦਾ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਰਸਮ ਸਮੇਂ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਾਲ ਹਨ ਸ੍ਰੀ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਸ੍ਰ. ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ, ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ।

ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਅਪੋਲੋ ਹਸਪਤਾਲ

ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਅਪੋਲੋ ਹਸਪਤਾਲ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਬਿਲਡਿੰਗ।

ਮਲੇਰ ਕੋਟਲੇ ਵਾਲੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ

Memorial-Symbolising 66 Martyrs of Malerkotla Salwa

ਮੇਰੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਇਹ ਹੀ

ਅਚਾਨਕ ਹੈ

ਜੁਗਿ ਜੁਗਿ ਜੀਵੇ

ਅਤੇ

ਸਾਨੂੰ ਅਪਣੇ ਬਣਾਈ ਰਖੋ

ਪ੍ਰੀਤ ਤੇ ਪਰਤੀਤ ਬਖਸ਼ੋ

ਗਲਤੀਆਂ ਦੀ ਖਿਮਾ ਦਾ

ਜਾਚਕ

ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਨਾਮਯਾਰੀ